

РАЗВОЈНИ ПЛАН ХЕМИЈСКО-ТЕХНОЛОШКЕ ШКОЛЕ 2021-2026.

*ХЕМИЈСКО-ТЕХНОЛОШКА ШКОЛА
СУБОТИЦА*

Дел. број: 01-296/2021-1

Датум: 15.9.2021.

САДРЖАЈ

1. УВОД.....	3
1.1. ЛИЧНА КАРТА ШКОЛЕ.....	5
1.2. ИСТОРИЈАТ ШКОЛЕ	6
1.2.1 ШКОЛА ДАНАС.....	7
1.3. МАТЕРИЈАЛНО-ТЕХНИЧКИ РЕСУРСИ ШКОЛЕ	7
1.3.1. ШКОЛСКИ ПРОСТОР	7
1.3.2. ОПРЕМА И НАСТАВНА СРЕДСТВА.....	8
1.4. ЉУДСКИ РЕСУРСИ ШКОЛЕ	10
1.5. ПОДРУЧЈА РАДА И ОБРАЗОВНИ ПРОФИЛИ	11
1.6. УСПЕСИ ШКОЛЕ.....	12
2. СНАГЕ И СЛАБОСТИ ШКОЛЕ	13
2.1. ЕКСТЕРНА ЕВАЛУАЦИЈА ШКОЛЕ	13
2.2. ИНТЕРНА ЕВАЛУАЦИЈА ШКОЛЕ	14
2.3. SWOT АНАЛИЗА ШКОЛЕ	15
2.4. ИЗВЕШТАЈ О ЕВАЛУАЦИЈИ ШКОЛСКОГ РАЗВОЈНОГ ПЛАНА за период 2016-2021..	18
3. МИСИЈА ШКОЛЕ	25
4. ВИЗИЈА ШКОЛЕ	25
5. ПРИОРИТЕТИ У ОСТВАРИВАЊУ ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОГ РАДА, ПЛАН И НОСИОЦИ АКТИВНОСТИ, КРИТЕРИЈУМИ И МЕРИЛА ЗА САМОВРЕДНОВАЊЕ ПЛАНИРАНИХ ОБЛАСТИ.....	26
6. МЕРЕ УНАПРЕЂИВАЊА ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОГ РАДА НА ОСНОВУ АНАЛИЗЕ РЕЗУЛТАТА УЧЕНИКА НА МАТУРСКОМ И ЗАВРШНОМ ИСПИТУ	46
7. МЕРЕ УНАПРЕЂИВАЊА САРАДЊЕ СА ПОСЛОДАВЦИМА И АФИРМАЦИЈА ДУАЛНОГ ОБРАЗОВАЊА	49
8. МЕРЕ ЗА УНАПРЕЂИВАЊЕ ДОСТУПНОСТИ ОДГОВАРАЈУЋИХ ОБЛИКА ПОДРШКЕ ЗА УЧЕНИКЕ КОЈИМА ЈЕ ПОТРЕБНА ДОДАТНА ПОДРШКА.....	53
9. ПЛАН РАДА СА ТАЛЕНТОВАНИМ И НАДАРЕНИМ УЧЕНИЦИМА	57
10. ПРОГРАМ ЗАШТИТЕ УЧЕНИКА ОД НАСИЉА, ЗЛОСТАВЉАЊА И ЗАНЕМАРИВАЊА ...	64
11. МЕРЕ ПРЕВЕНЦИЈЕ ОСИПАЊА БРОЈА УЧЕНИКА	85
12. ДРУГЕ МЕРЕ УСМЕРЕНЕ НА ДОСТИЗАЊЕ ЦИЉЕВА ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА КОЈЕ ПРЕВАЗИЛАЗЕ САДРЖАЈ ПОЈЕДИНИХ НАСТАВНИХ ПРЕДМЕТА	92
13. ПЛАН ПРИПРЕМЕ ЗА МАТУРСКЕ И ЗАВРШНЕ ИСПИТЕ	93
14. ПЛАН СТРУЧНОГ УСАВРШАВАЊА НАСТАВНИКА, ДИРЕКТОРА, СТРУЧНИХ САРАДНИКА И ДРУГИХ ЗАПОСЛЕНИХ У ШКОЛИ.....	97
15. ПЛАН НАПРЕДОВАЊА И СТИЦАЊА ЗВАЊА НАСТАВНИКА И СТРУЧНИХ САРАДНИКА	100

Развојни план школе 2021- 2026.

16. ПЛАН УКЉУЧИВАЊА РОДИТЕЉА, ОДНОСНО ДРУГИХ ЗАКОНСКИХ ЗАСТУПНИКА У РАД ШКОЛЕ	102
17. ПЛАН САРАДЊЕ СА ДРУГИМ ШКОЛАМА, ПРИВРЕДНИМ ДРУШТВИМА И ДРУГИМ ОРГАНИМА И ОРГАНИЗАЦИЈАМА ОД ЗНАЧАЈА ЗА РАД ШКОЛЕ	112

1. УВОД

Школа представља веома битну друштвену институцију која је изложена различитим очекивањима и изазовима из интерног и екстерног окружења и као таква да би остварила своју функцију мора да следи промене у друштву, а понекад, у идеалном случају, и да иде испред њих.

Школа је образовно-васпитна институција са јасно одређеним циљевима и задацима где ученици под руководством наставника стичу знања, вештине и навике, развијају физичке и психичке способности, обogaћују и свестрано се развијају. Промене у окружењу и експанзија знања у савременом друштву довела је до све већег значаја школе која настоји да образовно-васпитним процесом снажније усмерава развој ученика, њихову животну оријентацију и поглед на свет.

Школско развојно планирање представља веома значајан и континуиран процес заснован на константном истраживању и препознавању аутентичних потреба школе и њених корисника и проналажењу начина да се те потребе задовоље.

Законом о основама система васпитања и образовања предвиђено је да школе у Србији донесу своје развојне планове. Развојни план је документ који се доноси за период од 3 до 5 година. У процесу његовог доношења учествују ученици, наставници, родитељи и локална заједница.

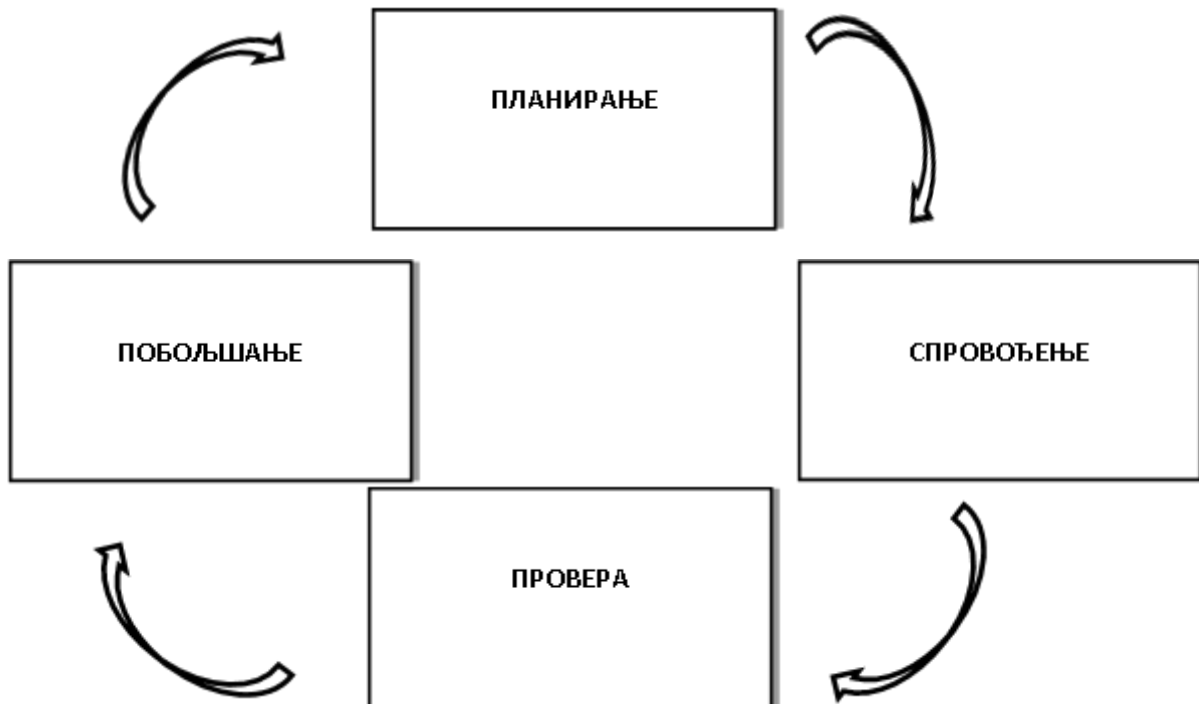
На основу праћења и анализе претходног плана, резултата самовредновања, извештаја спољашњег вредновања и анализе стања наше школе, Стручни актив за школско развојно планирање и чланови Педагошког колегијума сачинили су Развојни план школе за период 2021-2026. године. Стручни актив за школско развојно планирање чине:

- Матковић Никола, директор
- Ранчић Иван, помоћник директора
- Копуновић Дамир, координатор практичне наставе
- Војнић Пурчар Јадранка, координатор практичне наставе
- Михајловић Вања, педагог и председник Стручног актива за развојно планирање
- Кормањош Новак Моника, психолог
- Ђуровић Марија, психолог
- Кором Габриела, председник Стручног већа подручја рада пољопривреда, производња и прерада хране
- Николоски Наташа, председник Стручног већа подручја рада хемија, неметали и графичарство
- Ана Жигманов Вуковић, председник Стручног већа подручја рада текстилства и кожарства
- Арпад Нађ Варјаш, председник Школског одбора
- председник Ученичког парламента
- представник Савета родитеља

Чланови Педагошког колегијума:

- Кнежевић Мајда, секретар,
- Деман Доминик, председник Стручног већа друштвених наука,
- Тумбас Весна, председник Стручног већа страних језика,
- Јурић Веселиновић Гордана, председник Стручног већа српског језика и књижевности,
- Береш Золтан, председник Стручног већа математике, рачунарства и информатике и физике,
- председник Стручног већа мађарског језика и књижевности.

Квалитетно образовање укључује циклично смењивање самовредновања/вредновања, акционог и развојног планирања.

Процес развојног планирања се одвија у оквиру следећих фаза:

- ✓ **Фаза АРТИКУЛАЦИЈЕ** (Има за циљ да се на основу разговора о стању у конкретној школи и њеним специфичностима евидентирају области у којима су потребне промене. У овој фази долази до повезивања свих интересних група и стварања услова за њихово даље учешће у развојном планирању. Постигне се споразум око главних идеала и вредности којима школа тежи).
- ✓ **Фаза КОНТАКТА И ДОГОВАРАЊА** (Кључна за успостављање партнерских односа између школа и саветника за развој школа. Договарају се о даљој сарадњи што подразумева утврђивање конкретних обавеза и одговорности обе стране)
- ✓ **Фаза ДИЈАГНОЗЕ** (Утврђивање стања у школи, у појединим областима њеног живота и рада. Постигне се консензус о областима у које треба увести промене и одређује се шта је то на чему треба радити).
- ✓ **Фаза ОДРЕЂИВАЊА ТЕЖИШТА ПРОМЕНЕ** (Одлучивање о циљевима и приоритетима развоја школе. У овој фази се долази до слике промене којој школа тежи).
- ✓ **ФАЗА ПЛАНИРАЊА** (Артикулисање задатака и израду временског плана активности који води ка реализацији постављеног циља. Овде је важно одредити носиоце планираних активности, критеријум успеха, начине вредновања процеса и исхода).
- ✓ **ФАЗА РЕАЛИЗАЦИЈЕ** (Остваривање планираних активности уз ангажовање расположивих потенцијала у школи и окружењу).
- ✓ **ФАЗА ЕВАЛУАЦИЈЕ** (Вредновање постигнутих ефеката и истовремено представља тачку из које започиње нови развојни циклус).

1.1. ЛИЧНА КАРТА ШКОЛЕ

Пун назив школе	Хемијско-технолошка школа
Директор	Матковић Никола
Адреса	Максима Горког 53
Место	Суботица
Округ	Северно-бачки
Подручја рада	Хемија, неметали и графичарство; Пољопривреда, производња и прерада хране; Трговина, угоститељство и туризам; Текстилно и кожарство;
Телефон	(024) 644 – 111
Интернет страница	www.hts.edu.rs
E-mail	hemijska@tippnet.rs
Лого школе	

1.2. ИСТОРИЈАТ ШКОЛЕ

Велелепна и импозантна зграда Хемијско-технолошке школе, налази се на углу улица Максима Горког и Харамбашићеве. Захваљујући граду Суботица и држави Аустро-Угарској, који су истицали значај образовања, расписан је конкурс за њену изградњу на којем је победио пројекат архитекте Јаноша Бобула, млађи. Овај велики подухват изградње је започео још давне 1897. године и временом је претрпео извесне промене захваљујући суботичком архитекти и предузетнику Титусу Мачковићу. Радови су завршени 1897. године, а зграда јестављена у функцију образовања од школске 1898/1899. године. Њеној величини и сјају доприноси еклектични стил у ком је изграђена.

Од тада, па до распада Аустро-Угарске 1918. године, у згради се налазила Државна женска учитељска школа – Препарандија. Октобра 1920. године, донесена је одлука Министарства просвете да се Правни факултет у Суботици пресели из зграде Гимназије у зграду Препарандије.

Током 1945. године, део објекта дат је Техничкој средњој школи за столарску и зидарску радионицу. Од следеће, 1946. године формира се интернат Техничке средње школе, да би коначно 1947. године зграда поново добила своју основну намену. Од тада, па до 1952. године, у згради се налазила Грађевинско-техничка средња школа, која 1952. године добија име Техничка средња школа за грађевинарство, архитектуру и хемију. Године 1965. формира се Грађевинско-технолошки школски центар са архитектонским, грађевинским и хемијско-технолошким одсеком. Поред тога, формира се и Школа за грађевинске раднике. Обједињавањем ових школаи Школског центра за стручно образовање кадрова у привреди „Лазар Нешић” 1972. године је установљен Грађевинско-технолошки школски центар „Лазар Нешић”. Од тада се у згради налази и одсек за текстилство и кожарство. Спровођењем Новог закона о средњим школама од 1975. године у прве разреде се уписују ученици заједничког средњег васпитања, да би 1977. године зграда, у потпуности, припала новоформираној Школи за заједничко средње васпитање и образовање „Моша Пијаде” ООУР Заједничка средња школа „Јединство”. Након повратка на стари начин школовања, зграда постепено добија стару намену, постаје Стручно хемијско-технолошка школа.

Од 1983. године поново постоји искључиво као Хемијско-технолошка средња школа „Лазар Нешић”, да би крајем прве деценије 21. века добила садашњи назив Хемијско-технолошка школа.

Развојни план школе 2021- 2026.

1.2.1 ШКОЛА ДАНАС

Хемијско-технолошка школа је средња стручна школа која образује ученике на 4 подручја рада: хемија, неметали и графичарство, пољопривреда, производња и прерада хране, текстилство и кожарство, трговина, угоститељство и туризам у оквиру којих има верификацију за 27 образовна профила. Настава се изводи на два наставна језика, српском и мађарском језику у две смене.

Хемијско-технолошка школа у складу са својим геслом „Школа знања и вештина“ омогућава својим ученицима успешан наставак даљег школовања, запошљавање у суботичкој привреди, а захваљујући сталној афирмацији предузетничких компетенција и могућост самозапошљавања и покретања сопственог бизниса. Квалитет наставе и образовања најбоље може да се вреднује кроз ученичка постигнућа, а успеси на републичким и међународним такмичењима су сигуран показатељ истих.

1.3. МАТЕРИЈАЛНО-ТЕХНИЧКИ РЕСУРСИ ШКОЛЕ

1.3.1. ШКОЛСКИ ПРОСТОР

Образовно васпитни рад одвија се у објекту у улици Максима Горког 53 у једној згради и школској пекари, док се за поједина подручја рада практична обука одвија у радионицама предузећа.

Школска зграда је изграђена 1897. године, наменски је грађена за образовање, тако да и данас задовољава основне потребе.

У марту 2019. године је завршена реконструкција зграде школе. Радовима на обнови обухваћена је комплетна реконструкција и рестаурација фасаде, али и обнова учионица и физкултурне сале, обнова подова, зидних облога, прозора и врата.

Структура школског простора:

УКУПНА ПОВРШИНА ШКОЛСКОГ ЗЕМЉИШТА ЈЕ 8.200 m², од тога:

- а) површина изграђеног дела: 1.810 m²
- б) површина уређеног дела: 4.910 m²
- в) површина неуређеног дела: 1.480 m²

СТРУКТУРА НЕИЗГРАЂЕНОГ ЗЕМЉИШТА:

1. површина школског дворишта је 6.390 m², од тога:

- бетонирани или поплочани део: 1.450 m²
- уређени паркови: 1.750 m²
- површина неуређеног дела: 1.480 m²

Развојни план школе 2021- 2026.

2. Површина вежбалишта за извођење наставе физичког и здравственог васпитања је 1.710 m², од тога:

- кошарка: 320 m²
- рукомет, мали фудбал, тенис: 970 m²
- атлетске стазе: 400 m²
- скок у даљ: 20 m²

СТРУКТУРА ИЗГРАЂЕНОГ ЗЕМЉИШТА:

1. Укупна површина школе је 7200 m², а то је четири етаже главне зграде (подрум, приземље, први и други спрат), школска пекара и сала за физичко васпитање.

1.3.2. ОПРЕМА И НАСТАВНА СРЕДСТВА

НАМЕНА	Број просторија
I Учионице опште намене	20
II Специјализоване учионице	18
✓ спец. уч. за АВ наставу	1
✓ спец. уч. за припрему ученика за такмичења	1
✓ спец. учионица за предузетништво	1
✓ спец. уч. за текстилну струку	1
✓ спец. уч. за прехранбenu струку	1
✓ кабинет за физику	1
✓ кабинет за биологију	1
✓ кабинети за информатику	3
✓ лабораторија за физичку и електро хемију	1
✓ лабораторија за неорганску и аналитичку хем.	1
✓ лабораторија за органску хемију и инструменталну анализу	1
✓ лабораторија за машине, апарате и операције	1

Развојни план школе 2021- 2026.

✓ кабинет за компјутерску припрему кројних делова одеће	1
✓ школске радионица за конфекционаре	2
✓ школска радионица за пекаре	1
✓ III Припремне просторије	2
✓ IV Сала за физичко васпит. са пом. простор.	1
✓ V Библиотека Школе са читаоницом	1
✓ VI Зборница	1
✓ VII Просторије опште намене	29
✓ просторије управе	3
✓ просторије за администрацију	2
✓ а р х и в а	1
✓ просторије психолошко- педагошке службе	1
✓ радионице за одржавање	3
✓ котларница	1
✓ портирница	1
✓ просторије за помоћно особље	2
✓ магацини	7
✓ санитарije	9
VII Клуб ученика	1
IX Комуникације, ходници, степеништа	4 етажe
С В Е Г А:	74

Материјално-технички ресурси школе су обезбеђени. Школа је физички безбедно место. Школски простор је ограђен, организовано је дежурство наставника, постоји видео-надзор којим су покривени сви делови зграде и двориште, алармни систем, разглас са пратећом опремом.

Школски простор задовољава здравствено хигијенске услове (школа је чиста, осветљење у школи је квалитетно, просторије су окречене, електричне инсталације су безбедне). Учионице су опремљене новим намештајем.

Школа је добро опремљена наставним средствима за реализацију квалитетне наставе (беле табле, рачунари и пројектори се налазе у свакој учионици). Кабинети за информатику су опремљени новим, савременим рачунарима и опремом. Лабораторије су опремљене тако да омогуће ученицима и наставницима извођење лабораторијских вежби на задовољавајућем нивоу

Развојни план школе 2021- 2026.

(набављају се квалитетне хемикалије и хемикалија има довољно, лабораторијско посуђе је квалитетно, уређаји и инструменти су углавном стари, али редовно одржавани).

Школска пекара и предузетнички кабинет су савремено опремљени, у складу са важећим стандардима. Текстилне радионице располажу са великим бројем индустријских шиваћих машина и опремом, а ученицима су доступни и квалитетни текстилни материјали.

1.4. ЉУДСКИ РЕСУРСИ ШКОЛЕ

Послови наставе	
Помоћни наставник IV степен	6
Наставник VI степен	2
Наставник VII степен	79
Наставник VII-магистар	5
Директор и стручни сарадници	
Директор VII степен-мастер	1
Помоћник директора VII степен	2
Координатор практичне наставе VII степен	2
Педагог- психолог VII степен	2
Библиотекар VII степен	1
Административно-финансијски послови	
Секретар, шеф рачуновођства VII степен	2
Административно-финансијски радник IV степен	1
Помоћно особље	
Домар/мајстор одржавања Техничар инвестиционог и техничког одржавања Техничар одржавања информационих система и технологија Радник за одржавање хигијене - чистачица	18

1.5. ПОДРУЧЈА РАДА И ОБРАЗОВНИ ПРОФИЛИ

Школа испуњава прописане услове у погледу школског простора, опреме, наставних средстава и потребног броја наставника и стручних сарадника у радном односу на неодређено време и довољног броја ученика на следећим подручјима рада и образовним профилима:

Хемија, неметали и графичарство – IV степен стручне спреме за следеће образовне профиле:

- ✓ ХЕМИЈСКО-ТЕХНОЛОШКИ ТЕХНИЧАР
- ✓ ХЕМИЈСКИ ЛАБОРАНТ
- ✓ ТЕХНИЧАР ЗА ЗАШТИТУ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ
- ✓ ТЕХНИЧАР ЗА ИНДУСТРИЈСКУ ФАРМАЦЕУТСКУ ТЕХНОЛОГИЈУ
- ✓ ТЕХНИЧАР ЗА ПРЕРАДУ НАФТЕ И ГАСА
- ✓ ТЕХНИЧАР ЗА ХЕМИЈСКУ И ФАРМАЦЕУТСКУ ТЕХНОЛОГИЈУ
- ✓ ТЕХНИЧАР ЗА ОПЕРАТИВНУ ФОРЕНЗИКУ

Хемија, неметали и графичарство – III степен стручне спреме за следеће образовне профиле:

- ✓ ИЗРАЂИВАЧ ХЕМИЈСКИХ ПРОИЗВОДА
- ✓ ПЛАСТИЧАР
- ✓ НАНОСИЛАЦ ЗАШТИТНИХ ПРЕВЛАКА

Пољопривреда, производња и прерада хране – IV степен стручне спреме за следеће образовне профиле:

- ✓ ПРЕХРАМБЕНИ ТЕХНИЧАР
- ✓ ТЕХНИЧАР ЗА БИОТЕХНОЛОГИЈУ
- ✓ ВИНОГРАДАР-ВИНАР
- ✓ ВЕТЕРИНАРСКИ ТЕХНИЧАР

Пољопривреда, производња и прерада хране – III степен стручне спреме за следеће образовне профиле:

- ✓ МЕСАР
- ✓ ПРОИЗВОЂАЧ ПРЕХРАМБЕНИХ ПРОИЗВОДА
- ✓ ПРЕРАЂИВАЧ МЛЕКА
- ✓ ПЕКАР
- ✓ МЛИНАР
- ✓ ОПЕРАТЕР У ПРЕХРАМБЕНОЈ ИНДУСТРИЈИ

Текстилство и кожарство – IV степен стручне спреме за следеће образовне профиле:

Развојни план школе 2021- 2026.

- ✓ КОНФЕКЦИЈСКИ ТЕХНИЧАР
- ✓ ТЕХНИЧАР - МОДЕЛАР ОДЕЋЕ
- ✓ ДИЗАЈНЕР ОДЕЋЕ – ОГЛЕД
- ✓ МОДЕЛАР ОДЕЋЕ

Текстилно и кожарство – III степен стручне спреме за следеће образовне профиле:

- ✓ КОНФЕКЦИОНАР - КРОЈАЧ
- ✓ ТЕКСТИЛНИ РАДНИК – ПЛЕТАЧ И ТКАЧ
- ✓ ОБУЋАР
- ✓ ГАЛАНТЕРИСТА
- ✓ МОДНИ КРОЈАЧ – ОГЛЕД

Економија, право и администрација – IV степен стручне спреме за следеће образовне профиле:

- ✓ ТЕХНИЧАР ЗАШТИТЕ ОД ПОЖАРА

Трговина, угоститељство и туризам – III степен стручне спреме за следеће образовне профиле:

- ✓ ПОСЛАСТИЧАР

1.6. УСПЕСИ ШКОЛЕ

Хемијско-технолошка школа је током школске 2018/2019. године добила једну од најзначајнијих и најлепших награда у образовању а то је Светосавска награда. Школа је награђена за постигнуте резултате у остваривању циљева отворене и савремене образовне институције. Светосавску награду је директору школе Николи Матковићу уручио министар просвете, науке и технолошког развоја Младен Шарчевић на традиционалној свечаности уприличеној поводом школске славе Светог Саве у недељу 27. јануара 2018. године у згради Владе Републике Србије у Београду. Министарство просвете, науке и технолошког развоја је изабрало нашу школу као јединог носиоца овог признања за постигнућа достигнута током 2018. године међу средњим школама у Србији.

Изузетно значајно признање освојено током 2018 године је награда Европске комисије и Европске фондације за обуку где је у великој конкуренцији различитих институција из Европе и Блиског Истока, Хемијско-технолошка школа проглашена за најбољи пример праксе у подстицању и развоју предузетничких вештина и компетенција. Награда је додељена у оквиру European Vocational Skills Week у Бечу од стране европске комесарке госпође Маријане Тисен.

Две године заредом (2016/2017. и 2017/2018.) Хемијско-технолошка школа је била проглашена за „Најбољу средњу школу на подручју рада хемија, неметали и графичарство у Републици Србији“ јер су ученици наше школе постигли најбољи пласман и резултате на Републичком такмичењу из хемијске технологије.

Развојни план школе 2021- 2026.

Осим добрих резултата које ученици постижу из стручних предмета, током школске 2018/2019. године фудбалери Хемијско-технолошке школе су освојили прво место на Републичком такмичењу у фудбалу и представљали нашу државу на Светском првенству у фудбалу на којем су остварили 15. место међу изузетно јаком конкуренцијом из читавог света. Током школске 2020/2021. године фудбалери Хемијско-технолошке школе су остварили такође запажен резултат и освојили друго место на Републичком такмичењу у фудбалу.

Хемијско-технолошка школа је изабрана од стране Минастарства просвете, науке и технолошког развоја за Ресурсни центар на подручју рада Хемија, неметали и графичарство. Као Ресурсни центар, Хемијско-технолошка школа има задатак да организује семинаре и едукације које ће допринети размени искуства, примера добре праксе а све у циљу унапређивања квалитета рада и функционисања школа. Семинар је организован у два наврата (током јануара и марта 2019.) на којима су били представници 14 школа са подручја рада хемија, неметали и графичарство.

Школа је награђена и од Регионалне Привредне коморе за њену изузетну сарадњу са суботичком привредом.

2. СНАГЕ И СЛАБОСТИ ШКОЛЕ

Процеси развојног планирања и самовредновања су два међусобно повезана процеса који следе један из другог.

2.1. ЕКСТЕРНА ЕВАЛУАЦИЈА ШКОЛЕ

У Хемијско-технолошкој школи је обављено спољашње вредновање 26. и 27. новембра 2013. године општим стручно-педагошким надзором. Спољашње вредновање реализовао је Тим спољашњих евалуатора у саставу Александра Милошевић, Ирен Њилаш, Градимир Марковић и Ксенија Лишћевић, просветни саветници Школске управе у Сомбору.

Школа је остварила десет (10) кључних стандарда за вредновање. Школа је остварила 15 стандарда кључних за вредновање (100%). Од укупног броја стандарда (30) школа је остварила 28 или 93,33% свих стандарда. У школи нису остварена два стандарда, стандарди 1.3. и 2.5. (6,67%). У школи је наглашена присутност јаких страна које доминирају, а наведени недостаци не утичу значајно на општи квалитет рада школе. Школа може бити пример осталим школама. Општи квалитет школе се на основу свега реченог процењује као изузетан (4).

2.2. ИНТЕРНА ЕВАЛУАЦИЈА ШКОЛЕ

На основу Правилника о вредновању квалитета рада установа („Службени гласник РС – Просветни гласник“, број 14/18), образовно-васпитна установа је дужна да процени квалитет свог рада на основу утврђених Стандарда квалитета рада установа. Вредновање рада установе се врши кроз процес самовредновања. Овај процес спроводи Тим за самовредновање. Током протеклог периода извредноване су све области квалитета рада установе и састављени су евалуациони извештаји о самовредновању рада школе. Ови извештаји чине саставни део Годишњих извештаја о раду школе. Добијени резултати самовредновања су основа приликом осмишљавања даљег планирања развоја школе и приликом осмишљавања SWOT анализе.

ПРЕГЛЕД ОБЛАСТИ КВАЛИТЕТА САМОВРЕДНОВАНИХ У ПРЕТХОДНОМ ЦИКЛУСУ САМОВРЕДНОВАЊА						
Област квалитета	2015/ 2016.	2016/ 2017.	2017/ 2018.	2018/ 2019.	2019/ 2020.	2020/ 2021.
1. ПРОГРАМИРАЊЕ, ПЛАНИРАЊЕ И ИЗВЕШТАВАЊЕ				√		
2. НАСТАВА И УЧЕЊЕ					√	
3. ОБРАЗОВНА ПОСТИГНУЋА УЧЕНИКА	√	√				
4. ПОДРШКА УЧЕНИЦИМА		√				
5. ЕТОС		√	√			
6. ОРГАНИЗАЦИЈА РАДА ШКОЛЕ, УПРАВЉАЊЕ ЉУДСКИМ И МАТЕРИЈАЛНИМ РЕСУРСИМА			√			√

2.3. SWOT АНАЛИЗА ШКОЛЕ

СНАГЕ ШКОЛЕ	СЛАБОСТИ ШКОЛЕ
<ul style="list-style-type: none"> - Стручан и квалитетан наставни кадар - Ангажованост и залагање у раду са ученицима - Висок степен одговорности одељењских старешина и брига о својим ученицима - Сарадња са локалном заједницом, послодавцима и социјалним партнерима - Дигитална повезаност школе са послодавцима (мејл) и континуирана комуникација у циљу унапређивања квалитета реализације практичне наставе и учења кроз рад - Дуално образовање и практична настава у школи - Развијена културна делатност (гостовања ученика у медијима, давање изјава за медије...) - Сарадња школе са великим бројем културних, научних и спортских институција - Велики фонд књига (лектире, часописи, стручна литература итд.) у школској библиотеци - Постојање и функционисање ученичког кутка - Функционисање наставе на даљину путем апликације Теамс - Успеси ученика, ученичке стипендије - Локација школе, дом ученика - Добра организација рада школе - Брз проток информација и обавештеност запослених о свим актуелностима и новинама - Атрактивни образовни профили - Функционисање проширених делатности школе - Препознатост школе као инклузивне средине – једнаке могућности за све - Могућност ванредног школовања реализацијом обука, преквалификација, докалфикација за трећа лица - Усмереност на развој међупредметних компетенција ученика и организовање вршњачких едукација из различитих области - Предузетнички оријентисан наставни и ваннаставни процес 	<ul style="list-style-type: none"> - Низак степен развијености предузетничких компетенција једног дела наставника - Недостатак мотивације наставника да примењују развијене дигиталне компетенција током наставног процеса - Заступљеност недовољно иновативних и активних метода и техника наставе - Недостатак мотивације наставника да учествују у остваривању актуелних циљева у наставном процесу: прилагођавање рада на часу образовно-васпитним потребама ученика, примењивање поступка вредновања који су у функцији даљег учења - Недостатак компетенција појединих наставника за рад са ученицима који се школују по ИОП-у - Недовољно разноврсна понуда секција - Недовољна повезаност са другим школама у циљу размене искуства и идеја - Повремено присуство неразумевања и лоше комуникације између руководства школе и наставника - Недовољна заступљеност предавања која се баве менталним здрављем ученика - Немогућност приступа интернету преко рачунара у учионицама - Формално функционисање појединих тимова у школи и слаба заступљеност тимског рада - Низак ниво предзнања и мотивације ученика - Слаба заинтересованост ученика који не напредују у учењу и њихових родитеља за похађање допунске наставе - Слаба заинтересованост ученика за укључивање у ваннаставне активности - Низак степен дигиталних и предузетничких компетенција ученика - Недовољна спремност ученика да користе ИКТ у сврху учења - Велики број изостанака ученика - Недостатак техничких средстава за извођење наставе општеобразовних предмета - Слаба уписаност ученика на појединим смеровима - Недовољна укљученост родитеља у рад и активности школе

МОГУЋНОСТИ ШКОЛЕ

- Верификација за нове атрактивне образовне профиле и подручја рада
- Увођење нови образовних профила по дуалном моделу образовања
- Оснивање тренинг центра за подручје рада пољопривреда, производња и прерада хране
- Верификација обука неформалног образовања за одрасле
- Сарадња са привредним субјектима у окружењу на бази обостраних интереса (друштвено одговорно пословање, помагање рада школе, промовисање Школе и њених партнера)
- Повећање заинтересованости послодаваца за укључивање у дуални модел образовања
- Планирање уписа на основу потреба привреде
- Прилагођавање планова и програма наставе и учења потребама тржишта и дуалног образовања
- Разноврсна понуда стручних пракси у иностранству за ученике
- Донације за опремање школе и подизање квалитета материјално-техничких услова из земље и иностранства
- Отвореност и интевизирање сарадње са стручним школа из земље и иностранства
- Веће укључивање у рад стручних друштава
- Сарадња са факултетима и институтима
- Успостављање сарадње и умрежавање са организацијама у локалној заједници и на међународном нивоу
- Дисеминација знања промовисањем резултата рада у области инклузивног образовања, ваннаставних активности и подршке ученицима
- Заинтересованост локалне заједнице за живот школе
- Могућност укључивања у међународне иницијативе и пројекте које подстичу предузетничке и дигиталне компетенције
- Укључивање на дигиталне платформе и развој дигиталне сарадње (eTwinning, School gateway)
- Разноврсна понуда онлине портала за размену иновативних метода и алата у образовању
- Континуирано присуство у медијима

ПРЕТЊЕ ШКОЛИ

- Смањена понуда различитих облика стручног усавршавања за наставнике који су везани за теме из стручних предмета
- Неповољни демографски трендови у друштву
- Смањивање броја ученика који завршавају основну школу
- Смањење броја одељења
- Пораст изложености ученика облицима ризичног понашања
- Неадекватан однос друштва и медија према образовању и наставничкој професији
- Тржишна конкуренција средњих школа
- Недовољна прилагођеност планова и програма наставе и учења образовних профила према потребама привреде
- Недостатак неопходних финансијских средстава
- Слаба заинтересованост родитеља и ученика за производна занимања и стручне школе
- Лоше стање у појединим гранама привреде
- Незаинтересованост привредних субјеката за укључивање у дуални модел образовања

Развојни план школе 2021- 2026.

- Континуирано осавремењивање наставног и ваннаставног процеса - Подршка и заинтересованост локалне заједнице за рад, функционисање и живот школе - Реализација друге фазе Реконструкције, адаптације и доградње објекта Хемијско-технолошке школе – изградња ветеринарске станице, посластичарске радионице, пекарске радионице, свечане сале и креативног центра.	

2.4. ИЗВЕШТАЈ О ЕВАЛУАЦИЈИ ШКОЛСКОГ РАЗВОЈНОГ ПЛАНА ЗА ПЕРИОД 2016-2021.

✓ Повећање броја уписаних ученика

ЕВАЛУАЦИЈА: На почетку сваке школске године формира се тим за промоцију школе у чијем је саставу: директор школе, помоћник директора, педагог, психолог и предметни наставници са циљем да се ученицима осмих разреда представи план уписа за наредну школску годину и да се они упознају са животом и радом у школи. Наравно главни циљ је да се повећа број уписаних ученика у наредну школску годину. Током протеклих пар година велика енергија је улагана у ове активности. Поред основних школа у Суботици, наставници су се трудили да обиђу велики број основних школа по Војводини, који образују ученике на мађарском језику. Сваке године школа учествује на сајму образовања “ПУТОКАЗИ” у Новом Саду уз подршку Покрајинског секретаријата за образовање. Такође Хемијско-технолошка школа активно учествује на Сајмовима образовања који се организују у Суботици и Кањижи и том приликом представља ученицима осмих разреда све образовне профиле које планира да упише наредне школске године. Све активности у које се улаже много снаге и енергије су довеле до тога да се уписност у Хемијско-технолошку школу повећала за 20%. Хемијско-технолошка школа је препозната као савремена, квалитетна образовно-васпитна установа са атрактивним образовним профилима и установа која може да понуди квалитетне наставне и ваннаставне активности и садржаје. Међутим на оно што школа и њени запослени не могу да утичу је то да се смањује број ученика у основним школама. Тако да овај приоритет треба и даље да буде међу актуелним и у наредном плану развоја школе.

✓ Повећање безбедносних услова

✓ Осавремењавање и одржавање видео- надзора

ЕВАЛУАЦИЈА: Током претходног периода замењене су дотрајале камере и уређаји система видео надзора и намонтирани су нови савремени уређаји. Средства за одржавање система видео надзора обезбеђена су из сопствених средстава школе. У оквиру друге фазе реновирања школске зграде, пекаре и дворишта предвиђено је даље осавремењавање система надзора. Захваљујући даљим могућностима финансирања расписан је тендер за израду неопходне техничке документације као неопходног услова за добијање сагласности за прибављање средстава којима би се наставило са реновирањем школске зграде, пекаре и дворишта. На основу претходно наведеног, може се закључити да се у великој мери радило на повећању безбедносних услова у школи у протеклом периоду.

✓ Реконструкција фасаде школске зграде

ЕВАЛУАЦИЈА: У Школском развојном плану Хемијско-технолошке школе је међу дефинисаним приоритетима школе посебно истакнута и наведена реконструкција фасаде школске зграде. Школска фасада у тавдаљњем стању је била изразито небезбедна и остављала је утисак који није приличио школској згради која представља културну баштину нашег града.

Развојни план школе 2021- 2026.

Прибављањем адекватне пројектне документације и успостављањем сарадње са Канцеларијом за управљање јавним улагањима Републике Србије стекли су се услови да се школи определи близу 156 000 000 динара за извођење радова на адаптацији, санацији и рестаурацији фасада и унутрашњег простора објекта и физкултурне сале Хемијско-технолошке школе из Суботице. Са пословима се почело 2017. године и они су реализовани по предвиђеном плану у 2019. години.

Захваљујући даљим могућностима финансирања расписан је тендер за израду неопходне техничке документације као неопходног услова за добијање сагласности за прибављање средстава којима би се наставило са реновирањем школске зграде, пекаре и дворишта.

Пројектна документација је сачињена и прослеђена је Канцеларији за управљање јавним улагањима. Наредна етапа реновирања ХТШ предвиђа повезивање садашње пекаре школе са новом послатичарском радионицом, уређење дворишта, изградњу ветеринарске станице, трим кабинета на отвореном, свечане сале у поткровљу, креативног центра за младе, реновирање трибина на спортском игралишту.

✓ **Унапређивање стручних компетенција наставника**

✓ **Повећати број сати стручног усавршавања наставника**

ЕВАЛУАЦИЈА: Наставници су у великој мери подстицани да предлажу и приствују на семинарима и едукацијама који се тичу стручних предмета и општих питања наставе. Када год је школа добила понуду за различита стручна усавршавања, наставници су били обавештени и имали су прилику да учествују и да унапређују своје компетенције из различитих области. У великој мери наставници су присуствовали онлајн семинарима које организује Завод за унапређивање образовања и васпитања, Завод за вредновање квалитета образовања и васпитања, Образовно креативни центар из Бора и многи други.

✓ **Оспособљавање наставника за примену савремених ИКТ у настави**

ЕВАЛУАЦИЈА: Током 2019-2020. године 28 наставника је прошло стручно усавршавање „Развој дигиталних компетенција“. Затим током 2018/2019. године 30 наставника је похађало семинар „ИКТ у настави“. Током 2020/2021. године 80 наставника је присуствовало онлајн семинару „Дигитална учионица“. Школске 2017/2018. године у Хемијско-технолошкој школи је уведено коришћење ес-дневника, а прекинута је употреба папирних дневника образовно-васпитног рада. То је у великој мери унапредило процес дигитализације образовног процеса и унапредило дигиталне компетенције наставника.

Због увођења ванредног стања проузрокованог епидемијом вируса ковид19 током школске 2019/2020. године наставници су били принуђени да свој наставни процес пребаце у дигитално окружење. Платформа за учење која се првобитно користила је била GOOGLE учионица а касније се због веће понуде могућности за квалитетнију наставу прешло на платформу MICROSOFT OFFICE TEAMS. Овде је битно напоменути да већински део комуникације и сарадње између наставника и ученика током те изазовне године је пребачено у дигиталну сферу. Даље током 2020/2021. дигиталне компетенције наставника и ученика су увеликој мери унапредоване и може рећи да се и даље ради на овом важном приоритету развоја школе.

✓ **Повећање разумевања важности прилагођавања наставе образовно- васпитним потребама ученика**

- ✓ **Превенција вршњачког насиља**
- ✓ **Упознавање ученика са појмом и врстама насиља**

ЕВАЛУАЦИЈА: На часу одељењског старешине сваке године и у свим одељењима је један час посвећен Програму заштите ученика од насиља, злостављања, занемаривања и дискриминације. Том приликом одељењски старешина упознаје ученице са врстама и нивоима насиља, протоколима поступања у случају насиља, унутрашњом и спољашњом заштитном мрежом итд. У школској згради на видљивим местима су постављени плакати који се тичу протокола поступања у случају постојања сумње да се насиље дешава тако да сви имају прилику да буду упознати са тим.

У великој мери се ради на превентивним активностима да до насиља не би ни дошло. Спровode се многобројне активности у сардањи са Саветовалиштем за младе, Дечијим диспансером, Канцеларијом за младе у Суботици, Едукативним центром за Роме итд. Може се рећи да се заједничким снагама дошло до одржавања нулте толеранције на насиље и да се на било који облик психичког, физичком, социјалног насиља правовремено реагује.

- ✓ **Унапређивање ученичких знања, вештина, одговорности и правог односа према њиховим обавезама**
- ✓ **Повећање квалитет практичне наставе**

ЕВАЛУАЦИЈА: Обезбеђени су услови за реализацију практичне наставе у школи, сервисирањем опреме, машина и уређаја. Прегледани су извештаји који исказују потребе школе и образовно-васпитног провеса и набављени су потребни материјали и алати континуирано у току године. Ангажованост ученика и наставника у оквиру практичне наставе, наставе у блоку и вежби и секција Кројачка радионица: Израда мантила, салвета, бућура, торбица, хаљина, пероница, мајица, заштитних маски. Пекарска радионица: Слатка и слана пецива. Погонска лабораторија: Течни сапун, деми вода и средство за дезинфекцију. Неке активности нажалост нису до краја завршене због увођења ванредног стања током 2019/2020. године и због посебних мера реализације наставе које су уведене током 2020/2021. године.

- ✓ **Фаворизовати асертивне моделе комуникације**
- ✓ **Смањење броја изостанака ученика**

ЕВАЛУАЦИЈА: Током школске 2018/2019 године педагог школе је спровела истраживање анкетирањем ученика Хемијско-технолошке школе . Укупно 100 ученика је испитано од 1. до 4. разреда. Циљ истраживања је био да се утврде разлози неоправданог изостајања ученика са наставе и њихов однос према изостајању. Такође током овог истраживања је био циљ да се утврди где ученици бораве када неоправдано изостану са наставе и колико често неоправдано изостају са наставе. Такође је био циљ да се утврде мере смањивања изостајања ученика са часова.

Један од најзначајнијих података добијених овим истраживањем је тај да ученици у највећој мери неоправдано изостају са наставе због неспремности за одговарање или проверу знања, тј. да би избегли лошу оцену или критику наставника. Да би се спречила ова појава, наставник треба да настоји да правовремено најављује провере знања и контролне задатке. Такође би било од користи чешће

Развојни план школе 2021- 2026.

организовање допунске наставе да би ученици лакше савладали градиво које не разумеју и без страха да долазе на часове када су заказане провере знања.

Истраживање је показало да ученици који неоправдано изостају са наставе у највећем броју бораве или у кафићу са друштвом или остају у просторијама школе или дворишту. Да би се додатно утицало на спречавање појаве неоправданог изостајања ученика, управа школе је повећала број дежурних наставника по ходницима и дворишту школе. На тај начин се утицало на свест ученика који знају да ће сигурно неко од дежурних наставника ако их сретне, питати зашто нису на часу за време наставе.

Већина ученика тврди да не користи недозвољене и непримерене начине правдања часова. Међутим група ученика која је одговорила да користи недозвољене и непримерене начине правдања часова тврди да у највећој мери глуме болест код лекара да би добили оправдање. Овај податак да велики број ученика глуми болест да би добили лекарско оправдање је присутан и у свакодневnoj пракси.

У циљу решавања овог проблема треба радити на интензивирању сарадње и протока информација између школе и здравствене установе. Идентификовање оних ученика који су често “болесни” без знања родитеља и у циљу избегавања наставе је од великог значаја и саветодавни рад са таквим ученицима би био од велике користи. Овим истраживањем су добијени значајни подаци који су корисни за осмишљавање мера за смањивање изостанака ученика и превенцију осипања ученика из система школовања.

✓ Набавка савремених наставних средстава

Велика пажња је била посвећена овом приоритету а преглед набављених средстава и опреме је дат у следећој табели:

ШКОЛСКА 2017/2018. ГОДИНА		
Опрема, наставно средство		Начин реализације, пројекат, донатор
1.	Вез машина са шест глава и дигестор	МНТ
2.	Дупликатор	Хемијско-технолошка школа
	Набавка опреме за видео надзор	Покрајински секретаријат
ШКОЛСКА 2018/2019. ГОДИНА		
1.	Опремање школе савременом ИКТ опремом - набавка таблет уређаја	Телеком Србија
ШКОЛСКА 2019/2020. ГОДИНА		

1.	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Рукометни гол – метални, 2 комада ✓ Обруч за кошарку са мрежицом, 4 комада ✓ Табла за кошарку, водоотпорна, 4 комада ✓ Мрежа за рукомет, 2 комада ✓ - Мрежа за кошарку, 4 комада 	Предлог посебног програма - пројекта у области изградње, одржавања и опремања спортских објеката, Покрајински секретаријат за спорт и омладину – кошеви, мреже
2.	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Интерактивна табла ✓ пројектор 	Пројекат на пројекат финансирања набавке опреме - интерактивне табле са пројектором, Покрајински секретаријат за образовање
3.	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Клинички сто за преглед, 120x58цм 4СЗС <590929> - 1 комад ✓ Ормар ОП-4Е дим. 120x52x200цм – горњи део стаклена врата, доњи део са пуним вратима ЛО – 3 комада ✓ Касета за стерилизац. са ручкама 300x200x50мм FRONTLINE SURGICAL<19-138> - 1 комад ✓ Хируршки сто са електричним подешавањем висине, 120x48цм 4СЗС <45909292> - 1 комад ✓ Ормар са полицама, стаклена врата, дим. 45x52x200цм ЛАБОБНОВА <ОП-3А> - 2 комада ✓ Покретна колица за инструменте, 3 точкића БСП-МГМ <МД 916> - 2 комада ✓ Рефлектор халогени за преглед и мале хир. интервенције 40.000 lux, Солесуд 2 ГИМА <30747> - 1 комад 	Опремање специјализоване учионице – кабинета материјално-техничким условима за реализацију наставног процеса, Министарство правде:
4.	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Стетоскоп Рапппорт, црни ✓ Говландс отоскоп Говланд ✓ Пинцета хируршка, 18цм ✓ Маказе О/Т криве 16.5цм ✓ лглодрЗац Мауо-Хегар 18цм ✓ Пеан Келлу анат,крив, 14цм ✓ Пеан Роцхестер анат,крив 18цм 	Опремање специјализоване учионице – кабинета материјално-техничким условима за реализацију наставног процеса, Покрајински секретаријат за образовање

Развојни план школе 2021- 2026.

	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Пеан Келлу анат, прав, 14цм ✓ Пеан Роцхестер прав анат.лБцм ✓ Пеан Коцхер хирур5ки крив 14цм ✓ Тринокуларни микроскоп ✓ Микрометарски окулар ✓ Објектив Е-План 40х/0,65 ✓ Н-ПЛАН објективе 60х10.85 ✓ Објектив Е-План Ацхромат 100х/1.25, имерзиони (за 8290/380) ✓ Дигитална камера Ц-БС, 5.1МП ЦМОС, УСБ 2.0 ✓ Читач микроципова	
5.	<ul style="list-style-type: none"> ✓ 20 комада РАЧУНАРА, AMD RYZEN 3 2200G 4-CORE 3.5GHz 4GB DDR4/120GB SSD/VEGA3/MIDI TOWER/500W ✓ 20 комада, ТАСТАТУРА, ETECH E-5050 USB ✓ 20 комада, МИШ, ETECH E-50 OPTICAL USB ✓ 20 комада, МОНИТОР, 21.5" PHILIPS 223V5LSB/00 LED VGA+DVI 1920x1080 FULL HD/5MS/250CD/M2 ✓ 20 инсталација рачунара	МИНИСТАРСТВО ПРОСВЕТЕ, НАУКЕ И ТЕХНОЛОШКОГ РАЗВОЈА, Сектор за ученички и студентски стандард и инвестиције
✓ ШКОЛСКА 2020/2021. ГОДИНА		
1.	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Софтвер за вез машину	МНТ
	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Шејкер за сита и сет сита, Пешчано купатило, Водено купатило са коморама, Лабораторијски млин, Прибор за фиксирање и спутавање животиња, Прибор за вештачко осемењавање крава и свиња, Комплет акушерских инструмената, Комплет хируршких инструмената, Комплет за клинички преглед и лечење животиња, Прибор за узимање и паковање материјала за лабораторијска испитивања, Операциони сто, Метални ормарић за лекове и инструменте, Дестилатор, Аутоклав вертикални, Бинокуларни микроскоп, Суви стерилизатор,	ЕУ – опрема

Развојни план школе 2021- 2026.

	Центрифуга, Микробиолошки термостат, Гербер центрифуга, Тринокуларни микроскоп	
--	--	--

3. МИСИЈА ШКОЛЕ

Хемијско-технолошка школа у складу са својом добром традицијом треба да обезбеди квалитетно образовање и васпитање ученика, усвајање применљивих знања, вештина и навика, стицање предузетничких компетенција, напредовање ученика и наставника, међусобно уважавање, разумевање, толеранцију, као и развојне потребе локалне заједнице.

Ми смо средња стручна школа која своју образовну понуду прилагођава потребама послодаваца и имамо велико искуство у креирању и увођењу нових образовних профила. Програме наставе и учења реализују стручни и посвећени наставници који се стално усавршавају и креирају ситуације учења у којима без обзира на различитости сваки ученик може бити успешан. Пратећи интересовања ученика осмишљавамо и организујемо програме и активности које ће обезбедити развој личности, способности и талената наших ученика. Припремамо ученике за рад, даље школовање и живот у друштву у ком ће као одговорни грађани водити рачуна о себи, другима и окружењу и бити спремни за целоживотно учење. Учествојемо и поуздан смо партнер у великом броју пројеката и не плашимо се изазова.

4. ВИЗИЈА ШКОЛЕ

Реализацијом овог развојног плана желимо да будемо школа која афирмише образовне и васпитне вредности применом савремених наставних средстава, иновираних метода и облика рада. Школа мотивисаних ученика и наставника у којој је настава савремена, ефикасна, квалитетна и прилагођена интересовањима и потребама ученика, локалне заједнице и привреде.

5. ПРИОРИТЕТИ У ОСТВАРИВАЊУ ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОГ РАДА, ПЛАН И НОСИОЦИ АКТИВНОСТИ, КРИТЕРИЈУМИ И МЕРИЛА ЗА САМОВРЕДНОВАЊЕ ПЛАНИРАНИХ ОБЛАСТИ

Развојни приоритети:

1. Повећање броја уписаних ученика
2. Сталне промотивне активности школе које за циљ имају боље упознавање локалне заједнице са функционисањем, предностима и успесима наше школе
3. Реално креирање уписне политике, уз увођење нових образовних профила
4. Активности на наредној етапи адаптације, реконструкције и доградње Школе
5. Повећање квалитета практичне наставе
6. Афирмација дуалног образовања (*овај приоритет је разрађен у оквиру поглавља бр. 7. - Мере за унапређивање сарадње са послодавцима и афирмација дуалног образовања)
7. Набавка савремених наставних средстава
8. Увођење кабинетске наставе
9. Унапређивање безбедносних услова
10. Планирање образовно-васпитног рада усмерено је на развој и остваривање циљева образовања и васпитања.
11. Наставник прилагођава рад на часу образовно-васпитним потребама свих ученика.
12. Поступци вредновања ученика су у функцији даљег учења.
13. Побољшање успеха ученика кроз примену индивидуализоване и диференциране наставе.
14. Подизање квалитета и посећености допунске и додатне наставе.
15. Смањење броја изостанака ученика.
16. У школи се спроводи функционалан систем пружања подршке свим ученицима, а посебно се пажња посвећује ученицима из осетљивих група.
17. Развој и унапређивање предузетничких вештина ученика усмерених ка повећању њихових каријерних перспектива.
18. Подстицање и развој тимског рада међу наставницима у школи.

РАЗВОЈНИ ЦИЉ БР. 1: ПОВЕЋАЊЕ БРОЈА УПИСАНИХ УЧЕНИКА
РАЗВОЈНИ ЦИЉ БР. 2: СТАЛНЕ ПРОМОТИВНЕ АКТИВНОСТИ ШКОЛЕ КОЈЕ ЗА ЦИЉ ИМАЈУ
БОЉЕ УПОЗНАВАЊЕ ЛОКАЛНЕ ЗАЈЕДНИЦЕ СА ФУНКЦИОНИСАЊЕМ, ПРЕДНОСТИМА И
УСПЕСИМА НАШЕ ШКОЛЕ
РАЗВОЈНИ ЦИЉ БР. 3: РЕАЛНО КРЕИРАЊЕ УПИСНЕ ПОЛИТИКЕ, УЗ УВОЂЕЊЕ НОВИХ
ОБРАЗОВНИХ ПРОФИЛА

ЗАДАТАК	АКТИВНОСТ	НОСИОЦИ АКТИВНОСТИ	ВРЕМЕ РЕАЛИЗАЦИЈЕ	КРИТЕРИЈУМИ ЗА ВРЕДНОВАЊЕ	МЕРИЛА ЗА ВРЕДНОВАЊЕ
Промоција школе	Формирање тима за промоцију школе	Директор, помоћник директора, стручни сарадници, Ученички парламент	Септембар	Формиран тим за промоцију школе	Извештај о промотивним активностима
	Сајмови образовања	Тим за промоцију школе	Март - април	Посећеност и атрактивност штанда	Извештај тима за промоцију школе
	Угледни часови у основним школама	Наставници	Новембар – фебруар	Број одржаних угледних часова	Извештаји са угледних часова
	Дан отворених врата школе	Тим за промоцију школе, помоћник директора, стручни сарадници, наставници стручних предмета, Ученички парламент	Друго полугодиште	Посећеност и атрактивност манифестације	Фотографије, извештаји, сајт школе
	Промоција у средствима јавног информисања	Директор, помоћник директора, координатор практичне наставе, стручни сарадници, предметни наставници, ученици	Током школске године	Посећеност и атрактивност	Емисије, вести, новине, сајтови итд.
Креирање уписне политике	Континуирано истраживање потреба тржишта рада	Национална служба за запошљавање	Септембар – децембар	Истражено тржиште рада	Документ о спроведеном истраживању

Развојни план школе 2021- 2026.

Усклађивање потреба послодаваца и школа које образују потребне кадрове	Унија послодаваца Србије	Током школске године	Заинтересованост послодаваца	Извештај
--	--------------------------	----------------------	------------------------------	----------

РАЗВОЈНИ ЦИЉ БР. 4 : АКТИВНОСТИ НА НАРЕДНОЈ ЕТАПИ АДАПТАЦИЈЕ, РЕКОНСТРУКЦИЈЕ И ДОГРАДЊЕ ШКОЛЕ

ЗАДАТАК	АКТИВНОСТ	НОСИОЦИ АКТИВНОСТИ	ВРЕМЕ РЕАЛИЗАЦИЈЕ	КРИТЕРИЈУМИ ЗА ВРЕДНОВАЊЕ	МЕРИЛА ЗА ВРЕДНОВАЊЕ
Адаптација, санација, реконструкција зграде	Израда пројектне документације	Директор	Током школске године	Прибављена документација и средства	Извештај директора, извештај тима за обезбеђивање квалитета и развоја установе и пројект
	Обезбеђивање извора финансирања	Директор	Током школске године	Прибављена документација и средства	Извештај директора, извештај тима за обезбеђивање квалитета и развоја установе и пројект
	Спровођење реконструкције и доградње школе	Ангажовани сарадници	Током школске године	Реализована доградња и реконструкција школе	Извештај директора, извештај тима за обезбеђивање квалитета и развоја установе и пројект

РАЗВОЈНИ ЦИЉ БР. 5 : ПОВЕЋАЊЕ КВАЛИТЕТА ПРАКТИЧНЕ НАСТАВЕ

ЗАДАТАК	АКТИВНОСТ	НОСИОЦИ АКТИВНОСТИ	ВРЕМЕ РЕАЛИЗАЦИЈЕ	КРИТЕРИЈУМИ ЗА ВРЕДНОВАЊЕ	МЕРИЛА ЗА ВРЕДНОВАЊЕ
---------	-----------	--------------------	-------------------	---------------------------	----------------------

Развојни план школе 2021- 2026.

Повећање квалитета практичне наставе	Омогућити ученицима да у оквиру установе обављају практичну наставу	Координатор практичне наставе	Током године	Школа има атрактивну производну понуду	Увид у евиденцију проширених делатности школе
	Континуирано изналажење нових потенцијалних социјалних партнера	Координатор практичне наставе	Током године	Школа има атрактивну производну понуду	Списак компанија, уговори, записници, извештаји

РАЗВОЈНИ ЦИЉ БР.7 : НАБАВКА САВРЕМЕНИХ НАСТАВНИХ СРЕДСТАВА

ЗАДАТАК	АКТИВНОСТ	НОСИОЦИ АКТИВНОСТИ	ВРЕМЕ РЕАЛИЗАЦИЈЕ	КРИТЕРИЈУМИ ЗА ВРЕДНОВАЊЕ	МЕРИЛА ЗА ВРЕДНОВАЊЕ
Праћење пројеката и планирање издвајање средстава из доступних фондова	Праћење пројеката	Директор, помоћник директора, координатор практичне наставе, стручни сарадници, Педагошки колегијум, предметни наставници	Током школске године	Реализација аплицирања на различите пројекте	Фотографије, извештаји, сајт школе
	Аплицирање на пројекте	Директор, помоћник директора, координатор практичне наставе, стручни сарадници, Педагошки колегијум, предметни наставници	Током школске године	Неопходна наставна средства су набављена	Фотографије, извештаји,

РАЗВОЈНИ ЦИЉ БР. 8 : УВОЂЕЊЕ КАБИНЕТСКЕ НАСТАВЕ					
ЗАДАТАК	АКТИВНОСТ	НОСИОЦИ АКТИВНОСТИ	ВРЕМЕ РЕАЛИЗАЦИЈЕ	КРИТЕРИЈУМИ ЗА ВРЕДНОВАЊЕ	МЕРИЛА ЗА ВРЕДНОВАЊЕ
Припремне активности увођења кабинетске наставе	Попис учионица и одређивање кабинета по стручним већима	Помоћник директора Координатор практичне наставе	Током школске године	Дефинисан план кабинета	Одређене учионице за кабинетску наставу по стручним већима и/или сродним предметима
	Прилагођавање распореда часова кабинетској настави	Помоћник директора Распоредџија	Август	Израда распореда часова	Израђен распоред прилагођен кабинетској настави
Опремање кабинета новим намештајем потребним за кабинетску наставу	Преглед учионица којима је потребан нови намештај	Помоћник директора Координатор практичне настава	Током школске године	Списак учионица са одређеним бројем намештаја	Број учионица којима је потребан нови намештај
	Набавка новог намештаја	Директор школе Помоћник директора Координатор практичне настава	Друго полугодиште	Набављен нови намештај	Број набављеног намештаја
	Опремање учионица новим намештајем	Помоћник директора Чланови стручног већа Мајстори Помоћно-техничко особље	Јул - август	Опремљене учионице	Број опремљених учионица новим намештајем
Набавка нових наставних средстава за кабине	Сачинити план набавке потребних наставних средстава	Председници стручних већа	Септембар - октобар	План набавке стручних већа	Број и врста наставних средстава по стручним већима
	Доношење одлуке о набавци	Директор Школски одбор	Током школске године	Записник Школског одбора	Одлука Школског одбора
	Прикупљање актуелних понуда	Председници стручних већа Помоћник директора	Након донешење одлуке о набавци	Понуде добављача	Број понуда добављача

Развојни план школе 2021- 2026.

	Реализација набавке потребних наставних средстава	Помоћник директора	Након избора добављача	Набављена наставна средства	Број опремљених учионица са наставним средствима
Прелазак на кабинетску наставу	Израда распореда часова	Помоћник директора Распоредница	Август	Израда распореда часова	Израђен распоред прилагођен кабинетској настави
	Украшавање кабинета са ученичким радовима	Предметни наставници	Током школске године	Ученички радови	Број ученичких радова
	Евалуација рада наставника у кабинетској настави	Стручна служба	Током школске године	Евалуациони листићи	Извештај о квалитету кабинетске наставе
Адаптација и изградња новог објекта за извођење практичне наставе	Поступак јавне набавке	Секретар школе Директор школе	Током школске године	Јавна набавка	Изабран извођач радова
	Извођење радова адаптације и изградње	Извођач радова	Током школске године	Адаптиране радионице и изграђена радионица	Завршени радови
Опремање школских радионица за реализацију практичне наставе	Сачинити план набавке потребних наставних средстава и опреме за радионице	Председници стручних већа	Септембар - октобар	План набавке стручних већа	Број и врста наставних средстава и опреме по стручним већима
	Доношење одлуке о набавци	Директор Школски одбор	Током школске године	Записник Школског одбора	Одлука Школског одбора
	Прикупљање понуда	Председници стручних већа Помоћник директора	Након донешење одлуке о набавци	Понуде добављача	Број понуда добављача
	Реализација набавке потребних наставних средстава и опреме	Помоћник директора	Након избора добављача	Набављена наставна средства	Број опремљених учионица са наставним средствима

РАЗВОЈНИ ЦИЉ БР. 9 : УНАПРЕЂИВАЊЕ БЕЗБЕДНОСНИХ УСЛОВА

Развојни план школе 2021- 2026.

ЗАДАТАК	АКТИВНОСТ	НОСИОЦИ АКТИВНОСТИ	ВРЕМЕ РЕАЛИЗАЦИЈЕ	КРИТЕРИЈУМИ ЗА ВРЕДНОВАЊЕ	МЕРИЛА ЗА ВРЕДНОВАЊЕ
Праћење пројеката и планирање издвајање средстава из доступних фондова	Праћење пројеката	Директор, помоћник директора, координатор практичне наставе, стручни сарадници, Педагошки колегијум, Предметни наставници	Током школске године	Реализација аплицирања на различите пројекте	Фотографије, извештаји, сајт школе
	Аплицирање на пројекте	Директор, помоћник директора, координатор практичне наставе, стручни сарадници, Педагошки колегијум, Предметни наставници	Током школске године	Неопходна наставна средства су набављена	Фотографије, извештаји,

РАЗВОЈНИ ЦИЉ БР.10 : ПЛАНИРАЊЕ ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОГ РАДА УСМЕРЕНО ЈЕ НА РАЗВОЈ И ОСТВАРИВАЊЕ ЦИЉЕВА ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА

ЗАДАТАК	АКТИВНОСТ	НОСИОЦИ АКТИВНОСТИ	ВРЕМЕ РЕАЛИЗАЦИЈЕ	КРИТЕРИЈУМИ ЗА ВРЕДНОВАЊЕ	МЕРИЛА ЗА ВРЕДНОВАЊЕ
Наставници приликом планирања наставе се користе исходима учења, образовним стандардима постигнућа и међупредметним компетенцијама	Наставници уносе исходе учења, образовне стандарде постигнућа и међупредметне компетенције у своје глобалне и оперативне планове и дневне припреме	Предметни наставници, Стручна већа	На почетку и током сваке школске године	У годишњим и оперативним плановима и дневним припремама наставника су видљиви исходи учења, образовни стандарди постигнућа и међупредметне компетенције	

Развојни план школе 2021- 2026.

Планирање слободних активности ученика на основу резултата испитивања интересовања ученика	Припремање електронског упитника за испитивање интересовања ученика	Педагог, психолог	Сваке године у септембру	Креиран упитник	Упитник
	Спровођење истраживања	Одељењске старешине, педагог, психолог	Сваке године у септембру	Попуњен упитник	Резултати истраживања
	Планирање слободних активности	Предметни наставници, одељењске старешине, педагог, психолог	Сваке године у септембру	Мотивисани ученици за учешће у слободним активностима	План слободних активности
Наставници спроводе самоевалацију сопственог рада	Подстицање наставника да евалуирају сопствени рад	Педагог, директор, помоћник директора	Током целе школске године	Наставници евалуирају свој рад	Наставник који константно унапређује свој рад
	Креирање онлајн упитника на основу којег ће наставници моћи да евалуирају свој рад	Педагог	На почетку школске године	Креиран упитник	Наставници попуњавају упитник
	Пружање подршке наставницима у превазилажењу слабости добијених на основу самовалације	Педагог, психолог, директор, помоћник директора, наставници ментори, наставници	Током школске године	Самоевалација рада	Наставник који константно унапређује свој рад
У оперативним плановима наставника и њиховим дневним припремама видљиве су методе и технике којима је планирано активно учешће ученика на часу	Упућивати наставнике на стручну литературу или стручно усавршавање која се тичу активне наставе	Педагог, психолог	Током школске године	Наставници добијају прилику да се стручно усавршавају из области активне наставе	Наставници примењују стечена знања
	Подстицати наставнике да планирају и примењују методе и технике активне наставе у раду са ученицима	Педагог, психолог	Током школске године	Наставници планирају и примењују методе и технике активне наставе	Наставници планирају и примењују методе и технике активне наставе
Уједначавање критеријума оцењивања на нивоу стручних већа	Израда иницијалних тестова	Предметни наставници, Стручна већа	На почетку школске године	Наставници који припадају истим стручним већима и користе исте	Уједначени иницијални тестови

Развојни план школе 2021- 2026.

				иницијалне тестове за проверу знања ученика	
	Заједничка израда писмених задатака из наставних предмета српски језик, страни језик и математика	Предметни наставници, Стручна већа	На почетку школске године	Наставници који припадају истим стручним већима користе исте задатке за писмени задатак приликом провере знања ученика	Писмени задаци
	Заједничка припрема испитних питања за разредне, поправне и ванредне испите на нивоу стручних већа	Предметни наставници, Стручна већа	На почетку школске године	Наставници који припадају истим стручним већима користе иста питања за разредне, поправне и ванредне испите	Испитна питања за разредне, поправне и ванредне испите
	Међусобне посете часовима испитивања ученика, размена искустава и израда кратких извештаја	Предметни наставници	Током школске године	Наставници сарађују и размењују искуства на тему испитивања и провере знања ученика	Кратки извештаји са посећених часова

РАЗВОЈНИ ЦИЉ БР. 11: НАСТАВНИК ПРИЛАГОЂАВА РАД НА ЧАСУ ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНИМ ПОТРЕБАМА СВИХ УЧЕНИКА

ЗАДАТАК	АКТИВНОСТ	НОСИОЦИ АКТИВНОСТИ	ВРЕМЕ РЕАЛИЗАЦИЈЕ	КРИТЕРИЈУМИ ЗА ВРЕДНОВАЊЕ	МЕРИЛА ЗА ВРЕДНОВАЊЕ
Прилагођавање захтева могућностима сваког ученика	Индивидуални рад са ученицима током часа којима је потребна додатна подршка	Предметни наставници	Током школске године	Напредовање ученика којима је потребна додатна подршка	Припрема за час, педагошка евиденција

Развојни план школе 2021- 2026.

	Проверавање напретка сваког ученика током часа	Предметни наставници	Током школске године	Напредовање ученика којима је потребна додатна подршка	Припрема за час, педагошка евиденција
	Упућивање ученика на то како да ново градиво повежу са претходно наученим, са градивом других предмета, са примерима и живота	Предметни наставници	Током школске године	Напредовање свих ученика	Припрема за час, педагошка евиденција
	Наставници приликом планирања и давања захтева воде рачуна о нивоима знања (у складу са Блумовом таксономијом)	Предметни наставници	Током школске године	Напредовање свих ученика	Припрема за час, педагошка евиденција
Посвећивање времена и пажње сваком ученику у складу са његовим образовним и васпитним потребама	Мотивисање ученика да активно учествују у наставном процесу	Предметни наставници	Током школске године	Сви ученици су укључени у рад и напредују у складу са својим образовним и васпитним потребама	Писана припрема за час, педагошка евиденција, извештај о евалуацији часа
	Стварање подстицајне атмосфере за рад у циљу подизања мотивације ученика	Предметни наставници	Током школске године	Ученици су мотивисани да напредују	Писана припрема за час, педагошка евиденција, извештај о евалуацији часа
Примена специфичних задатака/активности и материјала на основу ИОП-а и плана индивидуализације	Употреба материјала/наставних листића који су прилагођени и у складу са могућностима и способностима ученика који се образује по ИОП-у	Предметни наставници	Током школске године	Прилагођена и индивидуализована настава	Припрема за час, педагошка евиденција
	Прилагођавање захтева и активности у складу са могућностима ученика који се образује по ИОП-у	Предметни наставници	Током школске године	Прилагођена и индивидуализована настава	Припрема за час, педагошка евиденција

РАЗВОЈНИ ЦИЉ БР. 12: ПОСТУПЦИ ВРЕДНОВАЊА СУ У ФУНКЦИЈИ ДАЉЕГ УЧЕЊА					
ЗАДАТАК	АКТИВНОСТ	НОСИОЦИ АКТИВНОСТИ	ВРЕМЕ РЕАЛИЗАЦИЈЕ	КРИТЕРИЈУМИ ЗА ВРЕДНОВАЊЕ	МЕРИЛА ЗА ВРЕДНОВАЊЕ
Формативно и сумативно оцењивање у складу са прописима	Подсећање наставника на Правилник о оцењивању у средњем образовању и васпитању и одредби ЗОСОВ-а које се тичу праћења и напредовања ученика - праћење и оцењивање ученика	Наставничко веће, стручна већа, одељењка већа	На почетку сваке школске године и по потреби	Поштовање Правилника о оцењивању	записници са састанка наставничког већа, стручних и одељењских већа
	Постојање педагошке свеске о евиденцији праћења и напредовања за сваког ученика	Предметни наставници	Током школске године	Наставници имају и воде евиденцију о праћењу и напредовању сваког ученика којем предају	Педагошка евиденција
	Континуирано оцењивање и систематско праћење рада ученика	Предметни наставници	Током школске године	Наставници континуирано током школске године систематски прате и оцењују рад ученика	Формативне и сумативне оцене у есдневнику и педагошка евиденција
Давање потпуне и разумљиве повратне информације ученицима о њиховом раду и препоруке о наредним корацима	Обавезна повратна информација ученику о његовом раду	Предметни наставници	Током школске године	Ученицису упознати са повратним информација о свом раду	Самовредновање кључне области Настава и учење
	Обавезна препорука ученику о наредним корацима, смернице и сугестије за даљи рад	Предметни наставници	Током школске године	Ученици су мотивисани са даљи напредак на основу смерница које им пружају наставници	Самовредновање кључне области Настава и учење
Ученик поставља себи	Помоћ ученику да на основу препорука себи	Предметни наставници	Током школске године	Ученици на основу препорука наставника постављају циљеве	Самовредновање кључне области Настава и учење

Развојни план школе 2021- 2026.

циљеве у учењу	поставља циљеве у учењу и уме да објективно процени свој рад			у учењу и објективно процењују свој рад	
	Развијање одговорности за сопствено напредовање ученика и постигнуте резултате	Предметни наставници	Током школске године	Код ученика је развијена свест да су ни у највећој мери одговорни за сопствени напредак у учењу и постигнуте резултате	Самовредновање кључне области Настава и учење
Ученик уме критички да процени свој напредак и напредак осталих ученика	Усмеравање интеракције међу ученицима која је у функцији процене сопственог напретка и напретка других	Предметни наставници	Током школске године	Ученици су подстакнути да процењују сопствени напредак и напредак других у учењу	Самовредновање кључне области Настава и учење
	Подстицање ученика на самооцењивање	Предметни наставници	Током школске године	Ученици умеју да процене свој напредак	Самовредновање кључне области Настава и учење
	Подстицање и развијање критичке свести код ученика	Предметни наставници	Током школске године	Ученици су подстакнути да критички проценјују свет и информације око себе	Самовредновање кључне области Настава и учење

РАЗВОЈНИ ЦИЉ БР. 13: ПОБОЉШАЊЕ УСПЕХА УЧЕНИКА КРОЗ ПРИМЕНУ ИНДИВИДУАЛИЗОВАНЕ И ДИФЕРЕНЦИРАНЕ НАСТАВЕ

ЗАДАТАК	АКТИВНОСТ	НОСИОЦИ АКТИВНОСТИ	ВРЕМЕ РЕАЛИЗАЦИЈЕ	КРИТЕРИЈУМИ ЗА ВРЕДНОВАЊЕ	МЕРИЛА ЗА ВРЕДНОВАЊЕ
Примена диференциране и индивидуализоване наставе	Прилагођавање захтева у оцењивању према ученицима различитих потреба и интересовања	Одељељске старешине, наставници, педагог, психолог	Континуирано током школске године	Оцењивање постигнућа ученика је у складу са различитим потребама	Оцењивање ученика је индивидуализовано и диференцирано
	Израда индивидуализованих материјала за учење ученика различитих способности и интересовања	Наставници	Континуирано током школске године	Наставници израђују различите материјале за учење	Постојање индивидуализованих материјала за учење

Развојни план школе 2021- 2026.

Остваривање постигнућа код ученика којима је потребна додатна образовна подршка	Идентификовање ученика којима је потребна додатна образовна подршка	Одељењске старешине, наставници, педагог, психолог	Током првог полугодишта	Ученици којима је потребна додатна подршка су идентификовани	Ученици којима је потребна додатна подршка напредују
	Пружање додатне подршке ученицима којима је потребна додатна образовна подршка	Одељењске старешине, наставници, педагог, психолог	Континуирано	Постигнућа ученика којима је потребна додатна подршка	Ученици којима је потребна додатна подршка напредују

РАЗВОЈНИ ЦИЉ БР. 14: ПОДИЗАЊЕ КВАЛИТЕТА И ПОСЕЋЕНОСТИ ДОПУНСКЕ И ДОДАТНЕ НАСТАВЕ

ЗАДАТАК	АКТИВНОСТ	НОСИОЦИ АКТИВНОСТИ	ВРЕМЕ РЕАЛИЗАЦИЈЕ	КРИТЕРИЈУМИ ЗА ВРЕДНОВАЊЕ	МЕРИЛА ЗА ВРЕДНОВАЊЕ
Планирање допунске наставе и додатног рада је функционално и засновано је на постигнућима ученика	Подстицати ученике да долазе на часове додатне и допунске наставе.	Предметни наставници, одељењске старешине, педагог, психолог	Током целе школске године	Повећана посећеност часова допунске и додатне наставе	Присутност додатне и допунске наставе као мере за унапређивање знања ученика
	Упознати родитеље са могућностима и предностима које прижа додатна и допунска настава	Одељењске старешине, педагог, психолог	Током целе школске године	Обавештени родитељи	Родитељи подстичу децу да одлазе на часове додатне и допунске наставе
	Осмислити образац за праћење ученика који похађају часове додатне или допунске наставе	Педагог, психолог	На почетку школске године	Креиран образац за праћење	Образац је применљив и користан наставницима
	Примена обрасца за праћење ученика који похађају часове додатне или допунске наставе	Предметни наставници	Током школске године	Наставници користе образац	Ефикасније праћење ученика који долазе на часове додатне или допунске наставе
Напредовање у учењу код ученика који похађају	Вредновање рада ученика који похађају допунску наставу	Предметни наставници	Током сваке школске године	Побољшање постигнућа ученика који похађају	Књига евиденције

Развојни план школе 2021- 2026.

допунску наставу				допунску наставу	
------------------	--	--	--	------------------	--

РАЗВОЈНИ ЦИЉ БР. 15: СМАЊЕЊЕ БРОЈА ИЗОСТАНАКА УЧЕНИКА					
ЗАДАТАК	АКТИВНОСТ	НОСИОЦИ АКТИВНОСТИ	ВРЕМЕ РЕАЛИЗАЦИЈЕ	КРИТЕРИЈУМИ ЗА ВРЕДНОВАЊЕ	МЕРИЛА ЗА ВРЕДНОВАЊЕ
Појачана подршка ученика који имају 5 или више неоправданих изостанака	Спровођење појачаног васпитног рада са учеником	Одељењски старешина, педагог, психолог	Током сваке школске године	Ученик је укључен у активности појачаног васпитног рада	Евиденција појачаног васпитног рада, евиденција одељењског старешине, евиденција педагога/психолога
	Максимално укључити родитеље у решавање проблема неоправданог изостајања ученика	Одељењски старешина, педагог, психолог	Током сваке школске године	Родитељи су више укључени у решавање проблема неоправданог изостајања ученика	Евиденција појачаног васпитног рада, евиденција одељењског старешине, евиденција педагога/психолога
	Континуирано праћење ученика који неоправдано изостаје са часова и напредак у понашању	Одељењски старешина, педагог, психолог	Током сваке школске године	Ученици који неоправдано изостају са часова остварују напредак у понашању	Евиденција појачаног васпитног рада, евиденција одељењског старешине, евиденција педагога/психолога, есдневник
Похваљивање и награђивање ученика и одељења са најмањим бројем изостанака	Анализа броја изостанака ученика квартално	Педагог, психолог	Квартално	Број изостанака ученика се анализира и на основу тога се долази до одређених закључака	Извештаји о броју изостанака ученика
	Похваљивање и награђивање ученика и одељења са најмањим бројем изостанака путем школског сајта, facebook, instagram	Одељењске старешине, педагог, психолог	Континуирано током школске године	Ученици и одељења са најмањим бројем изостанака су похваљени и на одређени начин награђени	Школски сајт, огласна табла, facebook и instagram странице

Развојни план школе 2021- 2026.

	странице, огласне табле у школи				
Подизање свести родитеља о важности редовног похађања наставе	Нагласити значај редовног похађања наставе кроз родитељске састанке и индивидуалне разговоре	Одељењске старешине, педагог, психолог	Континуирано током школске године	Родитељима је наглашена важност редовног похађања наставе	Извештаји са родитељских састанака, педагошка евиденција одељењског старешине, евиденција педагога/психолога

РАЗВОЈНИ ЦИЉ БР. 16: У ШКОЛИ СЕ СПРОВОДИ ФУНКЦИОНАЛАН СИСТЕМ ПРУЖАЊА ПОДРШКЕ СВИМ УЧЕНИЦИМА, А ПОСЕБНО СЕ ПАЖЊА ПОСВЕЋУЈЕ УЧЕНИЦИМА ИЗ ОСЕТЉИВИХ ГРУПА

ЗАДАТАК	АКТИВНОСТ	НОСИОЦИ АКТИВНОСТИ	ВРЕМЕ РЕАЛИЗАЦИЈЕ	КРИТЕРИЈУМИ ЗА ВРЕДНОВАЊЕ	МЕРИЛА ЗА ВРЕДНОВАЊЕ
Преузимање разноврсних мера за пружање подршке ученицима у учењу	Саветодавни рад са ученицима којима је потребна додатна подршка	Педагог, психолог	Континуирано током школске године	Реализован саветодавни рад	Евиденција педагога или психолога
	Пружање подршке ученицима у процесу учења из одређених наставних предмета	Одељењски старешина Предметни наставници	Континуирано током школске године	Напредовање ученика	Евиденција одељењског старешине, предметних наставника
	Праћење напредовања ученика у зависности од предузетих мера	Одељењски старешина, Предметни наставници, Педагог, психолог	Континуирано током школске године	Напредовање ученика	Евиденција одељењског старешине, предметних наставника

РАЗВОЈНИ ЦИЉ БР. 17: РАЗВОЈ И УНАПРЕЂИВАЊЕ ПРЕДУЗЕТНИЧКИХ ВЕШТИНА УЧЕНИКА УСМЕРЕНИХ КА ПОВЕЋАЊУ ЊИХОВИХ КАРИЈЕРНИХ ПЕРСПЕКТИВА					
ЗАДАТАК	АКТИВНОСТ	НОСИОЦИ АКТИВНОСТИ	ВРЕМЕ РЕАЛИЗАЦИЈЕ	КРИТЕРИЈУМИ ЗА ВРЕДНОВАЊЕ	МЕРИЛА ЗА ВРЕДНОВАЊЕ
Појачана подршка ученицима који похађају наставу по моделу дуалног образовања	Индивидуални разговори са ученицима	Стручни сарадници Координатор практичне наставе	Током школске године	Реализовани разговори са ученицима	Педагошка белешка, портфолио ученика
	Вођење ученичког портфолиа	Тим за КВиС	Током школске године	Вођен портфолио ученика	Портфолио ученика
	Праћење напредовања ученичких постигнућа	Одељењске старешине Наставници практичне наставе Координатори практичне наставе	Током школске године	Праћење ученичких постигнућа	Есдневник, портфолио ученика
Оснаживање и подршка ученицима у планирању каријерног развоја	Формирање ученичког Тима за КВиС	Тим за КВиС	Септембар – октобар Током школске године	Формиран Ученички тим за КВиС, реализоване активности, евалуација рада Тима за КВиС	Списак представника одељења у Ученичком тиму за КВиС Извештај Тима за КВиС Евалуациони листићи
	Оснивање и управљање Ученичким компанијама	Наставници - ментори	Током школске године	Основана ученичка компанија, учештвовање на такмичењу	Ученички продукти, извештај са такмичења
	Радионице на ЧОС-у	Одељењске старешине	Током школске године	Реализоване радионице	Есдневник, оперативни план за ЧОС, портфолио ученика
	Организовање смотре ученичких радова	Наставници – ментори	Током школске године	Организована смотра ученичких радова	Ученички продукти
	ИНФО дани са бившим ученицима о запослењу/студирању	Тим за КВиС	Друго полугодиште	Одржани ИНФО дани	Извештај, број присутних ученика

Развојни план школе 2021- 2026.

	Индивидуални и групни разговори о избору каријере/студија	Стручни сарадници	Током школске године	Реализовани разговори, тестирање ученика	Педагошка белешка, портфолио ученика
Организовање Пројектне недеље у школи	Мотивисање наставника за реализацију пројектне наставе у оквиру предмета	Директор школе Помоћник директора Стручни сарадници	Током школске године	Повећан број укључених наставника	Број наставника, број пројеката
	Обуке и семинари наставника о пројектној настави	Стручни сарадници	Током школске године	Обучени наставници	Број наставника који су прошли обуку о пројектној настави
	Праћење и подршка наставницима у реализацији пројектне наставе	Стручна служба	По потреби	План праћења и подршке	Број наставника којима је потребна подршка у односу на резултате рада ученика
	Представљање ученичких пројеката у оквиру школске манифестације	Наставници - ментори	Април – мај	Представљени ученички пројекти	Број ученичких пројеката
	Вредновање и награђивање најуспешнијих пројеката	Директор школе Помоћник директора Стручна служба	Мај	Награђени најбољи пројекти по одређеним категоријама	Награде, извештаји
	Промоција ученичких пројеката	Ученици Наставници - ментори	Друго полугодиште	Учестовање на представљању ученичких пројеката, објављени чланци, интервјуи и снимци	Сајт школе, социјалне мреже школе, писани и електронски медији, извештаји са ученичким пројектима
	Евалуација рада наставника	Стручна служба	Након реализоване пројектне наставе	Реализовани пројекти	Број наставника, степен задовољства/незадовољства Евалуациони листићи
Ученичке задруге	Мотивисање запослених, родитеља и осталих	Директор школе Помоћник директора Стручна служба	Током школске године	Укључени запослени, родитељи и остале	Намера о приступању ученичкој задруги

Развојни план школе 2021- 2026.

	заинтересованих за укључивање у Ученичку задругу школе	Секретар школе		заинтересована лица у Ученички задругу	
	Мотивисање ученика за укључивање у Ученичку задругу школе	Наставници	Током школске године	Укључени ученици у Ученички задругу	Намера о приступању ученичкој задруги
	Праћење и процена рада Ученичке задруге	Управни одбор Ученичке задруге, Скупштина Ученичке задруге Секретар школе Шеф рачуноводства	На крај првог и другог полугодишта	Поднети планови рада, финансијски план и програм развоја и финансијски извештај о раду Ученичке задруге	План рада, финансијски план и програм развоја Финансијски извештаји
	Промоција радова, учествовање на Смотра задруга	Задругари	Током школске године	Учествовање на смотрама задруга, објављени чланци, интервјуи и снимци	Сајт школе, социјалне мреже школе, писани и електронски медији, извештаји са смотри
	Вредновање и награђивање укључених у рад Ученичке задруге	Директор школе Помоћник директора Стручна служба Социјални партнери	Мај - јун	Награђени најбољи задругари	Ученички производи, награде, извештаји

РАЗВОЈНИ ЦИЉ БР. 18: ПОДСТИЦАЊЕ И РАЗВОЈ ТИМСКОГ РАДА МЕЂУ ЗАПОСЛЕНИМА У ШКОЛИ

ЗАДАТАК	АКТИВНОСТ	НОСИОЦИ АКТИВНОСТИ	ВРЕМЕ РЕАЛИЗАЦИЈЕ	КРИТЕРИЈУМИ ЗА ВРЕДНОВАЊЕ	МЕРИЛА ЗА ВРЕДНОВАЊЕ
Организовање заједничких активности у циљу јачања осећања припадности школи и побољшању радне атмосфере и	Организовање екскурзија за запослене	Директор школе Тим за екскурзије	Током школске године	Број реализованих екскурзија	Извештај Број запослених Сlike
	Организовање спортских активности за запослене	Директор школе Тима за школски спорт	Током школске године	Број реализованих спортских активности	Извештај Сlike Број запослених Награде

Развојни план школе 2021- 2026.

међуљудских односа у колектив	Организовање прослава за запослене поводом обележавања значајних датума	Директор школе Координатори практичне наставе	Током школске године	Реализоване прославе и дружења и обележавања значајних датума	Извештај Слике Број запослених
	Организовање хуманитарних акција за помоћ запосленима	Директор школе Запослени	Током школске године	Прикупљена средства за хуманитарну помоћ	Износ прикупљених средстава
Јачање тимског духа и кохезије школских тимова	Усклађивање афинитета запослених при формирању школских тимова	Директор школе Стручна служба Помоћник директора Координатори практичне наставе Координатори школских тимова Запослени	Почетак школске године	Формирани тимови на основу афинитета запослених	Записници
	Праћење равномерног делегирања задужења и оптерећења чланова тимова и стручних већа	Координатори школских тимова и стручних већа	Током школске године	Квалитетно функционисање школских тимова	Записници План рада тима и стручних већа Извештаји о раду тимова и стручних већа
	Праћење и вредновање резултата рада чланова тима и стручних већа	Директор школе Помоћник директора Координатори тимова и стручних већа	Током школске године	Квалитетно функционисање школских тимова	Записници План рада тима и стручних већа Извештаји о раду тимова и стручних већа
	Пружање подршке члановима тима приликом решавања комуникацијских конфликта и проблема при функционисању тимова	Директор школе Помоћник директора Стручна служба Координатори тимова Председници стручних већа Координатори практичне наставе	По потреби	Квалитетно функционисање школских тимова	Извештај
	Стручно усавршавање на тему функционисања тимовима	Директор Председници стручних већа Координатори тимова	По потреби	Квалитетно функционисање школских тимова	Извештај о стручном усавршавању Записник

Развојни план школе 2021- 2026.

		Стручна служба			
--	--	----------------	--	--	--

Праћење реализације остваривања развојних приоритета

НАЧИН И ВРЕМЕ ПРАЋЕЊА	ОДГОВОРНО ЛИЦЕ	КОГА ТРЕБА ИНФОРМИСАТИ
Извештај о реализацији РПШ – два пута годишње, на крају првог полугодишта у оквиру анализе реализације ГРП-а и на крају школске године у оквиру Извештаја о реализацији ГПР-а.	Чланови Стручног актива за развојно планирање који се одређују за сваку школску годину	Наставничко веће, Савет родитеља, Школски одбор

6. МЕРЕ УНАПРЕЂИВАЊА ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОГ РАДА НА ОСНОВУ АНАЛИЗЕ РЕЗУЛТАТА УЧЕНИКА НА МАТУРСКОМ И ЗАВРШНОМ ИСПИТУ

АНАЛИЗА УСПЕХА НА МАТУРСКОМ И ЗАВРШНОМ ИСПИТУ ШКОЛСКЕ 2019/2020. ГОДИНЕ

Право на полагање матурског и завршног испита остварило је 134 ученика од 136 ученика распоређених у 9 одељења. Број ученика који су положили матурски испит је 130, а 4 ученика није положило матурски испит и упућују се на поновно полагање.

	одељење	број ученика на крају школске године	број ученика који имају право да изађу на испит	%	положило испит	положило %	није положило испит	просечна оцена
1	4-1	23	21	91.30	18	85.71	3	3.40
2	4-2	2	2	100.00	1	50.00	1	4.00
3	4-8	2	2	100.00	2	100.00	0	4.83
4	4-9	16	16	100.00	16	100.00	0	3.92
5	4-10	7	7	100.00	7	100.00	0	3.76
6	4-11	22	22	100.00	22	100.00	0	3.39
7	4-13	28	28	100.00	28	100.00	0	3.65
8	4-15	18	18	100.00	18	100.00	0	3.83
9	3-5	18	18	100.00	18	100.00	0	3.80
УКУПНО		136	134	98.53	130	97.01	4	3.84

АНАЛИЗА УСПЕХА НА МАТУРСКОМ И ЗАВРШНОМ ИСПИТУ ШКОЛСКЕ 2020/2021. ГОДИНЕ

Право на полагање матурског и завршног испита остварило је 160 ученика од 166 ученика распоређених у 9 одељења. Број ученика који су положили матурски испит је 145, а 15 ученика није положило матурски испит и упућују се на поновно полагање.

	одељење	број ученика на крају школске године	број ученика који имају право да изађу на испит	%	положило испит	положило %	није положило испит	просечна оцена
1	4-1	23	23	100.00	12	52.17	11	3.00
2	4-2	13	13	100.00	13	100.00	0	4.23
3	4-8	11	11	100.00	11	100.00	0	3.81
4	4-9	13	13	100.00	13	100.00	0	3.41
5	4-10	12	12	100.00	12	100.00	0	3.78
6	4-11	23	20	86.96	20	100.00	0	3.60
7	4-13	28	27	96.43	24	88.89	3	3.59

Развојни план школе 2021- 2026.

8	4-15	19	19	100.00	18	94.74	1	3.58
9	3-5	24	22	91.67	22	100.00	0	4.21
УКУПНО		166	160	96.39	145	90.63	15	3.69

Упоредјујући последње две школске године, евидентно је да су ученици школске 2020-2021. године остварили лошији успех на матурском и завршном испиту са просечном оценом 3,69 у односу на прошлу школску 2019-2020. годину када су ученици имали просечну оценом 3.84. Такође је приметно да је присутан већи број ученика у матурантским и завршним одељењима школске 2020-2021. године – 166 ученика у односу на школску 2019-2020. године – 136 ученика.

Свакако да је потребно предузети одговарајуће мере и активности како би се просечна оцена на матурским и завршним испитима повећала.

МЕРЕ УНАПРЕЂИВАЊА ОБРАЗОВНО ВАСПИТНОГ РАДА

ЦИЉ	1. Унапређивање учења и квалитета наставе
	2. Унапређивање учења и постигнућа ученика на матурском испиту
	3. Усвајање трајних и применљивих знања
ЗАДАЦИ	1. Подизање квалитета наставе и ваннаставних активности
	2. Подизање квалитета реализације практичне наставе
	3. Реализација активности везаних за припрему за полагање матурских испита, провера школских постигнућа током године и праћење напредовања ученика
	4. Прилагођавање стицања знања и оцењивања ученицима који спорије напредују

Активности	Носиоци	Време	Очекивани резултати
Стручно усавршавање наставника и примена стечених знања у настави	Директор, помоћник директора, председници стручних већа, предметни наставници, педагог, психолог	Током школске године	Квалитетнија настава
Организација угледних и огледних часова кроз повезивање наставних садржаја различитих предмета	Предметни наставници	Током школске године	Функционално повезивање школских предмета
Учесталија примена интерактивних метода и техника на настави	Предметни наставници	Током школске године	Активна улога ученика у наставном процесу
Израда плана унапређивања практичне наставе и лабораториских вежби уз максимално коришћење постојећих ресурса	Предметни наставници	Током школске године	Квалитетнија практична настава
Планирање и организација пројеката у којима би	Предметни наставници	Током школске године	Боља примена практичних знања

Развојни план школе 2021- 2026.

акцентат био на практичној примени знања			
Упознавање ученика са организацијом завршног и матурског испита кроз наставу	Одељењске старешина, предметни наставници	Током школске године	Ефикасна припремљеност ученика за полагање завршног и матурског испита
Упознавање родитеља са организацијом завршног и матурског испита	Одељењске старешина	Током школске године	Информисаност родитеља
Учестале консултације у оквиру менторског рада	Ментори	Током школске године	Боља ученичка постигнућа
Организовање квалитетне припремне наставе	Ментори, предметни наставници	Током школске године	Боља ученичка постигнућа
Прилагођавање завршног и матурског испита за ученика који се образују у складу са ИОП-ом	Одељењске старешине, стручни сарадници, ментори, предметни наставници, родитељи	Током школске године	Боља ученичка постигнућа
Повећана подршка ученицима за самостално учење и коришћење различитих извора знања	Предметни наставници	Током школске године	Стицање компетенција за целоживотно учење
Пружање повратне информације и упутства за даљи рад, посебно са ученицима који спорије напредују	Одељењске старешине, предметни наставници, педагог, психолог	Током школске године	Ефикасније учење и боља ученичка постигнућа
Реализација квалитетне допунске и додатне наставе	Предметни наставници	Током школске године	Додатна и допунска настава су у функцији учења и напредовања ученика
Праћење и анализа резултата које ученици постижу на матурском/завршном испиту и њихово поређење са успехом који су остварили из предмета у току школовања	Стручна већа, помоћник директора, стручни сарадници	Током школске године	Предлози за унапређивање ученичких постигнућа
Промовисање и вредновање постигнућа и резултата ученика	Руководство школе, одељењске старешине, предметни наставници, педагог, психолог	Током школске године	Позитивни примери ученичких постигнућа се промовишу и истичу

7. МЕРЕ УНАПРЕЂИВАЊА САРАДЊЕ СА ПОСЛОДАВЦИМА И АФИРМАЦИЈА ДУАЛНОГ ОБРАЗОВАЊА

ЗАДАТАК	АКТИВНОСТ	НОСИОЦИ АКТИВНОСТИ	ВРЕМЕ РЕАЛИЗАЦИЈЕ	КРИТЕРИЈУМИ ЗА ВРЕДНОВАЊЕ	МЕРИЛА ЗА ВРЕДНОВАЊЕ
Успостављање сарадње са послодавцима у вези реализације практичне наставе и наставе у блоку	Ажурирање података, договарање о реализацији и распоређивање ученика на практичну наставу и наставу у блоку код послодаваца	Координатори практичне наставе Помоћник директора Наставници практичне наставе	Август – септембар и током школске године	Ажурирани подаци, договорена реализација и распоређени ученици на практичну наставу и наставу у блоку, потписани Уговори	Евиденција координатора практичне наставе, Уговори
	Обилазак одељења и упознавање са практичном наставом и наставом у блоку која се реализује у послодаваца	Координатори практичне наставе Наставници практичне наставе	Непосредно пре одласка ученика на практичну наставу и наставу у блоку	Реализован санитарни преглед, ученици упознати са мерама безбедности, хигијенским условима	Тест из основа хигијене, ХТЗ тест, санитарна књижица
	Обиласци и полугодишњи састанци са представницима социјалних партнера	Координатори практичне наставе	Два пута у току школске године	Посећени послодавци	Евиденција координатора практичне наставе
Унапређивања сарадње са	Истраживање и преглед потреба привреде за новим образовним профилима и	Директор школе Помоћник директора	Током школске године	Дефинисана листа нових послодаваца	Листа послодаваца

Развојни план школе 2021- 2026.

постојећим и новим послодавцима	одређивање лица задуженог за успостављање сарадње	Координатори практичне наставе			
	Организовање и реализовање састанака и округлих столова са постојећим и новим социјалним партнерима	Директор школе Координатори практичне наставе Помоћник директора	Током школске године	Реализовани састанци	Записник са састанка
	Укључивање нових послодаваца и давање Изјаве подршке и Изјава о спремности укључености послодавца за упис ученика у први разред	Директор школе Координатори практичне наставе	Током провог полугодишта	Успостављена сарадња са новим послодавцима	Изјаве подршке, Изјаве о спремности укључености послодавца, Записници са састанака
	Обиласци послодаваца и упознавање са начинима пословања и прегледом и дефинисањем мера безбедности и здравља на раду	Координатори практичне наставе, Тима за безбедност и здравље на раду	Током школске године	Посећени послодавци, преглед и дефинисање критичних тачака и дефинисана правила понашања и мере безбедности и здравља на раду	Записник Тима за безбедности и здравља на раду, дефинисана правила понашања ученика и мере безбедности
Унапређивање учења кроз практичну наставу на радним местима код послодаваца	Израдити план праћења резултата учења код послодаваца	Наставници практичне наставе Одељењске старешине Координатори практичне наставе	Током школске године	Израђен план праћења постигнућа ученика, лични картон ученика (портфолио)	Есдневник Портфолио ученика, ИОП план
	Систематски прикупљати податке о успешности ученика на практичној настави, као и података о задовољству послодавца и	Наставници практичне наставе Одељењске старешине Координатори практичне наставе	Током школске године	Прикупљени подаци о постигнућима ученика и задовољству послодавца	Есдневник, портфолио ученика, ИОП план

Развојни план школе 2021- 2026.

	предузетимати одговарајуће мере у случају потребе				
Имплементација дуалног образовања у складу са захтевима локалне привреде	Истраживање и преглед потреба за дуалним образовним профилима	Директор школе Помоћник директора Координатори практичне наставе Стручни сарадници	Током школске године	Дефинисана листа нових послодаваца	Листа послодаваца
	Планирање и верификација дуалних образовних профила	Директор школе Помоћник директора Координатори практичне наставе Стручни сарадници Секретар школе	Током школске године	Прикупљене изјаве о спремности укључености послодаваца у дуални модел образовања, анализирани правилници, сачињена документација	Изјаве о спремности укључености послодавца, елаборат
	Укључивање и верификација послодаваца за реализацију учења кроз рад	Директор школе Координатори практичне наставе	Током школске године	Упознати послодавци са процесом акредитације и обуком за инструкторе	Регистровни послодавци на сајт Привредне коморе
	Формирање и функционисање Тим за КВиС за дуално образовање	Тим за КВиС	Током школске године	Одржани састанци, округли столови	Записници са састанка
	Распоређивање ученика за учење кроз рад код послодавца	Тим за КВиС	Септембар	Реализован интервју, распоређени ученици, потписани Уговори	Листа жеља, записник о распоређивању ученика, Уговори о дуалном образовању, Уговори о учењу кроз рад

Развојни план школе 2021- 2026.

	Праћење реализације дуалног образовања	Тим за КВиС	Током школске године	Одржани састанци са послодавцима, посећени послодавци	Есдневник, портфолио ученика, записници са састанака
	Промовисање дуалног образовања	Директор школе Тим за КВиС	Током школске године	Локална и шира заједница је упозната са дуалним образовањем	Чланци, интервјуи, сајт школе, социјалне мреже школе

8. МЕРЕ ЗА УНАПРЕЂИВАЊЕ ДОСТУПНОСТИ ОДГОВАРАЈУЋИХ ОБЛИКА ПОДРШКЕ ЗА УЧЕНИКЕ КОЈИМА ЈЕ ПОТРЕБНА ДОДАТНА ПОДРШКА

Једнако право и доступност образовања и васпитања без дискриминације гарантује *Закон о основама система образовања и васпитања („Сл. Гласник РС“ 88/2017-3, 27/2018-3 (др. закон), 27/2018-22 (др. закон), 10/2019-5, 6/2020-20)* члан 3, Општи принципи система образовања и васпитања. Такође, Закон утврђује и прописује:

- ✓ **Могућност образовања по ИОП-у у редовним школама** (члан 68) „Основне и средње школе, поред школског програма, могу да остварују и: индивидуални образовни план (ИОП) за ученике и одрасле са сметњама у развоју...”
- ✓ **Примену индивидуализованог начина рада и ИОП-а** (члан 77) „За дете и ученика коме је услед социјалне ускраћености, сметњи у развоју, инвалидитета и других разлога потребна додатна подршка у образовању и васпитању, установа обезбеђује отклањање физичких и комуникацијских препрека и доноси ИОП...”

Чланом 12, *Закон о средњем образовању и васпитању, Додатну подршку у образовању и васпитању* оствариће ученици са сметњама у развоју, инвалидитетом, ученици са специфичним тешкоћама у учењу и ученици који потичу и/ или живе у социјално нестимулативној средини. Школа обезбеђује отклањање физичких и комуникацијских препрека, и зависно од потреба доноси индивидуални образовни план, у складу са Законом.

У школи постоји систем подршке за ученике којима је потребна додатна подршка. На основу Извештаја о самовредновању из 2015. године, област Настава и учење евалуирани су на основу стандарда и индикатора које предвиђа нов Правилник о стандардима квалитета рада установе. На основу члана 77. став 12. 1. *Закон о основама система образовања и васпитања („Сл. Гласник РС“ 88/2017-3, 27/2018-3 (др. закон), 27/2018-22 (др. закон), 10/2019-5, 6/2020-20)*, донесен је и ПРАВИЛНИК О БЛИЖИМ УПУТСТВИМА ЗА УТВРЂИВАЊЕ ПРАВА НА ИНДИВИДУАЛНИ ОБРАЗОВНИ ПЛАН, ЊЕГОВУ ПРИМЕНУ И ВРЕДНОВАЊЕ који ближе дефинише релевантна питања из области инклузивне праксе.

Извештај о самовредновању из 2015. године упућује на сегменте наставе које треба унапредити. Мапиране су слабости у домену прилагођавања наставе индивидуалним потребама и интересовањима ученика али и стицања знања на часовима.

8.1.ЦИЉ И ЗАДАЦИ ПРЕДВИЂЕНИХ МЕРА ЗА РАЗВОЈ СЕКТОРА ИНКЛУЗИВНОГ ОБРАЗОВАЊА

На основу Извештаја о самовредновању и горе поменутих аката, систем и мрежу подршке са постојећим капацитетима и ресурсима Школа ће унапредити најпре кроз следеће задатке:

ЦИЉ	Унапредити систем за додатну подршку у настави за ученике који не постижу или превазилазе прописане образовне исходе.	
	Активност	Резултати
ЗАДАЦИ	стварање инклузивне културе	успостављање /отварање система
	развој инклузивне политике	Функционисање система

Развојни план школе 2021- 2026.

развој инклузивне праксе	Функционалност система
--------------------------	------------------------

8.2. СТВАРАЊЕ/УНАПРЕЂЕЊЕ ИНКЛУЗИВНЕ КУЛТУРЕ

ИСХОД	Школа је отворен, сензибилисан систем који подржава и успоставља образовање за живот у инклузивној заједници		
ВРЕМЕ	АКТИВНОСТ	НАЧИН РЕАЛИЗАЦИЈЕ/ ЕВАЛУАЦИЈЕ	НОСИОЦИ АКТИВНОСТИ
Током године	Учешће на стручним скуповима	Извештаји	Наставници и стручни сарадници
Током године/ по један час у једном полугодишту	Приказ инклузивног рада- угледни час	Посета часу	Наставник и стручни сарадник
РАЗВОЈ ИНКЛУЗИВНЕ ПОЛИТИКЕ			
ИСХОД	Систем за подршку инклузивном образовању функционише		
ВРЕМЕ	АКТИВНОСТИ	НАЧИН РЕАЛИЗАЦИЈЕ/ ЕВАЛУАЦИЈА	НОСИОЦИ АКТИВНОСТИ
Пред упис у нову школску годину	Сензитивисати наставнике за рад са ученицима којима је потребна додатна подршка у образовању	Радионица/ предавање	Стручни сарадници
Током уписа	Родитеље ученика којима је потребна додатна подршка у настави упознати са системом за додатну подршку у настави	Пријем родитеља	Стручни сарадници
Током уписа и током године	Идентификовати ученике којима је потребна додатна подршка у образовању	Анализа конкурсне документације, разговор са родитељима/ старатељима	Стручни сарадници
Током уписа и у септембру	Ученике 1. разреда упознати са школским обавезама и доступним плановима подршке	Учешће на ЧОС- у	Стручни сарадници, одељенске старешине
РАЗВОЈ ИНКЛУЗИВНЕ ПРАКСЕ			
ИСХОД	Систем је функционалан и његови носиоци разумеју његов смисао и доследно примењују активности дефинисане ИОП Правилником		

Развојни план школе 2021- 2026.

ВРЕМЕ	АКТИВНОСТИ	НАЧИН РЕАЛИЗАЦИЈЕ/ ЕВАЛУАЦИЈА	НОСИОЦИ АКТИВНОСТИ
На почетку и током године	Обучити наставнике за правилно попуњавање образаца ИОП-а	Предавање/ презентација	Стручна служба
На почетку и током године	Сарађивати са наставницима на изради плана активности и остале документације ИОП-а	Састанци ИОП тима и индивидуални састанци	Педагог
Током године	Учествовање у припреми угледних часова у одељењима која похађају ученици који раде по ИОП-у	Индивидуални састанци	Педагог и предметни наставник
Током године	Повећати обим посета часовима у одељењима која похађају ученици по ИОП-у	Израда плана посете часовима/ Извештај о инструктивно педагошком раду	Стручна служба

8.3. ДОДАТНА ПОДРШКА У ОБРАЗОВАЊУ ПРЕМА ДИНАМИЦИ ДЕФИНИСАНОЈ ПРАВИЛНИКОМ ИНДИВИДУАЛНОГ ОБРАЗВНОГ ПЛАНА (ИОП)

ВРЕМЕ РЕАЛИЗАЦИЈЕ	АКТИВНОСТИ/ТЕМЕ	НАЧИН РЕАЛИЗАЦИЈЕ	НОСИОЦИ РЕАЛИЗАЦИЈЕ
Почетком и у току школске године	Процена потребе за додатном подршком	Опсервација, попуњавање обрасца 1 Планиране мере за отклањање физичких и комуникацијских препрека	родитељ/ старатељ, стручна служба, наставник
Почетком и у току школске године	Писмена сагласност за израду ИОП-а	Потписивањем Обрасца 4 – „Сагласност родитеља, односно старатеља на ИОП“	Родитељ/ старатељ
У току школске године	Доношење предлога за утврђивање права на ИОП Разлози за подношење Предлога за утврђивање права на ИОП Докази о претходно ораганизованом	Анализа и вредновање досадашњег рада	Стручни тим за инклузивно образовање (стручни сарадници и предметни наставници)

Развојни план школе 2021- 2026.

	индивидуализованом начину рада			
У току школске године	<p>Доношење предлога за утврђивање права на укидање ИОП</p> <p>Разлози за подношење предлога за утврђивање права на укидање ИОП</p> <p>Докази о постигнућима ученика током примене ИОП плана</p>		Анализа и вредновање досадашњег рада	Стручни тим за инклузивно образовање (стручни сарадници и предметни наставници)
Током школске године	<p>Прикупљање података и документације</p> <p>Опис образовне ситуације</p> <p>Израда педагошког профила</p>		<p>Сумирање информација о ученику из угла различитих актера ;</p> <p>Попуњавање Обрасца 3б</p>	<p>Родитељ, наставници, стручни сарадник, вршњаци, ученик;</p> <p>Стручни сарадник</p>
Током школске године	Израда Плана активности		Разрада планираних активности (Образац 3ц)	Предметни наставник и педагог
Током школске године	Примена и праћење реализације Плана активности		Анализа оцене остварености дефинисаних образовних исхода	ИОП тим
У првој години уписа најмање тромесечно, а у наредним годинама на крају/почетку сваког полугодишта, односно године	Вредновање ИОП-а	Спољашње вредновање	Утврђује се испуњеност услова у поступку доношења ИОП-а, вреднује се садржај и примена ИОП-а.	Просветни саветник у току стручно- педагошког надзора
		Унутрашње вредновање	Самовредновање које се обавља према унапред утврђеној динамици у ИОП-у и према указаној потреби	СТИО и ИОП тим

Током школске године	Измене и допуне ИОП - а	Израда Предлога измене и допуне ИОП-а	ИОП тим
----------------------	-------------------------	---------------------------------------	---------

9. ПЛАН РАДА СА ТАЛЕНТОВАНИМ И НАДАРЕНИМ УЧЕНИЦИМА

Да бисмо могли да саставимо план рада са талентованим и надареним ученицима важно је нагласити разлику између та два појма и прегледати најпопуларније дефиниције на ову тему.

ДЕФИНИЦИЈА ДАРОВИТОСТИ И ТАЛЕНТА:

Гагне (1985) сматра да је разлика између појма талента и појма даровитости та, што је даровитост природна урођено способност која омогућава спонтаност и лакоћу извођења успеха „од прве“, без потребе за вежбањем. То је значајно надпросечна компетентност у једном или више подручја људских способности/склоности, док таленат представља изузетно овладавање неком вештином уз системски тренинг у подстицајном окружењу. Гагне каже да је то значајно надпросечно постигнуће у једном или више подручја људске активности.

Диференцијални модел даровитости и талента према Гагне-у:

Постоји велики број дефиниција које описују даровитост и таленат. Темељи нашег плана су теорије Гарднера, Голмана, Рензулија и Стернберга.

ГАРДНЕРОВА теорија вишеструких интелигенција одређује седам типова интелигенције: лингвистичку (разумевање појмова, читање, писање текстова), логичко-математичку (математички проблеми, логичко закључивање), спацијалну (тумачење мапа, сналажење у простору), музичку (певање, компоновање, свирање инструмента), телесно-кинестетичку (плесање, спорт), интраперсоналну (разумевање себе – ко смо, како се можемо

Развојни план школе 2021- 2026.

променити), интерперсоналну (разумевање других људи и односа). Гарднер сматра да школа наглашава лингвистичку и математичко-логичку интелигенцију док остале занемарује. Према Гарднеру постоји тенденција да ученици са другим способностима буду запостављени, зато је важно пронаћи начин да се у наставни процес укључе јаке стране ученика и сматрамо да је такође важно развијати и интерперсоналну и интраперсоналну интелигенцију која према **ГОЛМАНУ** чине емоционалну интелигенцију. Значај **емоционалне интелигенције** је тај што она чини 80% успеха, што значи да поред когнитивне интелигенције она чини предуслов за постизање и развој одређеног талента.

РЕНЗУЛИЈЕВА прстенаста теорија даровитости (1978) говори о томе да је даровито понашање резултат интеракције три основне групе људских особина: изнад просечне опште и/или специфичне способности, високе усмерености на задатак и високог степена креативности. **Високе способности и креативност без мотивације не могу довести до продуктивности као ни до изузетних постигнућа.**

СТЕРНБЕРГОВУ триархичну теорију интелигенције чине три врсте интелигенције: аналитичка (наглашава способност анализе, способност апстрактног мишљења), креативна (наглашава улогу синтезе, интеграције, способност формулисања нових идеја, комбиновање наизглед неповезаног материјала) и практична (способност адаптирања на променљиве услове околине, способност обликовања околине како би се што више ускладила са нашим потребама, успех у свакодневном живљењу, „улична интелигенција“). За нас као стручну школу је од изузетног значаја развијање **практичне интелигенције**, јер на тај начин подстичемо стицање стручних компетенција код ученика.

ЗАКОНСКИ ОКВИР

Закон о основама система образовања и васпитања („Сл. Гласник РС“ 88/2017-3, 27/2018-3 (др. закон), 27/2018-22 (др. закон), 10/2019-5, 6/2020-20) прописује доношење индивидуалног образовног плана, индивидуалног програма и индивидуалног начина рада. „Циљ индивидуалног образовног плана јесте постизање оптималног укључивања детета и ученика у редован образовно – васпитни рад и његово осамостаљивање у вршњачком колективу. За ученике са изузетним способностима установа доноси индивидуални образовни план. Индивидуални образовни план у установи доноси педагошки колегијум на предлог стручног тима за инклузивно образовање, односно тима за пружање додатне подршке ученицима.“

Правилником о ближим упутствима за утврђивање права на индивидуални образовни план, његову примену и вредновање (Службени гласник Републике Србије 74/2018-58) прописују се ближа упутства за утврђивање права на индивидуални образовни план (у даљем тексту: ИОП), његову примену и вредновање у предшколској установи, основној и средњој школи, с циљем постизања оптималног укључивања детета и ученика у редован образовно-васпитни рад и његово напредовање и осамостаљивање у вршњачком колективу, као и за ИОП за ученике са изузетним способностима.

Право на прилагођен и обogaћен начин образовања по ИОП-у има и ученик са изузетним способностима који стиче основно и средње образовање и васпитање.

НАЈВАЖНИЈИ КОРАЦИ У РАДУ СА НАДАРЕНИМ И ТАЛЕНТОВАНИМ УЧЕНИЦИМА:

Развојни план школе 2021- 2026.

✓ **Откривање и идентификација надарених и талентованих ученика**

Упознавање наставника са различитим карактеристикама и типовима даровитих ученика, специфичним образовним потребама и могућим проблемима у школовању (ученик се досађује, има негативан став према школи, ослабљена му је мотивација итд.)

Сигнализација наставника одељенском старешини, стручној служби, родитељу и стручном тиму за инклузивно образовање након препознавања надарених ученика

Примена тестова за откривање специфичних способности, тестова интелигенције, личности, креативности.

✓ **Пружање подршке надареним и талентованим ученицима у развоју**

Израда индивидуалног образовног плана (ИОП 3) – обogaћивање и проширивање наставних програма. Индивидуализована настава са талентованом децом подразумева наставу са много богатијим наставним садржајем (са тежим и сложенијим задацима), коришћење разних енциклопедија, речника, разноврсног дидактичког материјала, мултимедијална средства, коришћење рачунара и интернета, као и укључивање ученика и у другим областима школског живота. Сваки ученик има посебан програм у остваривању образовно-васпитних циљева. У току рада врши се стално праћење његових постигнућа (помоћу тестова утврђује се његово иницијално стање и крајњи резултат његовог постигнућа). Пожељна је повремена корекција индивидуалних програма на основу индикације и разних показатеља. Према интересовањима ученика пожељно је организовати семинаре и предавања у ваншколским институцијама.

✓ **Хомогено груписање надарених и талентованих ученика по областима**

даровитости и интересовања – додатна настава, секције, разне слободне активности, семинари и тренинзи, онлајн учење, истраживачке станице, фестивал науке и сл.

✓ **Убрзано обучавање или акцелерација, која омогућава надареним и талентованим ученицима брже напредовање кроз школски систем и убрзано завршавање одређеног образовног профила. На основу Закона о средњем образовању и васпитању („Сл. Гласник РС“ 55/2013-15, 101/2017-19, 27/2018-3 (др. закон), 6/2020-24) ученик који постиже изузетне резултате у учењу има право да заврши школовање у року краћем од предвиђеног. Ученик има право да полагањем испита заврши започети и наредни разред. Наставничко веће утврђује испуњеност услова за остваривање тог права.**

Развијање кључне компетенције ученика:

Европска комисија описује компетенције као комплексну комбинацију знања, вештина, способности и ставова који су потребни да се обави одређена активност у датом контексту, у реалним околностима при чему особа треба да буде у стању да интерпретира ситуацију у одређеном контексту и да поседује репертоар могућих акција које може да предузме и да је оспособљена да изведе одређене акције из тог репертоара. Резултат компетентног деловања може да буде измерен на основу неких прихваћених стандарда и може да буде унапређена путем обуке и развоја.

Развојни план школе 2021- 2026.

Развијањем кључних компетенција између осталог развијамо практичну и емоционалну интелигенцију ученика, која је посебно важна у стручној школи, где ученици треба да од теоријског знања стижу до практичног знања и до конкретног продукта њиховог рада.

Кључне компетенције су следеће (Recommendation [2006/962/EC](#) of the European Parliament and of the Council of 18 December 2006 on key competences for lifelong learning [Official Journal L394 of 30.12.2006]):

- ✓ **комуникација на матерњем језику** (способност изражавања и интерпретација мисли, осећања и чињеница у усменој и писаној форми и различитим контекстима),
- ✓ **комуникација на страном језику** (поред оних уграђених на матерњем језику, још и способности медијације и међукултурног разумевања),
- ✓ **математичка писменост и основне компетенције у науци и технологији** (употреба сабирања, одузимања, множења и дељења за решавање проблема у свакодневним ситуацијама, способност и спремност коришћења знања и методологије за тумачења света природе),
- ✓ **дигиталне компетенције** (овладавање употребом електронских медија у послу, комуникацији и слободном времену, логичко и критично мишљење, управљање информацијама и комуникацијске вештине),
- ✓ **учити да се учи** (способност организовања сопственог учења, ефективног управљања временом, решавања проблема, усвајање, обрада и евалуација новог знања и његова примена у различитим животним контекстима, доприносећи управљању каријером),
- ✓ **интерперсоналне и грађанске компетенције** (ефективна интеракција са појединцима и групама, решавање конфликта у јавним и приватним сферама живота),
- ✓ **предузетништво** (пасивна и активна компонента, способност и спремност прихватања туђих, односно креирања сопствених иновација, преузимање одговорности за поступке, развој стратешке визије, постављање и испуњавање циљева и мотивисаност за успех),
- ✓ **културна експресија** (вредновање важности креативног изражавања идеја, искустава и емоција у различитим медијима, укључујући музику, књижевност и примењену уметност).

ЗАДАЦИ РАЗВОЈА ДАРОВИТИХ ПО НАСТАВНИМ ПРЕДМЕТИМА И ОБЛАСТИМА СУ:

- Помоћи ученицима да савладају ефикасне технике учења које ће допринети лакшем усвајању знања
- Помоћи ученицима да адекватно примењују знања у природним наукама, друштвеним наукама, уметности, стручним областима
- Помоћи им да рационално и креативно користе та знања
- Упознати их са искуствима која ће их учинити хуманијим и успешнијим људским бићима.

Развојни план школе 2021- 2026.

- Мотивисати ученике путем спољашње мотиваторе (кроз оцену или други облик награде) за резултате на такмичењима, иновације или изузетне резултате у неком другом облику активности, јавно похваљивање кроз књигу обавештења, сајт школе и друге медије, укључивање ученика у презентацију школе, поставити их у улогу предавача (вршњачка едукација).

Хемијско-технолошка школа из Суботице ставља посебан нагласак на активну примену стеченог знања тј. на самосталну продукцију, на видљиве резултате рада, на процену рада и успостављање критеријума успешности (Правилник о награђивању и похваљивању ученика, 2015.), на унутрашње задовољство, на осећај постигнућа и поноса због раста сазнања, развоја способности и овладавања одређеним областима.

АКЦИОНИ ПЛАН РАДА СА НАДАРЕДНИМ И ТАЛЕНТОВАНИМ УЧЕНИЦИМА

ВРЕМЕ РЕАЛИЗАЦИЈЕ	АКТИВНОСТИ/ТЕМЕ	НАЧИН РЕАЛИЗАЦИЈЕ	НОСИОЦИ РЕАЛИЗАЦИЈЕ
Почетком и у току школске године	Идентификација надарених и талентованих ученика	Тестирање, сигнализација	Наставник, СС
Почетком и у току школске године	Састављање ИОП 3	Планирање, договор, разговор, анализа и вредновање	Одељењски старешина, родитељ, предметни наставници, СС, ИОП тим, педагошки колегијум
АКТИВНОСТИ У РЕДОВНОЈ НАСТАВИ У ОКВИРУ ИОП 3 И ИНДИВИДУАЛИЗАЦИЈЕ:			
Током школске године	Коришћење стручне литературе или материјала преко интернета	Планирање, договор, разговор, анализа и вредновање	Одељењски старешина, родитељ, предметни наставници, СС, ИОП тим, педагошки колегијум
	Коришћење аудио-визуелних и других стимулативних материјала у настави		
	Самосталан истраживачки рад, ученички пројекти		
	Обогаћивање градива и прилика да брже прође кроз базично градиво		
	Задаци који омогућавају различите приступе и различита решења – изазов, мотивација		

Развојни план школе 2021- 2026.

	Обезбедити наставу која садржи анализу и синтезу у учењу наставних садржаја, а не само меморисање чињеница		
	Флексибилни временско-просторни услови за рад		
	савладавање ефикасних техника учења које ће допринети бољој примени знања		
ВАННАСТАВНЕ АКТИВНОСТИ:			
Током школске године	Организација додатне и припремне настава - рад са ментором и припрема за такмичење и за пријемни испит	Организација, договор, разговор	Предметни наставници/ментори
	Организација секције према интересовањима ученика	Организација, договор, разговор	Предметни наставници
	Понуда разних слободних активности нпр. едукативни излети и посете различитим институцијама	Организација, договор, разговор	Предметни наставници, координатор практичне наставе, заменици директора, директор
	Организација предавања гостујућих предавача са факултета и из разних институција	Организација, договор, разговор, предавање	Предметни наставници, координатор практичне наставе, заменици директора, педагог, психолог, директор
	Организација семинара и тренинга за развијање кључних компетенција и емоционалне интелигенције (нпр. радионица Ученичког парламента, учешће у пројектима Саветовалишта за младе, Дневног центра за децу и омладину са поремећајима у друштвеном понашању,	Организација, договор, разговор, предавање, радионице итд.	Педагог, психолог, координатор Ученичког парламента, заменици директора, директор

Развојни план школе 2021- 2026.

Удружења СТАВ+, Фондације менталне хигијене Експекто, сарадња са патронажном службом итд.)		
Посебно развијање предузетничке компетенције кроз разне пројекте и радионице Предузетничког кабинета школе	Организација, договор, разговор, предавање, радионице итд.	Предметни наставници, координатор тима каријерног вођења и саветовања, педагог, психолог, заменици директора, директор
Укључивање ученика у рад истраживачке станице ПЕТНИЦА	Организација, договор, разговор	Предметни наставници – ментори, педагог, психолог
Учешће на фестивалима науке и на сајмовима (пекарство, виноградарство итд.)	Организација	Предметни наставници, координатор практичне наставе, заменици директора
Организација вече талената наших ученика	Организација	Предметни наставници
Организација тематских дана – корелација између предмета и указивање на значај трансфера учења (развијање компетенција „Учити да се учи“, нпр. Шекспир дан)	Организација, договор, разговор	Предметни наставници, стручна већа, педагошки колегијум
Формирање пункта талената на подручјима рада хемије, текстилства и производње и прераде хране	Организација, договор, разговор	Педагошки колегијум
Могуће учешће у ПИСА пројекту Србије и употреба смерница Европске комисије у раду са ученицима	Организација, договор, разговор	Предметни наставници, стручна служба, заменици директора, директор
Радионице за ученике основних школа и сарадња са наставницима и стручном службом ОШ ради идентификовања талената	Идентификација, организација, договор, разговор, радионице и семинари	Предметни наставници, педагог, психолог, заменици директора, директор

Развојни план школе 2021- 2026.

	Размена ученика и укључивање ученика у међународне пројекте и такмичења	Организација, договор, разговор	Предметни наставници, педагог, психолог, заменици директора, директор
Мај	Похваљивање и награђивање ученика за постигнуте резултате	Сајт школе, социјалне мреже, ТВ у ходнику школе, робне награде у складу са Правилником	Одељењске старешине, комисија за бодовање, колегијум школе, Наставничко веће

10. ПРОГРАМ ЗАШТИТЕ УЧЕНИКА ОД НАСИЉА, ЗЛОСТАВЉАЊА И ЗАНЕМАРИВАЊА

На основу Закона о основама система образовања и васпитања (Сл. гл. РС 88/17, 27/18 – др. Закон 10/19 и 6/20) и Правилника о протоколу поступања у установи у одговору на насиље, злостављање и занемаривање („Службени гласник РС“, број 46/2019 и 104/2020) у Хемијско-технолошкој школи је од 14.09.2012. године оформљен Тим за заштиту ученика од насиља, злостављања, занемаривања и дискриминације.

Тим је израдио Програм за заштиту ученика од насиља, злостављања, занемаривања и дискриминације у Школи који је саставни део Годишњег плана рада школе, Школског програма и Развојног плана школе. План рада Тима је посебан документ којим се сваке школске године планира рад Тима на остварењу заштите ученика од насиља, злостављања, занемаривања и дискриминације.

Програмом заштите су дефинисани превентивни активности, као и кораци и процедуре у поступању у заштити ученика. Такође је дефинисано шта се сматра насиљем, као и које све врсте и облике обухвата.

Стални чланови Тима су:

- ✓ Директор школе
- ✓ Помоћник директора
- ✓ Секретар школе
- ✓ Педагог школе
- ✓ Психолог школе
- ✓ Школски полицајац
- ✓ Председник Школског одбора
- ✓ Председник Савета родитеља
- ✓ Председник Ученичког парламента
- ✓ Представник одељенских старешина првих разреда
- ✓ Представник одељенских старешина других разреда
- ✓ Представник одељенских старешина трећих разреда
- ✓ Представник одељенских старешина четвртих разреда
- ✓ Чланови стручног већа физичког васпитања

Развојни план школе 2021- 2026.

- ✓ Наставници информатике

ЗНАЧЕЊЕ ПОЈМОВА

Свако насиље над ученицима се може спречити у атмосфери која:

1. развија и негује културу понашања
2. не толерише насиље и не ћути о њему
3. развија одговорност свих
4. обавезује на поступање све који имају сазнање о насиљу

Програмом заштите ученика су дефинисане превентивне активности, као и кораци и процедуре у поступању у заштити ученика од насиља. Такође је дефинисано шта се сматра насиљем, као и које све врсте и облике обухвата

Насиље се дефинише као сваки облик једанпут учињеног или поновљеног вербалног или невербалног понашања које има за последицу стварно или потенцијално угрожавања здравља, развоја и достојанства ученика.

Насиље и злостављање сматра се насиље запосленог према ученику, другом запосленом, родитељу, односно другом законском заступнику; ученика премудругом ученику или запосленом; родитеља према свом детету, другом детету и ученику, запосленом као и према трећем лицу.

ПОДЕЛА НАЈЧЕШЋИХ ОБЛИКА НАСИЉА

У табели су приказани нивои реаговања и различити облици насиља. У зависности од интензитета, учесталости и последица које насиље оставља, поједини облици се понављају на више различитих нивоа.

ПРВИ НИВО

Ове облике насиља решава самостално наставник /одељењски старешина у оквиру саветодавно-васпитног рада са ученицима – појединцима, групама и одељењем у сарадњи са родитељима ученика у смислу појачаног васпитног рада.

Физичко насиље	Емоционално/психичко насиље	Социјално насиље	Сексуално насиље и злоупотреба	Електронско насиље (злоупотреба информационих технологија)
ударање чврга, гурање, штипање, гребане, гађање, чупање, уједање, саплитање, шутирање, прљање, уништавање ствари...	исмејавање, омаловажавање, оговарање, вређање, ругање, називање погрдним именима, псовање, етикетирање, имитирање, „прозивање“...	добацивање, подсмевање, игнорисање, искључивање из групе или фаворизовање на основу социјалног статуса, националности, верске припадности, насилно дисциплиновање,	добацивање, псовање, ласцивни коментари, ширење прича, етикетирање, сексуално додиривање, гестикалација..	узнемиравајуће „зивкање“, слање узнемиравајућих порука СМС-ом, ММС-ом, путем веб-сајта...

Изузетно, ако се насилно понашање понавља, ако васпитни рад није био делотворан, ако су последице теже, ако је у питању насиље и злостављање од стране групе према појединцу или ако исти ученик трпи поновљено насиље и злостављање за ситуације првог нивоа, школа интервенише активностима предвиђеним за други, односно трећи ниво.

ДРУГИ НИВО

У решавању ових облика насиља, наставник /одељењски старешина укључује Тим, педагога, психолога и директора школе, уз обавезно учешће родитеља, у смислу појачаног васпитног рада. У табели су приказани нивои реаговања и различити облици насиља. Уколико појачан васпитни рад није делотворан, директор покреће васпитно-дисциплински поступак и изриче меру, у складу са законом.

Физичко насиље	Емоционално/психичко насиље	Социјално насиље	Сексуално насиље и злоупотреба	Електронско насиље (злоупотреба информационих технологија)
шамарање, ударање, гажење, цепање одела, „шутке“, затварање, пљубање, отимање и уништавање имовине, измицање столице, чупање за уши и косу...	уцењивање, претње, неправедно кажњавање, забрана комуницирања, искључивање, одбацивање, манипулисање...	сплеткарење, игнорисање, неукључивање, неприхватање манипулисање, експлоатација, национализам...	сексуално додиривање, показивање порнографског материјала, показивање интимних делова тела, свлачење...	огласи, клипови, блогови, злоупотреба форума и четовања, снимање камером појединачно против њихове воље, снимање камером насилних сцена, дистрибуирање снимака и слика..

ТРЕЋИ НИВО

Ако ученици чине или трпе неки од следећих облика насиља активности предузима директор са тимом за заштиту, уз обавезно укључивање родитеља и надлежних органа, организација и служби, односно активирање спољашње заштитне мреже. Уколико присуство родитеља није у најбољем интересу ученика, тј. може да му штети, угрози његову безбедност или омета поступак у установи, директор обавештава ЦСР, односно полицију или јавног тужилаца. На овом нивоу обавезни су васпитни рад и покретање васпитно-дисциплинског поступка и изрицање мере, у складу са законом.

Физичко насиље	Емоционално/психичко насиље	Социјално насиље	Сексуално насиље и злоупотреба	Електронско насиље (злоупотреба)
-----------------------	------------------------------------	-------------------------	---------------------------------------	---

Развојни план школе 2021- 2026.

				информационих технологија)
туца, давлeње, бацање, проузроковање опекотина, ускраћивање хране и сна, излагање ниским температурама, напад оружјем...	заstraшивање уцењивање, рекетирање, ограничавање кретања, навођење на коришћење психоактивних супстанци, укључивање у секте, занемаривање...	претње, изолација, одбацивање, терор групе над појединцем/ групом, дискриминација, организовање затворених група (кланова), национализам, расизам...	завођење од стране одраслих, подвођење, злоупотреба положаја, навођење, изнуђивање и принуда на сексуални чин, силовање, инцест...	снимање насилних сцена, дистрибуирање снимака и слика, дечија порнографија...

Осим горе наведених облика, насиље и злостављање препознаје се и кроз: злоупотребу ученика, насилни екстремизам, трговину људима, експлоатацију детета и ученика и др.

ОСНОВНИ ПРИНЦИПИ И ЦИЉЕВИ ПРОГРАМА СУ:

- **превенција** насиља да се ствара безбедна средина за живот и рад ученика, и
- **интервенција** у ситуацијама када се јавља насиље, злостављање и занемаривање у Школи.

Оквир за деловање је у складу са **основним принципима**, који су дефинисани у Посебном протоколу и то:

- Право на живот, опстанак и развој
- Најбољи интерес ученика
- Недискриминација
- Учешће ученика

Програм заштите ученика од насиља има као **општи циљ** унапређивање квалитета живота ученика у школи применом *мера превенције*, ради стварања безбедне средине, и *мера интервенције* у ситуацијама када се јавља насиље, злостављање и занемаривање ученика.

СПЕЦИФИЧНИ ЦИЉЕВИ ПРОГРАМА У ПРЕВЕНЦИЈИ СУ СЛЕДЕЋИ:

1. Подстицање и развијање климе прихватања, толеранције и међусобног уважавања
2. Идентификација безбедносних ризика у школи увидом у документацију, непосредноок ружење евидентирањем критичних места у школи, анкетањем ученика, наставника и родитеља
3. Повећање осетљивости свих који су укључени у живот и рад школе, на препознавање насиља и злостављања
4. Унапређење способности свих учесника у школском животу наставног и ваннаставног особља, ученика, родитеља, лок. заједнице – за уочавање, препознавање и решавање проблема насиља
5. Оспособљавање свих запослених и родитеља за рано препознавање знакова у понашању у деце који указују на потенцијално насилно понашање
6. Пружање помоћи ученицима у савладавању личних проблема и проблема у учењу
7. Изграђивање и примена норми понашања, информисање о правилима и кућном реду

Развојни план школе 2021- 2026.

8. Дефинисање процедура и поступака реаговања на насиље и информисање свих учесника у школском животу о томе
9. Омогућавање свим ученицима који имају сазнања о могућем насилном акту да без излагања опасности врше пријављивање насиља, унапређивање познавања процедура за пријављивање и поступање код ученика, родитеља и свих запослених у случају сумње или сазнања о свим облицима насиља, злостављања и занемаривања.
10. Остваривање упознавања ученика са видовима и стратегијама пружања одговарајуће подршке и разумевања различитих облика комуникација и понашања ученика са тешкоћама и сметњама у развоју и инвалидитетом.
11. Спровођење психосоцијалног програма превенције кроз обуку за ненасилну комуникацију, самоконтролу реаговања и понашања, превазилажење стреса, учење социјалних вештина, развијање социоемоционалне компетенције ученика, родитеља, ученика и запослених.
12. Унапређивање знања, вештине и ставова који су потребни за креирање безбедног и подстицајног окружења и конструктивно реаговање на насиље.
13. Подстицање усвајање позитивних норми и облика понашања, учење вештина конструктивне комуникације и развијање емпатије.
14. Сарадња са родитељима путем Савета, родитељских састанака, индивидуалних и групних разговора
15. Сарадња са службама ван школе које посредно и непосредно могу помоћи на превазилажењу проблема насиља у школи

СПЕЦИФИЧНИ ЦИЉЕВИ У ИНТЕРВЕНЦИЈИ

1. Спровођење процедура и поступака реаговања у ситуацијама насиља
2. Праћење и евидентирање врста и учесталости насиља и процењивање ефикасности спровођења Програма заштите
3. Рад на отклањању последица насиља и интеграција ученика у заједницу вршњака
4. Саветодавни рад са ученицима који трпе насиље, врше насиље или су посматрачи насиља

ПРОЦЕДУРЕ У СИТУАЦИЈАМА НАСИЉА

ПРОЦЕНА БЕЗБЕДНОСТИ

У школи и око школе нису идентификована посебно ризична места. Учесталост насиља највећа је тамо где ученици и проводе највећи део радног дана (учионице, ходници, школско двориште). Резултати истраживања су у прилогу Школског развојног плана.

ПРОЦЕДУРА У ИНТЕРВЕНЦИЈИ

Ближе објашњење **процедуре интервенције** према редоследу поступака приликом појаве насиља у школи, из угла улога и одговорности:

Процедуре у интервенцији су различите с обзиром на три ситуације – да ли се насиље јавља *међу децом*, од стране *одраслог у школи* или од стране *одраслог ван школе*.

Кораци у интервенцији су следећи:

1. Сазнање о насиљу или откривање насиља, злостављања, занемаривања одвија се непосредним увидом да је насиље у току или посредно, препознавањем спољашњих знакова или поверавањем самог детета или треће особе.
2. Прва реакција треба да буде заустављање насиља, која је обавеза свих запослених у школи, а нарочито најближег присутног запосленог и дежурног наставника да одлучно прекине све

Развојни план школе 2021- 2026.

- активности, раздвоји и смири учеснике у акту насиља. У случају да запослени процени да је сукоб високо ризичан и да не може сам да га заустави, одмах ће тражити помоћ.
3. Обавештавање родитеља, надлежне особе: дежурног наставника, чланове Тима, директора или помоћника, одеље старешину, стручну службу, а који ће даље проценити да ли треба позвати МУП или здравствену службу. Уколико родитељ није доступан или његово обавештавање није у најбољем интересу ученика, школа одмах обавештава ЦСР.
  4. Консултације у установи се врши ради: разјашњавања околности, анализирања чињеница на што објективнији начин, процене нивоа насиља и злостављања, нивоа ризика и предузимања одговарајућих мера, активности, избегавања конфузије и спречавања некоординисане акције, односно ради успостављања и развијања усклађеног и ефикасног поступања. У консултације у установи укључују се: одељењски старешина, дежурни наставник, психолог, педагог, тим за заштиту, директор, ученички парламент, односно у одреженим случајевима надлежну школску управу, ЦСР, полицију, правосудне органе, здравствену службу.
  5. Мере активности: предузимају се за све нивое насиља и злостављања. Оперативни план заштите сачињава се за конкретну ситуацију другог и трећег нивоа за сваког ученика – учеснике насиља и злостављања (оне које трпе, који чине и који су сведоци насиља и злостављања). План заштите зависи од: врсте и тежине насилног понашања, последица насиља по појединца и колектив, броја учесника и слично. Мере и активности се планирају на основу сагледавања карактеристика ученика, потреба за подршком и уз учешће ученика и родитеља, осим када се ради о насиљу у породици, када је нужно укључити надлежни орган ЦСР. Мере и активности треба да буду предузете уз учешће ученика и да буду у складу са његовим развојним могућностима. Када тим за заштиту процени да постоји потреба да се, осим појачаног васпитног рада, који у интензитету одговара потребама ученика, прилагоди и образовни рад, предложиће тиму за пружање додатне подршке ученицима припрему ИОП-а. За трећи ниво насиља и злостављања директор школе подноси пријаву надлежним органима, организацијама и службама и обавештава Министарство, односно надлежну школску управу, у року од 24 сата. Процена нивоа насиља у року од 24 сата утврђује се на састанку тима за заштиту. Уколико ученици бораве у дому, обавештава се и одељење надлежно за послове ученичког и студентског стандарда. Пре пријаве обавља се разговор са родитељима, осим ако тим за заштиту процени да тиме може да буде угрожен најбољи интерес ученика, о чему обавештава полицију или надлежног јавног тужиоца и надлежни ЦСР. Уколико је комуникација са медијима неопходна, одговоран је директор, осим ако је директор учесник насиља, злостављања или занемаривања. У том случају комуникацију са медијима остварује председник органа управљања. Установа је дужна да о комуникацији са медијима одмах обавести надлежну школску управу и службу надлежну за односе са јавношћу Министарства. Директор школе је прекршајно одговоран уколико одмах по сазнању не пријави насиље у породици или непосредно опасност од насиља, омета пријављивање или не реагује на њега.
  6. Праћење ефеката предузетих мера и активности врши установа ради провере успешности, даљег планирања заштите и других активности установе, водећи рачуна о интеграцији свих актера у заједницу и успостављању односа сарадње и толеранције.

СПОЉАШЊА ЗАШТИТНА МРЕЖА

Спољашњу заштитну мрежу чине следеће институције:

1. Центар за социјални рад
2. МУП
3. Дом здравља
4. Културне институције
5. Локална самоуправа
6. Спортски клубови

Развојни план школе 2021- 2026.

Циљ сарадње : стручна помоћ и сарадња у решавању проблема и задовољавање културних и спортских потреба ученика.

УНУТРАШЊА ЗАШТИТНА МРЕЖА

Унутрашњу заштитну мрежу чине сви запослени и ученици школе.

Школа је прописала улоге и одговорности запослених и ученика у школи:

(ко шта ради када постоји сумња на насиље или се насиље догоди)

ДЕЖУРНИ НАСТАВНИК

- ✓ дежура у складу са распоредом;
- ✓ уочава и пријављује случај;
- ✓ покреће процес заштите детета (реагује одмах у случају насилног понашања, користећи неку од стратегија;
- ✓ обавештава одељењског старешину о случају;
- ✓ евидентира случај у књигу дежурстава
- ✓ сарађује са Тимом за заштиту деце од насиља.

✓ ОДЕЉЕЊСКИ СТАРЕШИНА

- ✓ уочава случајеве насилног понашања и реагује одмах;
- ✓ учествује у процесу заштите деце;
- ✓ разговара са учесницима насиља;
- ✓ информисе родитеље и сарађује са њима;
- ✓ по потреби, сарађује са Тимом за заштиту деце од насиља;
- ✓ прати ефекте предузетих мера;
- ✓ евидентира случај и води документацију;
- ✓ по потреби, комуницира са релевантним установама.

✓ ТИМ, ПСИХОЛОГ, ПЕДАГОГ

- ✓ уочава случајеве насилног понашања;
- ✓ покреће процес заштите детета, реагује одмах;
- ✓ обавештава одељењског старешину и сарађује са њим;
- ✓ по потреби, разговара са родитељима;
- ✓ пружа помоћ и подршку деци/ученицима, наставницима;
- ✓ разматра случај (2. и 3. ниво) и осмишљава мере заштите;
- ✓ обавља консултације, предлаже заштитне мере, прати ефекте предизетих мера;
- ✓ по потреби, сарађује са другим установама;
- ✓ евидентира случај.

✓ ПОМОЋНО-ТЕХНИЧКО ОСОБЉЕ

- ✓ дежура по распореду;
- ✓ прекида насиље;
- ✓ уочава и пријављује случајеве насилног понашања.

✓ УЧЕНИЦИ

- ✓ уочавају случајеве насилног понашања;
- ✓ траже помоћ одраслих;
- ✓ пријављују одељењском старешини
- ✓ за теже случајеве консултују чланове школског Тима;
- ✓ учествују у мерама заштите

Развојни план школе 2021- 2026.

Школа поседује **ВИДЕО НАДЗОР** на ходницима, у дворишту и у Ученичком клубу и од маја 2016. године **ШКОЛСКИ ПОЛИЦАЈАЦ** понедељком, средом и петком дежура унутар установе.

ЕВИДЕНЦИЈА И НАЧИНИ ПРАЋЕЊА СЛУЧАЈЕВА НАСИЉА

Сваки акт насиља евидентира се код одељењских старешина у посебним фасциклама, у педагошким дневницима. Анализа бележака врши се периодично (квартално) на нивоу тима, одељењског и наставничког већа и педагошког колегијума. Периодична анализа служи за планирање превентивних активности са одељењем, а Тиму школе за унапређење програма заштите деце од насиља.

Евиденција у случајевима насиља води наставник, а Тим уколико се укључује у интервенисање. Анализиране укупне податке (број, облик насилног понашања и предузете мере) доставља се стручној служби, тиму и директору установе користећи обрасце из Приручника за примену посебног протокола за заштиту деце и ученика од насиља, злостављања и занемаривања.

ПРОЦЕЊИВАЊЕ ЕФЕКТА ПРЕВЕНЦИЈЕ/ИНТЕРВЕНЦИЈЕ

На основу евиденције које воде одељенске старешине и Тим праћење ефеката ће ивршит педагошка-психолошка служба школе преко следећих **индикатора**:

1. броја и нивоа облика насилног понашања
2. број случајева насилног понашања са позитивним ефектима у односу на укупан број пријављених у току школске године
3. однос пријављених облика насилног понашања текуће и претходне школске године
4. однос броја случајева насилног понашања са позитивним ефектима текуће и претходне школске године
5. анализа упитника проведеног међу ученицима о степену безбедности у школи

Аспекти примене програма ће бити видљиви преко ефеката предузетих превентивних и интервентних активности.

АНАЛИЗА ПРИМЕНЕ ПРОГРАМА

Примену Програма прати и анализира Тим два пута годишње преко евиденције о реализованим активностима које су планиране Програмом. Овим путем се утврђују и узроци уколико неке планиране активности нису реализоване.

ИЗВЕШТАВАЊЕ О ПРИМЕНИ ПРОГРАМА

Тим подноси извештај директору два пута годишње, директор извештава орган управљања, савет родитеља и ученички парламент.

ПОДПРОГРАМ: ЗАШТИТА ОД ДИСКРИМИНАЦИЈЕ

Законски оквир и значење појмова

Полазне основе Програма заштите од дискриминације су Устав Републике Србије, Стратегија превенције и заштите од дискриминације („Сл. гласник РС“, бр. 60/2013), Закон о забрани дискриминације („Сл. гласник РС“, бр. 22/2009), Закон о основама система образовања

Развојни план школе 2021- 2026.

и васпитања („Сл. гласник РС“, бр. 88/2017 и 27/2018 – др. закони) и Закон о средњем образовању и васпитању („Сл. Гласник РС“ 55/2013-15, 101/2017-19, 27/2018-3 (др. закон), 6/2020-24).

Устав Републике Србије прописује заштиту од дискриминације сваког физичког лица, те утврђује да су пред уставом и законом сви једнаки. Устав такође описује људска и мањинска права (члан 1. и члан 21.), забрањује изазивања расне, националне и верске мањине (члан 22. и 49.) и регулише уређеност права припадника националних мањина. Одредбе члана 71. Устава републике Србије прописују једнако право на образовање.

У јуну 2013. године, Србија је усвојила Стратегију превенције и заштите од дискриминације ради спречавања односно смањења свих облика и посебних случајева дискриминације посебно према одређеним лицима односно групама лица с обзиром на њихово својство – осетљиве друштвене групе („Сл. гласник РС“, бр. 60/2013). Стратегија превенције и заштите од дискриминације за период од 2013. до 2018. године односи се на спречавање и забрану свих облика, врста и посебних случајева дискриминације.

Закон о забрани дискриминације („Сл. гласник РС“, бр. 22/2009, у даљем тексту Закон) тачно дефинише појмове дискриминација и дискриминаторско понашање, облике дискриминације и посебне случајеве дискриминације.

Значење појмова

Закон тачно дефинише појмове „дискриминација“ и „дискриминаторско поступање“, који по Закону означавају свако неоправдано прављење разлике и неједнако поступање, односно пропуштање (искључивање, ограничавање и давање првенства), у односу на лица или групе као и на чланове њихових породица, или њима блиска лица, на отворен или прикривен начин, а који се заснива на раси, боји коже, прецима, држављанству, националној припадности или етничком пореклу, језику, верским или политичким убеђењима, полу, родном идентитету, сексуалној оријентацији, имовном стању, рођењу, генетским особеностима, здравственом стању, инвалидитету, брачном или породичном статусу, осуђиваности, старосном добу, изгледу, чланству у политичким, синдикалним и другим организацијама и другим стварним, односно претпостављеним личним својствима (члан 2.).

Једноставније дискриминација је неједнако поступање према једнакима и једнако поступање према неједнакима – на основу личног својства. Према Закону свако је дужан да поштује начело једнакости, односно забрану дискриминације (члан 4.).

У Закону су одређени облици дискриминације, то су:

- **Непосредна дискриминација** – постоји ако лице или група лица, због његовог односно њиховог личног својства у истој или сличној ситуацији, било којим актом, радњом или пропуштањем, стављају или су стављени у неповољнији положај, или би могли бити стављени у неповољни положај (члан 6.).
- **Посредна дискриминација** – постоји ако се лице или група лица, због његовог односно њиховог личног својства, ставља у неповољнији положај актом, радњом или пропуштањем које је привидно засновано на начелу једнакости и забране дискриминације, осим ако је то оправдано законитим циљем, а средства за постизање тог циља су примерена и нужна (члан 7.).
- **Повреда начела једнаких права и обавеза** – постоји ако се лицу или групи лица, због његовог односно њиховог личног својства, неоправдано ускраћују права и слободе или намећу обавезе које се у истој или сличној ситуацији не усраћују или не намећу другом

Развојни план школе 2021- 2026.

лицу или групи лица, ако су циљ или последица предузетих мера неоправдани, ако и ако не постоји сразмера између предузетих мера и циља који се овим мерама остварује (члан 8.).

- **Забрана позивања на одговорност** – према Закону дискриминација постоји ако се према лицу или групи лица неоправдано поступа лошије него што се поступа или би се поступало према другима, искључиво или углавном због тога што су тражили, односно намеравају да траже заштиту од дискриминације или због тога што су понудили или намеравају да понуде доказе о дискриминаторском поступању (члан 9.).
- **Удруживање ради вршења дискриминације** – према Закону забрањено је деловање организација или група које је усмерено на кршење уставом, правилима међународног права и законом зајамчених слобода и права или на изазивање националне, расне, верске и друге мржње, раздора и нетрпељивости (члан 10.).
- **Говор мржње** – Законом је забрањено изражавање идеја, информација и мишљење којима се подстиче дискриминација, мржња или насиље против лица или групе лица због њиховог личног својства у јавним гласилима и другим публикацијама, на скуповима и местима доступним јавности, исписивањем и приказивањем порука или симбола и на други начин (члан 11.).
- **Узнемиравање и понижавајуће поступање** – Законом је забрањено узнемиравање и понижавајуће поступање које има за циљ или представља повреду достојанства лица или групе лица на основу њиховог личног својства, а нарочито ако се тиме ствара страх и непријатељско, понижавајуће и увредљиво окружење (члан 12.).

Закон одређује и тешке облике дискриминације. То су (члан 13.):

1. изазивање и подстицање неравноправности, мржње и нетрпељивости по основу националне, расне или верске припадности, језика, политичког опредељења, пола, родног идентитета, сексуалног опредељења и инвалидитета;
2. пропагирање или вршење дискриминације од стране органа јавне власти и у поступцима пред органима јавне власти;
3. пропагирање дискриминације путем јавних гласила;
4. ропство, трговина људима, апартхејд, геноцид, етничко чишћење и њихово пропагирање;
5. дискриминација лица по основу два или више личних својстава (вишеструка или укрштена дискриминација);
6. дискриминација која је извршена више пута (поновљена дискриминација) или која се чини у дужем временском периоду (продужена дискриминација) према истом лицу или групи лица;
7. дискриминација која доводи до тешких последица по дискриминисаног, друга лица или имовину, а нарочито ако се ради о кажњивом делу код кога је претежна или искључива побуда за извршење била мржња, односно нетрпељивост према оштећеном која је заснована на његовом личној својству.

Поред тога у Закону је одређено да се не сматрају дискриминацијом посебне мере уведене ради постизања пуне равноправности, заштите и напретка лица односно групе лица која се налазе у неједнаком положају (члан 14.).

Закон описује случајеве дискриминације у области рада (члан 16.). Према Закону забрањена је дискриминација у области рада, односно нарушавање једнаких могућности за заснивање радног односа или уживање под једнаким условима свих права у области рада, као што су право на рад, на слободан избор запослења, на напредовање у служби, на стручно усавршавање и професионалну рехабилитацију, на једнаку накнаду за рад једнаке вредности, на

Развојни план школе 2021- 2026.

правичне и задовољавајуће услове рада, на одмор, на образовање и ступање у синдикат, као и на заштиту од незапослености.

Заштиту од дискриминације из става 1. члана 16. између осталих ужива лице у радном односу, лице које обавља привремене и повремене послове или послове по уговору о делу или другом уговору, лице на допунском раду, лице које обавља јавну функцију, лице које тражи посао, студент и **ученик на пракси**, лице на стручном оспособљавању и усавршавању без заснивања радног односа, волонтер и свако друго лице које по било ком основу учествује у раду.

Према Закону не сматра се дискриминацијом прављење разлике, искључење или давање првенства због особености одређеног посла код кога лично својство лица представља стварни и одлучујући услов обављања посла, ако је сврха која се тиме жели постићи оправдана, као и предузимање мера заштите према појединим категоријама лица из става 2. горе наведеног члана (жене, труднице, породиље, родитељи, малолетници, особе са инвалидитетом и други).

Законом је забрањена и **дискриминација у пружању јавних услуга и коришћењу објеката и површина**, која постоји ако правно или физичко лице, у оквиру своје делатности, односно занимања, на основу личног својства лица или групе лица, одбије пружање услуге, за пружање услуге тражи испуњење услова који се не траже од других лица или групе лица, односно ако у пружању услуга неоправдано омогући првенство другом лицу или групи лица.

Свако има право на једнак приступ објектима у јавној употреби (објекти у којима се налазе седишта органа јавне власти, објекти у области образовања, здравства, социјалне заштите, културе, спорта, туризма, објекти који се користе за заштиту животне средине, за заштиту од елементарних непогода и сл.), као и јавним површинама (паркови, тргови, улице, пешачки прелаз и друге јавне саобраћајнице и сл.), у складу са законом (члан 17.).

Закон забрањује и верску дискриминацију која постоји ако се поступа противно начелу слободног испољавања вере или уверења, односно ако се лицу или групи лица ускраћује право на стицање, одржавање, изражавање и промену вере или уверења, као и право да приватно или јавно изнесе или поступи сходно својим уверењима.

Не сматра се дискриминацијом поступање свештеника, односно верских службеника које је у складу са верском доктрином, уверењима или циљевима цркава и верских заједница уписаних у регистар верских заједница, у складу са посебним законом којим се уређује слобода вероисповести и статус цркава и верских заједница (члан 18.).

Закон такође забрањује дискриминацију у области образовања и стручног оспособљавања.

Члан 19. говори о томе да свако има право на предшколско, основно, средње и високо образовање и стручно оспособљавање под једнаким условима, у складу са законом.

Забрањено је лицу или групи лица на основу њиховог личног својства, отежати или онемогућити упис у васпитно-образовну установу, или искључити их из ових установа, отежати или ускратити могућност праћења наставе и учешћа у другим васпитним, односно образовним активностима, разврставати ученике по личном својству, злостављати их и на други начин неоправдано правити разлику и неједнако поступати према њима.

Забрањена је дискриминација васпитних и образованих установа које обављају делатност у складу са законом и другим прописом, као и лица која користе или су користили услуге ових установа у складу са законом.

Према Закону **забрањена је дискриминација и на основу пола**, која постоји ако се поступа противно начелу равноправности полова, односно начелу поштовања једнаких права и слобода жена и мушкараца у политичком, економском, културном и другом аспекту јавног, професионалног, приватног и породичног живота.

Развојни план школе 2021- 2026.

Забрањено је ускраћивање права или јавно или прикривено признавање погодности у односу на пол или због промене пола. Забрањено је и физичко и друго насиље, експлоатација, изражавање мржње, омаловажавање, уцењивање и узнемиравање с обзиром на пол, као и јавно заговарање, подржавање и поступање у складу са предрасудама, обичајима и другим друштвеним обрасцима понашања који су засновани на идеји подређености или надређености полова, односно стереотипних улога полова (члан 20.).

Такође је **забрањена дискриминација на основу сексуалне оријентације**. Закон каже да је сексуална оријентација приватна ствар и нико не може бити позван да се јавно изјасни о својој сексуалној оријентацији. Свако има право да се изјасни о својој сексуалној оријентацији, а дискриминаторско поступање због таквог изјашњавања је забрањено (члан 21.).

Закон забрањује и дискриминацију деце (члан 22.). Према закону свако дете, односно малолетник има једнака права и заштиту у породици, друштву и држави, без обзира на његова или лична својства родитеља, старатеља и чланова породице.

Забрањено је дискриминисати дете, односно малолетника према здравственом стању, брачном, односно ванбрачном рођењу, јавно позивање на давање предности деци једног пола у односу на децу другог пола, као и прављење разлике према здравственом стању, имовном стању, професији и другим обележјима друштвеног положаја, активностима, израженом мишљењу или уверењу дететових родитеља, односно старатеља и чланова породице.

Члан 24. истог Закона **забрањује дискриминацију националних мањина и њихових припадника** на основу националне припадности, етничког порекла, верских уверења и језика. Начин остваривања и заштита права припадника националних мањина уређује се посебним законом (Закон о заштити права и слобода националних мањина, „Сл. лист СРЈ“, бр. 11/2002, „Сл. лист СЦГ“, бр. 1/2003 – Уставна повеља и „Сл. гласник РС“, бр. 72/2009- - др. закон и 97/2013 – одлука УС).

Дискриминација је забрањена и због политичке и синдикалне припадности (Закон о забрани дискриминације, „Сл. гласник РС“, бр. 22/2009, члан 25.). Према Закону забрањена је дискриминација због политичких убеђења лица или групе лица, односно припадности или неприпадности политичкој странци односно синдикалној организацији.

Дискриминацијом из става 1. овог члана не сматрају се ограничења која се односе на вршиоце одређених државних функција, као и ограничења неопходна ради спречавања заговарања и вршења фашистичких, нацистичких и расистичких активности, прописана у складу са законом.

Дискриминација је забрањена и према особама са инвалидитетом (члан 26.), која постоји ако се поступа противно начелу поштовања једнаких права и слобода особа са инвалидитетом у политичком, економском, културном и другом аспекту јавног, професионалног, приватног и породичног живота. Начин остваривања и заштита права особа са инвалидитетом уређује се посебним законом (Закон о спречавању дискриминације особа са инвалидитетом („Сл. гласник РС“, бр. 33/2006 и 13/2016).

Затим **забрањена је дискриминација лица или групе лица с обзиром на њихово здравствено стање**, као и чланова њихових породица. Дискриминација постоји нарочито ако се лицу или групи лица због њихових личних својстава неоправдано одбије пружање здравствених услуга, поставе посебни услови за пружање здравствених услуга који нису оправдани медицинским разлозима, одбије постављање дијагнозе и ускрате информације о тренутном здравственом стању, предузетим или намераваним мерама лечења или рехабилитације, као и узнемиравање, вређање и омаловажавање у току боравка у здравственој установи (члан 27.).

Законом су прописани и поступци заштите од дискриминације и успостављен је и независни државни орган, Повереник за заштиту равноправности. Повереник на основу Закона

Развојни план школе 2021- 2026.

има овлашћења да прима и разматра притужбе због повреде одредаба закона о забрани дискриминације, те да даје мишљења и препоруке у конкретним случајевима.

У **Закону о основама система образовања и васпитања** („Сл. Гласник РС“ 55/2013-15, 101/2017-19, 27/2018-3 (др. закон), 6/2020-24) прописано је да за сву децу, ученике и одрасле мора да се обезбеди „*једнако право и доступност образовања и васпитања без дискриминације и издвајања по основу пола, социјалне, културне, етничке, религијске или друге припадности, месту боравка, односно пребивалишта, материјалног или здравственог стања, тешкоћа и сметњи у развоју и инвалидитета, као и по другим основима*“.

У Закону о основама система образовања и васпитања посебно се обраћа пажња на забрану дискриминације у образовању. Према **члану 110. Закона о основама система образовања и васпитања забрањена је свака дискриминација ученика у васпитно-образовном процесу по било ком основу**. Члан 110. забрањује дискриминацију на следећи начин: „У установи су забрањене дискриминација и дискриминаторско поступање, којим се на непосредан или посредан, отворен или прикривен начин, неоправдано прави разлика или неједнако поступа, односно врши пропуштање (искључивање, ограничавање или давање првенства), у односу на лице или групе лица, као и на чланове њихових породица или њима блиска лица на отворен или прикривен начин, а који се заснива на раси, боји коже, прецима, држављанству, статусу мигранта, односно расељеног лица, националној припадности или етничком пореклу, језику, верским или политичким убеђењима, полу, родном идентитету, сексуалној оријентацији, имовном стању, социјалном и културном пореклу, рођењу, генетским особеностима, здравственом стању, сметњи у развоју и инвалидитету, брачном и породичном статусу, осуђиваности, старосном добу, изгледу, чланству у политичким, синдикалним и другим организацијама и другим стварним, односно претпостављеним личним својствима, као и по другим основима утврђеним законом којим се прописује забрана дискриминације.“

Према ЗОСОВ-у не сматрају се дискриминацијом посебне мере уведене ради постизања пуне равноправности, заштите и напретка лица, односно групе лица која се налазе у неједнаком положају. Установа је дужна да предузме све мере прописане овим законом када се посумња или утврди дискриминаторно понашање у установи.

Чланом 79. Закона прописано је и право детета на заштиту од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања. Установа, односно сви запослени дужни су да обезбеде остваривање права детета/ученика а пријаву у случају повреде и кршења права детета/ученика или непримерног понашања запослених према детету/ученику се подноси директору установе. Директор је у обавези да пријаву размотри и да, уз консултацију са дететом/учеником, родитељем, односно старатељем детета/ученика и запосленим одлучи о њој и предузме одговарајуће мере, и то у року од 15 дана од дана пријема пријаве.

Са учеником који врши повреду правила понашања, односно који својим понашањем угрожава друге у остваривању њихових права, школа је дужна да, уз учешће родитеља, односно старатеља ученика, појача васпитни рад активностима: у оквиру одељењске заједнице, стручним радом одељењског старешине, педагога, психолога, посебних тимова, а када је то неопходно да сарађује са одговарајућим установама социјалне, односно здравствене заштите на промени понашања ученика.

Уколико је ученик извршио повреду забране дискриминације (члан 110. ЗОСОВ) директор против њега покреће васпитно-дисциплински поступак, најкасније у року од 30 дана, утврђује све чињенице које су од значаја и доноси решење. За учињену повреду забране чл. 110. предвиђене су васпитно-дисциплинске мере: укор директора или укор наставничког већа, премештај ученика од петог до осмог разреда основне школе у другу основну школу на основу

Развојни план школе 2021- 2026.

одлуке наставничког већа, уз сагласност родитеља и школе у коју прелази и за ученика средње школе – искључење ученика из школе.

Запослени се привремено удаљава са рада због учињене повреде забране из члана 110. Директор установе покреће и води дисциплински поступак, доноси одлуку и изриче меру у дисциплинском поступку против запосленог. Дисциплински поступак покреће се писменим закључком на који приговор није допуштен. Запосленом који изврши повреду забране, прописане чланом 110. Закона, престаје радни однос када одлука директора о утврђеној повреди забране постане коначна и одузима се лиценца.

Хемијско-технолошка школа у Суботици је у складу са Законом донето Правила понашања у циљу неговања односа међусобног разумевања и уважавања личности ученика, запослених и родитеља и којима ће запослени својим радом и укупним понашањем доприносити развијању позитивне атмосфере у установи и то на индиректан начин штити од дискриминације. У школи такође у складу са Законом формиран је Тим за заштиту ученика од насиља, злостављања, занемаривања и дискриминације.

АКЦИОНИ ПЛАН ПРЕВЕНТИВНИХ АКТИВНОСТИ

Време реализације	Активности / теме	Начин реализације	Носиоци реализације	Исходи/ критеријуми успеха
септембар	Извештавање Тима за заштиту ученика од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања о свом раду у прошлој школској години на састанцима: Школског одбора, Савета родитеља и Ученичког парламента.	Извештавање, анализирање, дискусија	Директор школе	Наставничко веће, школски одбор и Савет родитеља је упознат са активностима Тима у прошлој школској години
септембар	Састанак Тима за заштиту ученика од дискриминације, насиља, израда плана рада за наредну школску годину	Разговор, договор, анализа	Тим за заштиту	План Тима за текућу школску годину је састављен
септембар	Упознавање запослених, ученике и родитеље са појмом дискриминације, видовима дискриминаторног понашања и поступања и мерама којима се спречава или санкционише дискриминација и усклађивање постојећа подзаконска акта установе у циљу заступања културе толеранције, међусобног уважавања и опхођења и забране понашања која толеришу и подстичу дискриминацију, употребу неприхватљивог језика комуницирања итд.	предавање, дискусија	Одељењске старешине, Тим за заштиту ученика од насиља, злостављања, занемаривања и дискриминације, правник школе	септембар

Развојни план школе 2021- 2026.

септембар	Избор представника Савета родитеља, и представника Ученичког парламента за члана Тима	Договор, избор	Тим за заштиту, Савет родитеља, Ученички парламент	Представник Савета родитеља и Ученичког парламента је изабран
септембар	Упознавање нових чланова Тима, Наставничког већа, Ученичког парламента и Савета родитеља са Посебним протоколом и Програмом	Презентација , упознавање	Тим за заштиту	Нови чланови Тима, Наставничког већа, Ученичког парламента и Савета родитеља су упознати са Посебним протоколом и Програмом
септембар	Час одељењског старешине посвећен програму превенције дискриминације и насиља и упознавање ученика са шемом интервентних активности постављеним у ходницима школе	Презентација , излагање, упознавање	Тим за заштиту и одељењске старешине	Ученици су упознати са Програмом заштите и са шемом интервентних активности
октобар	Родитељски састанци посвећени програму заштите ученика од дискриминације, насиља	Презентација , излагање	Тим за заштиту, одељењске старешине	Родитељи су упознати са програмом заштите
септембар	Састанак председника стручних већа у циљу коришћења садржаја наставних предмета у превенцији дискриминације и насилништва и предлагање програма корелације наставних предмета са програмом заштите – нове идеје	Радни састанак	Тим за заштиту, педагошки колегијум	Наставни планови су у корелацији са програмом заштите
Током школске године	Сарадња са институцијама и организацијама (Центар за социјални рад, Саветовалиште за младе, МУП)	Консултације , разговор, догвор	Тим за заштиту, директор школе	Сарадња са институцијама и организацијама је реализована
Током школске године	Предлажење мера за превенцију и заштиту, организација консултације и учествовање у процени ризика и доношењу одлука о поступцима у случајевима сумње или дешавања насиља, злостављања, занемаривања и дискриминације	Дискусије, разговори	Тим за заштиту,	Предложене су мере за заштиту, консултације су организовани, ризик је процењен, одлуке су донети
Током школске године	Едукација ученика: дебата, трибине, радионице за ученике у области превенција дискриминације и насиља	Дебата, трибине, радионице	Тим за координацију ученичког парламента, Ученички	Едукације ученика ученика су реализовани у области превенције насиља

			парламент, Стручна служба школе	
Током школске године	Интерне онлајн обуке наставног и ненаставног особља у области превенције дискриминације и насиља у оквиру Националне платформе за превенцију насиља у школама “Чувам те”	Семинари	Интерна обука, стручна служба школе	Обука наставног и ненаставног особља у области превенције насиља је реализована са циљем унапређивања васпитног рада школе
Током школске године	Екстерне обуке наставног и ненаставног особља у области превенције дискриминације и насиља	Радионице, семинари	Екстерна обука, стручна служба школе	Обука наставног и ненаставног особља у области превенције насиља је реализована са циљем унапређивања васпитног рада школе
Јануар	Извештавање Тима за заштиту ученика од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања о свом раду у првом полугодишту директору школе	Извештавање , анализирање, дискусија	Тим за заштиту	Директор школе је упознат са активностима Тима у првом полугодишту школске 2020/2021. године
Друго полугодиш те	Школска спортска такмичења / спортски дан посвећен безбедном и сигурном школском окружењу (фудбал, кошарка, одбојка, стони тенис, рукомет)	спортске активности	Тим за заштиту, професори физичког васпитања, ученички парламент	Школска спортска такмичења / спортски дан посвећен безбедном и сигурном школском окружењу је реализован
Током школске године	Праћење и процењивање ефеката предузетих мера за заштиту деце и ученика, давање одговарајуће предлоге директору	Праћење, разговор, договор	Тим за заштиту	Ефекти предузетих мера су праћени и процењивани, предлози су дати директору школе
Током школске године	Вођење и чување документације	Вођење и чување документаци је	Тим за заштиту	Документација је уредно вођена и на одговарајући начин се чува
Друго полугодиш те	Истраживање о учесталости и врстама дискриминације и насиља у школи	Испитивање, анализа	Тим за заштиту, Стручна служба школе	Истраживање о учесталости и врстама насиља је реализована, резултати су полазна основа за планирање активности Програма заштите за наредну школску годину
Јун, јул	Евалуација Програма прегледом документације и резултатима истраживања, измене у програму	Анализа	Тим за заштиту	Извештај о раду Тима за заштиту ученика је састављен

АКЦИОНИ ПЛАН ИНТЕРВЕНТНИХ АКТИВНОСТИ

Интервентне активности			
<p>Насиље међу ученицима</p> <p>Током школске године</p>	<p>Насиље се дешава</p> <ul style="list-style-type: none"> - Насиље прекида запослени који примети да је насиље у току - Пријава дежурном наставнику, одељењском старешини, психолошко - педагошкој служби - Уколико је потребна интервенција полиције и здравствене службе позива их дежурни наставник или ППС - Обавештавање родитеља, директора и тима за заштиту - одељењски старешина и ППС - Консултације у установи - Тим, директор, ППС, одељењски старешина, секретар - Прикупљање података – одељењски старешина - Информисање родитеља – одељењски старешина - Информисање надлежних служби (по потреби) - Договор о заштитним мерама – тим - Праћење ефеката предузетих мера – тим <p>Вођење евиденције, попуњавање ОПЕРАТИВНОГ ПЛАНА ЗАШТИТЕ</p>	<p>Сумња се да насиље постоји</p> <ul style="list-style-type: none"> - Прикупљање информација (анкета, разговори) – одељењски старешина у сарадњи са стручном службом школе - Сумња је потврђена – поступа се по корацима у случају када се насиље дешава - Сумња је неоснована – праћење понашања потенцијалних учесника - Сумња је непотврђена – појачан рад одељењског старешине, педагога, психолога и тима, праћење понашања <p>Евиденција – Тим за заштиту, дежурни наставници, стручна служба школе</p>	
	<p>Јул - август</p>	<p>Евалуација Програма</p>	<p>Анализа, разговор, договор</p>

Ако постоји сумња или сазнање о насиљу, злостављању и занемаривању ученика у породици, директор без одлагања, обавештава полицију или јавног тужиоца, који предузимају даље мере у складу са законом и у року од 24 сата обавештава Министарство, односно надлежну школску управу. Пре пријаве обавља се разговор са родитељима, осим ако тим за заштиту, надлежни јавни тужилац, полоција или ЦСР процене да тиме може да буде угрожен најбољи интерес ученика.

Ако постоји сумња да насилни догађај може да има елементе кривичног дела или прекршаја, директор обавештава родитеља и подноси кривичну пријаву надлежном јавном тужилаштву, односно захтев за покретање прекршајног поступка надлежном прекршајном суду. Уколико постоји сумња или сазнање да је ученик укључен у промовисање, заговарање и подржавање идеолошки мотивисаног насиља, односно у насилни екстремизам, директор школе сазива тим за заштиту који разматра ситуацију и на основу прикупљених информација одлучује о даљем поступању.

Развојни план школе 2021- 2026.

Уколико постоји сумња или сазнање да ученик припрема и/или учествује у идеолошки мотивисаном насиљу, односно у насилном екстремизму које има елементе кривичног дела и када тај догађај очигледно захтева неодложно поступање, директор одмах обавештава родитеља, јавног тужиоца и полицију. Уколико постоји сумња или сазнање да је дете, односно ученик укључен у било који облик трговине људима, директор се обраћа служби надлежној за идентификацију и подршку жртава трговине људима, односно Центру за заштиту жртава трговине, надлежном центру за социјални рад и полицији.

Увек када је запослени починилац насиља, злостављања и занемаривања према детету и ученику у установи, директор предузима мере према запосленом, у складу са законом, а према детету и ученику мере за заштиту и подршку (план заштите) на основу Правилника о протоколу.

Када је родитељ починилац насиља и злостављања према запосленом, директор је дужан да одмах обавести јавног тужиоца и полицију.

Када је ученик починилац насиља према запосленом, директор је дужан да обавести родитеља и центар за социјални рад; да покрене васпитно-дисциплински поступак, и да изрекне васпитно-дисциплинску меру, у складу са Законом, а ако постоје елементи кривичног дела или прекршаја, пријаву поднесе надлежном јавном тужилаштву односно прекршајном суду.

Уколико постоји сумња да је починилац насиља, злостављања и занемаривања треће одрасло лице (укључујући пунолетног ученика) према детету и ученику, директор је обавезан да истовремено обавести родитеља детета које је изложено насиљу, злостављању и занемаривању, надлежни центар за социјални рад и поднесе кривичну пријаву надлежном јавном тужилаштву, односно захтев за покретање прекршајног поступка надлежном прекршајном суду.

Када се насиље и злостављање дешава у установи између одраслих лица (запослени – запослени; запослени – родитељ; запослени, родитељ – треће лице), директор предузима мере, у складу са законом.

Уколико је комуникација са медијима неопходна, одговоран је директор, осим ако је директор учесник насиља, злостављања или занемаривања. У том случају комуникацију са медијима остварује председник органа управљања.

ПОЈАЧАН ВАСПИТНИ РАД

Учесници насиља (жртве, сведоци и чиниоци насиља) су укључени у **ПОЈАЧАН ВАСПИТНИ** рад ради развијања самоодговорног и друштвено одговорног понашања- На основу члана 83. Закона о основама система образовања и васпитања („Сл. Гласник РС“ 88/2017-3, 27/2018-3 (др. закон), 27/2018-22 (др. закон), 10/2019-5, 6/2020-20) према ученику који

- ✓ врши повреду правила понашања у школи или
- ✓ не поштује одлуке директора и органа школе,
- ✓ неоправдано изостане са наставе пет часова, односно
- ✓ који својим понашањем угрожава друге у остваривању њихових права,

школа уз учешће родитеља, односно другог законског заступника, појача васпитни рад активностима:

- ✓ у оквиру одељењске заједнице,
- ✓ стручним радом одељењског старешине,
- ✓ стручним радом педагога, психолога,

Развојни план школе 2021- 2026.

- ✓ радом посебних тимова, а када је то неопходно да сарађује са одговарајућим установама социјалне, односно здравствене заштите са циљем дефинисања и пружања подршке ученику у вези са променом његовог понашања.

Појачан васпитни рад остварује се са учеником након указивања на његово непримерено понашање. Појачан васпитни рад подразумева низ планираних активности свих учесника у образовно-васпитном процесу којима руководи одељењски старешина. Циљ појачаног васпитног рада је да ученик покаже позитивне промене у свом понашању и прихвати одговорност за своје поступке.

Уколико школа има сазнање да се насиље у које су укључени ученици догодило ван установе, дужна је да појача васпитни рад са ученицима уз обавезно укључивање родитеља, осим када се ради о насиљу у породици, када је нужно укључити надлежни центар за социјални рад.

Уколико се насилно понашање догоди у простору установе и/или у време образовно-васпитног рад и других активности установе предузимају се мере појачаног васпитног рада, а у складу са проценом нивоа води и окончава васпитно-дисциплински поступак у роковима и на начин утврђен законом. Школа обавештава друге институције у зависности од процењеног нивоа насиља.

Одељењски старешина прави план појачаног васпитног рада, континуирано прати, анализира, благовремено предузима мере и води евиденцију на посебно израђеним обрасцима. Након појачаног васпитног рада оцена из владања поправља се на предлог одељењског старешине најкасније на крају првог или другог полугодишта када ученик показује позитивне промене у свом понашању и прихвата одговорност за своје поступке. Уколико појачан васпитни рад није довнео позитивне промене и након изречене васпитне, односно васпитно-дисциплинске мере смањује се оцена из владања.

УЛОГА ОДЕЉЕНСКОГ СТАРЕШИНЕ :

- Разговара са учеником о проблему и прави договор о будућем понашању ученика.
- Разговара са одељењском заједницом и по потреби реализује часове ОС у вези са актиелним проблемом
- Позива родитеље и са њима обавља разговор уз или без присуства ученика (зависно од личне процене). Са родитељима такође прави договор о будућим активностима. Уколико се родитељи не одазивају позивима, потребно је позвати их службеним позивом. Уколико нису мотивисани за сарадњу, затражити подршку психолога/педагога.
- Извесно време, а најмање три недеље, одељенски старешина прати понашање ученика и о томе обавештава родитеље. Ако не дође до позитивних промена у учениковом понашању или ако се настави са неоправданим изостајањем, поново разговара са родитељима, процењује будућу ситуацију и по потреби укључује психолога/педагога у рад, претходно обавестивши родитеље о даљем току процедуре.
- Психолога/педагога извештава о свему што је предузео, са каквим последицама и о сопственој прогнози. Са психологом/педагогом прави даљи план рада, договара се о позивању ученика и родитеља и следећим корацима. И након укључивања психолога/педагога одељенски старешина прати ученика и учествује у свим договорима и плановима.
- Све о раду са ученицима одељенски старешина бележи у својој свесци одељења и попуњава обрасце сачињене за ту сврху.
- Ако рад са учеником и његовим родитељима не да резултат позитивне промене понашања ученика, покрене процедуру изрицања васпитне или васпитно-дисциплинске мере и смањивања оцене из владања.
- Ученику указује на његово понашање. Обавештава родитеља/старатеља.
- Прати, анализира и предузима мере: разговара са учеником, вршњацима, родитељима/старатељима, наставницима, увид у Књигу евиденције васпитно-образовног рада

Развојни план школе 2021- 2026.

- Прави план појачаног васпитног рада са учеником и при томе укључује остале у рад са циљем да ученик покаже позитивне промене у свом понашању и прихвати одговорност за своје поступке.
- Води документацију о ученику било у виду одређених образаца или у својој педагошкој свесци.
- Појачани васпитни рад нема временско ограничење, оцена из владања може да се поправи или смањи тек после појачаног васпитног рада.
- О исходу појачаног васпитног рада обавештава ученика, родитеља/старатеља, одељењско веће, стручног сарадника, директора.

Одељењски старешина практикује позитивну дисциплину, која захтева пуно **разговора са децом и уважавање њихове тачке гледишта**. ОС који практикује позитивну дисциплину као приступ у васпитавању, одупире се импулсу придиковања, држања лекција или моралисања, слуша шта/како ученици говоре о себи и догађајима; сазнаје праве разлоге понашања; разговара са ученицима о свему, подстиче говор осећања и тако смањује вербалну агресивност; води дијалог јер жели да разуме да ли је ученик свестан свог неадекватног понашања, последица, развија код ученика емпатију и разумевање за другачије виђење исте ситуације

ФАЗЕ ИНДИВИДУАЛНОГ РАДА ОДЕЉЕЊСКОГ СТАРЕШИНЕ СА УЧЕНИКОМ:

- ✓ Одељењски старешина и ученик заједнички дефинишу проблем
- ✓ Одељењски старешина упућује ученика које су последице за прихватљиво и неприхватљиво понашање и о потреби да сарађује са другим службама у школи и изван ње
- ✓ Договор одељењског старешине и ученика о исходима појачаног васпитног рада односно начинима њиховог остваривања (прављење незваничног уговора са учеником)
- ✓ Одељењски старешина и ученик заједнички одређују критеријуме и начин мерења напредовања, као и начин праћења тог напредовања
- ✓ Договор о динамици и начину праћења промене од стране одраслих (одељењског старешине, психолога/педагога, родитеља) и од стране ученика
- ✓ Примена последица од стране одељењског старешине и преузимање одговорности од стране ученика (похвала и подршка за позитивну промену понашања, односно васпитна или васпитно дисциплинска мера и наставак појачаног васпитног рада са учеником)

УЛОГА РОДИТЕЉА:

- ✓ Заједничко планирање плана појачаног васпитног рада
- ✓ Родитељ треба да буде доследан, упоран, треба инсистирати на развијању одговорности родитеља
- ✓ Укључивање родитеља у образовне програме, тематске трибине, фокус групе ради размене мишљења, индивидуални разговори, групни разговори са 2-3 родитеља чија деца имају заједничке проблеме

УЛОГА ВРШЊАКА

- ✓ Одељењски старешина и стручна служба у оквиру часова одељењског старешине сарађује са одељењском заједницом ради стварање климе која подржава позитивну промену понашања ученика.
- ✓ Вршњаци се укључују у планове појачаног васпитног рада (питани су о другу/другарици, помоћ у учењу, укључивање у ваннаставне активности, у “друштво”...)

ИНТЕРВЕНТНЕ АКТИВНОСТИ У СЛУЧАЈУ ДИСКРИМИНАЦИЈЕ

Сви запослени у школи су дужни да:

Развојни план школе 2021- 2026.

- ✓ не толеришу неприхватљиво комуницирање, понашања или симболе за које се подразумева да шире подсмех, мржњу, предрасуде и слично, те да адекватно реагују.
- ✓ Пруже помоћ и подршку ученику који је доживео дискриминацију.
- ✓ Обавесте о догађају одговорно лице – разредну старешину, стручног сарадника и директора школе.

Директор заједно са Тимом за заштиту утврђује испољавање дискриминације на основу анализе релевантних чињеница и одлучује о даљим корацима.

Тим за заштиту ученика од насиља, злостављања, занемаривања и дискриминације има задатак да:

- ✓ Утврди чињенице да ли је недвосмислено дошло до дискриминације или само постоји сумња на њу.
- ✓ Утврди на који начин се дискриминација испољава, где и у којим ситуацијама се дешава.
- ✓ Утврди који су учесници/актери дискриминације.
- ✓ Утврди који је интензитет и вид испољавања дискриминације.
- ✓ Уради анализу облика дискриминације и утврди мере за решавање проблема и елиминисање дискриминације.
- ✓ Достави све податке и предлог директору.

Уколико је дискриминација испољена у односу ученик-ученик, потребно је да се:

- ✓ Пружи адекватна подршка ученицима које трпи дискриминацију.
- ✓ Обави педагошки рад са ученицима који су вршили дискриминацију.
- ✓ Ради на оснаживању ученика на конструктивно реаговање у ситуацијама када су сведоци дискриминаторног понашања.
- ✓ Укључе родитеље у заједничке разговоре са ученицима и осталим учесницима образовања.

Ако је дискриминација испољена у односу одрасли-дете, потребно је да се:

- ✓ Пружи адекватна подршка ученицима која трпе дискриминацију.
- ✓ Хитно покрене дисциплински поступак против запосленог.
- ✓ Ради на оснаживању ученика на конструктивно реаговање у ситуацијама када су сведоци дискриминаторног понашања.
- ✓ Сарађује и са релевантним службама које могу помоћи у решавању проблема.

Процедура реаговања у случају дискриминације:

Када се открије или пријави дискриминација над учеником

- ✓ Сазнање и откривање дискриминације је први корак у заштити ученика од истог.
- ✓ Прекидање, заустављање – одмах предузети мере да се заустави и прекине дискриминаторно поступање према ученику, а у случају потребе затражи помоћ других радника О-В установе или по потреби позвати родитеље или надлежну институцију.
- ✓ По пријави о дискриминацији што хитније пружити помоћ и подршку ученику који доживљава или је раније био изложен дискриминацији, затим обавити разговор са учеником које је жртва дискриминације поступајући посебно пажљиво, поштујући дететово достојанство и пружајући му подршку.
- ✓ Родитеље, старатеље ученика које је жртва дискриминације обавестити о ситуацији у којој се ученик налази и о могућим облицима саветодавне и стручне помоћи ученику у О-В установи и изван ње, а с циљем подршке и оснаживања ученика у превазилажењу трауматског доживљаја.
- ✓ Консултације – прикупити информације о дискриминацији и утврдити све околности везане уз облик, интензитет, тежину и временско трајање поступања које се односи на

Развојни план школе 2021- 2026.

- дискриминацију. Консултације су важне да би се избегла конфузија и спречиле неусаглашене акције, које могу водити поновном проживљавању искуства жртве.
- ✓ Израдити детаљан, објективан опис дискриминације, без процена и тумачења, водити рачуна о приватности ученика и других учесника у дискриминације: донети одлуку о начину реаговања и праћења, проценити ницо ризика, направити план заштите.
  - ✓ Уколико је дискриминација настала у односу одраслог према ученицима, директор установе покрене и води дисциплински поступак, доноси одлуку и изриче меру у дисциплинском поступку против запосленог.
  - ✓ Смиривање ситуације – уколико се ради о посебно тешком облику, интензитету или дужем временском трајању дискриминаторског поступања које може изазвати негативне последице и код друге деце, која су била присутна, потребно је посаветовати са надлежном стручном службом ради помоћи деци и сведоцима дискриминације.
  - ✓ Што хитније започети педагошки рад са учеником које је дискриминаторски поступио, указати ученику на неприхватљивост и штетност таквог понашања, одговарајућим поступцима подстаћи промену таквог понашања. Предузети све мере за помирење и стварање толерантног, пријатељског понашања у О-В установи.
  - ✓ О предузетим активностима, разговорима, изјавама, својим запажањима направити службене белешке, као и водити одговарајуће евиденције заштићених података које ће доставити на захтев другим надлежним телима.
  - ✓ У случају да дискриминацију чини родитељ или нека друга одрасла особа изван школе, школа је дужна да о томе обавести друге надлежне институције, а да ученику, односно жртви дискриминације пружи адекватну подршку на превазилажењу трауматског доживљаја.

11. МЕРЕ ПРЕВЕНЦИЈЕ ОСИПАЊА БРОЈА УЧЕНИКА

Шта значи осипање ученика из образовног система? Иако не постоји опште прихваћена и јединствена дефиниција осипања (како у оквиру наше земље тако и у другим земљама), под осипањем ученика подразумевамо оне ученике који прекину своје школовање пре добијања одговарајуће дипломе или сведочанства.

Осипање ученика не подразумева:

смањење броја ученика услед демографског пада становништва,

премештање ученика у другу школу,

друге разлоге због којих ученик напушта одређену школу али наставља своје школовање.

Специфични циљеви и очекивани резултати		
	Специфични циљеви	Очекивани резултати
1.	Увођење функционалног система ране идентификације ученика под ризиком од напуштања школе и имплементација индивидуализованих мера превенције и интервенције у сарадњи са локаном заједницом	1.1 . Идентификовани ученици у ризику од осипања, израђен и реализован индивидуални план подршке за све идентификоване ученике, уз подршку релевантних партнера

Развојни план школе 2021- 2026.

2.	<p>Успостављање додатних мера и активности на нивоу школе за превенцију раног напуштања школе кроз:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. укључивање родитеља у процес превенције осипања 2. обезбеђивање вршњачке подршке 3. наставници спроводе квалитетну допунску наставу	<p>2.1 . Повећана укљученост родитеља у живот школе кроз различите активности</p> <p>2.2 . Родитељи деце који раније нису били у школским органима анимирани да се укључе у исте</p> <p>2.3 . Формиран и делује вршњачки тим за подршку у учењу и другим активностима</p> <p>2.4 . Сви наставници организују допунску наставу која је у складу са потребама ученика</p>
3.	<p>Подизање капацитета свих запослених у школи за правовремено препознавање и адекватно реаговање у ситуацијама ризика од напуштања школовања</p>	<p>3.1 . Запослени у школи су сензитивисани за препознавање ризика од осипања и свесни су улоге школе и школског особља у процесу спречавања осипања</p> <p>3.2 . Запослени у школи су оспособљени за примену различитих активности које смањују ризик од осипања ученика, а нарочито за индивидуализовану и диференцирану наставу</p> <p>3.3 . Запослени у школи су стекли комуникацијске вештине које успешно користе за унапређивање школске културе и међуљудских односа између различитих актера (као што су наставник ка наставнику, ученику, родитељу)</p>

Специфични циљ број 1	Активност	Време остваривања	Показатељ успешности	Одговорне особе	Актери
Увођење функционалног система ране идентификације ученика под ризиком од напуштања школе и имплементација индивидуализованих мера превенције и интервенције	Обучавање одељенских старешина о начину попуњавања Инструмента за идентификацију ученика под ризиком од осипања (Инструмент)	Септембар	Одељенске старешине обучене	Педагог, психолог, одељенске старешине	Педагог, психолог, одељенске старешине
	Прикупљање података за идентификацију ученика под ризиком	Крај септембра и током школске године	Успостаљен систем ране идентификације ученика под ризиком од напуштања	Педагог, психолог, одељенске старешине	Педагог, психолог, одељенске старешине
	Идентификовање ученика који су под ризиком и доношење одлуке за које ученике ће се израдити план превенције осипања	До 15. Октобра па надаље	Идентификовани су ученици са скором од 0,6 и вишим	Педагог, психолог, одељенске старешине	Одељењски старешина
	Процена специфичних потреба ученика под ризиком од осипања и прикупљање података	Октобар па надаље	Попуњени обрасци индивидуалног плана превенције осипања ученика	Педагог, психолог, одељенске старешине	Педагог, психолог, одељенске старешине, наставници
	Креирање мера подршке за ученике који су под ризиком од осипања и израда индивидуалних	Средина новембра	Попуњени обрасци индивидуалног плана превенције осипања ученика	Педагог, психолог, одељенске старешине	Одељењски старешина, наставници, родитељи, педагог, психолог

Развојни план школе 2021- 2026.

планова превенције осипања					
Примена индивидуалног плана превенције осипања ученика и активности на реализацији	Континуирано током школске године	Активности се реализују у складу са планираним мерама подршке	Одељењске старешине, чланови који су задужени за креирање и реализацију индивидуалног плана превенције осипања ученика	Одељењски старешина, наставници, педагог, психолог, ученици, родитељи, институције	
Праћење реализације индивидуалног плана превенције осипања ученика и ефеката предузетих мера	Континуирано током школске године	Планиране мере доводе до очекиваних промена (смањени ризици, отклоњене препреке)	Директор, одељењски старешина	Одељењски старешина, чланови задужени за креирање и реализацију индивидуалног плана превенције осипања ученика	
Ревидирање индивидуалног плана превенције осипања ученика	По потреби	Анализа предузетих мера	Педагог, психолог, одељенске старешине	Одељењски старешина, чланови задужени за креирање и реализацију индивидуалног плана превенције осипања ученика, наставници	
Консултације са запосленима у школи ради сталне подршке ученицима у ризику од напуштања школовања	Континуирано	Запослени у школи су мотивисани и оспособљени да пруже подршку и помоћ сваком ученику	Педагог, психолог, одељенске старешине	Педагог, психолог, одељенске старешине, наставници	

Развојни план школе 2021- 2026.

Специфични циљ број 2	Активност	Време остваривања	Показатељ успешности	Одговорне особе	Актери
Успостављање додатних мера и активности на нивоу школе за превенцију раног напуштања образовања кроз укључивање родитеља у превенцију осипања	Укључивање родитеља на припремању и реализацији школских приредби и манифестација (Дан школе, Свети Сава, обележавање различитих значајних датума)	Током школске године	Родитељи имају конкретна задужења и доприносе успешној реализацији	Директор, помоћник директора, одељењске старешине, педагог, психолог, наставници	Педагог, психолог, помоћник директора, наставници, родитељи, ученици
	Едукација родитеља о значају образовања, кроз родитељске састанке и радионице	Током школске године	Одржани родитељски састанци на тему значаја образовања, већина родитеља схвата колико је образовање важно	Директор, помоћник директора, одељењске старешине, педагог, психолог	Одељењске старешине
	Саветодавно - инструктивни рад са родитељима или групом родитеља на тему важности образовања (радионице, састанци)	На почетку школске године интензивно и током школске године	Родитељи су оснажени и заинтересовани и прихватају препоруке	Педагог, психолог	Педагог, психолог
	Успостављање сарадње са заинтересованим родитељима који имају утицаја на остале чланове у заједници да подрже	Континуирано по потреби	Боља комуникација између родитеља, боља сарадња између школе и родитеља, јачање осећаја заједништва	Тим за превенцију осипања ученика	Тим за превенцију осипања ученика, одељењске старешине, родитељи

Развојни план школе 2021- 2026.

	образовање сваког детета				
Успостављање додатних мера и активности на нивоу школе за превенцију раног напуштања образовања кроз обезбеђивање вршњачке подршке	Развити осећај припадности школској заједници код сваког ученика	На почетку школске године интензивно и током школске године	Сваки ученик има развијен осећај припадности	Одељењски старешина, педагог, психолог, предметни наставници	Одељењски старешина, педагог, психолог, предметни наставници
	Идентификовати ученике који имају капацитета да буду подршка ученицима који су у ризику од раног напуштања образовања	На почетку школске године интензивно и током школске године	Ученици су освешћени и помажу ученицима који су у ризику раног напуштања образовања	Одељењски старешина, педагог, психолог, предметни наставници	Одељењски старешина, педагог, психолог, предметни наставници
Успостављање додатних мера и активности на нивоу школе за превенцију раног напуштања образовања кроз организацију квалитетне допунске наставе	Организовати допунску наставу која је у складу са потребама ученика	Континуирано и по потреби	Квалитетна допунска настава која је организована у складу са потребама ученика	Предметни наставници	Предметни наставници
	Обавештавати родитеље о похађању и напредовању ученика који одлази на допунску наставу	Континуирано и по потреби	Родитељи су обавештени о напредовању ученика	Одељењске старешине, педагог, психолог	Одељењске старешине, педагог, психолог
Специфични циљ број 3	Активност	Време остваривања	Показатељ успешности	Одговорне особе	Актери
Подизање капацитета свих запослених у школи за правовремено препознавање и адекватно реаговање у ситуацијама ризика	Интерно стручно усавршавање	Периодично	Одељењске старешине су оспособљени за примену различитих активности које спречавају осипање	Координатор тима, запослени у школи	Тим за превенцију осипања ученика, запослени у школи

Развојни план школе 2021- 2026.

од напуштања школовања					
---------------------------	--	--	--	--	--

12. ДРУГЕ МЕРЕ УСМЕРЕНЕ НА ДОСТИЗАЊЕ ЦИЉЕВА ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА КОЈЕ ПРЕВАЗИЛАЗЕ САДРЖАЈ ПОЈЕДИНИХ НАСТАВНИХ ПРЕДМЕТА

МЕРА	АКТИВНОСТ	НОСИОЦИ АКТИВНОСТИ
Превенција социјалне искључености кроз остваривање инклузивног васпитања и образовања	Обука наставника: ИОП	Стручни сарадници, стручњаци ван установе
Развој предузетништва и предузетничког начина размишљања код ученика	Пројекти усмерени на обуку ученика са акцентом на предузетничким вештинама и знањима Развој компетенција ученика за целоживотно учење	Тим за развој међупредметних компетенција и предузетништва, директор, помоћници директора, стручна служба
	Опремање предузетничке радионице за подручја рада текстилство и кожарство, производња и прерада хране и трговине, угоститељства и туризма	Тим за развој међупредметних компетенција и предузетништва, директор, помоћници директора
Мере посебне подршке деци путницима	Обезбеђивање услова за продужени боравак и рад у школи, отварање и функционисање ученичког кутка	Тим за развој међупредметних компетенција и предузетништва, директор, помоћници директора
Афирмација индивидуализоване наставе, истраживачке методе и других начина рада који су усмерени на подстицање активне улоге ученика у наставном процесу, развој мотивације и функционалну примену знања	Флексибилна и разноврсна понуданаставних, ваннаставнихиваншколскихактивности	Наставници, стручна служба
Еколошка едукација ученика и родитеља	Функционисање еколошке секције са акцентом на вршњачку едукацију	Тим за екологију
Стални допринос развијању потреба за културним садржајима и интересовања за активно упознавање културних манифестација	Предлагање и унапређење програма културних и друштвених активности и метода повезивања школе и друштвене средине	Тим за културну и јавну делатност Тим за планирање излета и екскурзија

Унапређење сарадње са школама и организацијама на међународном нивоу	Сарадња са школама и организацијама на међународном нивоу, стручно усавршавање наставника, размена искустава ученика и наставника, учешће на културним манифестацијама, такмичењима и заједничко учествовање у пројектима	Директор Тим за развој међупредметних компетенција и предузетништва Тим за културну и јавну делатност Тим за сарадњу са Ученичким парламентом Тим за сарадњу са локалном самоуправом
--	---	--

13. ПЛАН ПРИПРЕМЕ ЗА МАТУРСКЕ И ЗАВРШНЕ ИСПИТЕ

У школи након трогодишњег школовања ученици полажу завршни, а након четворогодишњег матурски испит. Матурски и завршни испит се организује у школама у три испитна рока који се реализују у јуну, августу и за ванредне ученике у јануару.

У току целог трајања школовања, предметни наставници раде на постизању исхода и припреми ученика за успешно полагање матурских и завршних испита.

Образовни профили: техничар за заштиту животне средине, техничар за хемијску и фармацеутску технологију, техничар за индустријску фармацеутску технологију, техничар за прераду нафте и гаса, техничар за оперативну форензику и хемијски лаборант након завршеног четворогодишњег школовања полажу матурски испит у складу са Правилником о плану и програму образовања и васпитања за наведене образовне профиле, односно одговарајућем Просветном гласнику у делу који се односи на садржај и начин полагања матурског испита.

Заједнички део обухвата предмет обавезан за све ученике средњих стручних школа, а према програму који је остварен у току четворогодишњег образовања:

- ✓ матерњи језик и књижевност – писмено

Посебан део матурског испита обухвата:

- ✓ матурски практичан рад са усменом одбраном рада,
- ✓ усмени испит из изборног предмета.

Израда и одбрана матурског рада представљају веома важан задатак не само за ученике, већ и за њихове менторе и наставнике. Подразумева проверу знања, вештина и способности које су ученици изградили током школовања, а које се огледају у имплементацији стеченог знања, вештини прикупљања грађе за израду матурског рада, упорности и доследности приликом израде рада и нивоу културе изражавања.

У оквиру изборног дела ученик полаже један предмет по сопственом избору из групе предмета значајних за његову професионалну делатност или за даље образовање.

Развојни план школе 2021- 2026.

Активности	Носиоци активности	Период реализације активности
Израда плана припремне наставе	Стручно веће наставника стручних предмета	Септембар
Упознавање ученика и родитеља са Правилником о полагању матурског испита и распоредом припремне наставе	Предметни наставници, одељењске старешине, директор, педагог	Септембар - октобар
Утврђивање садржаја полагања испита	Предметни наставници	Током године
Припремна настава	Предметни наставници	Током године, према распореду
Усвајање тема за завршни и матурски рад	Наставничко веће	Децембар
Менторски рад	Предметни наставници	Друго полугодиште
Пробни матурски и завршни испити	Предметни наставници, стручна већа	Април
Формирање испитног одбора	Наставничко веће, директор	Мај
Формирање испитне комисије	Помоћник директора, директор	Мај
Израда распореда полагања завршног и матурског испита	Помоћник директора	Мај – јун
Обезбеђивање материјално – техничких услова за реализацију матурског испита	Помоћник директора, организатор практичне наставе	Мај – јун
Реализација матурског испита	Предметни наставници	Јун/август
Анализа резултата матурског испита и мере за унапређивање	Предметни наставни, стручна већа	Јун/август

Развојни план школе 2021- 2026.

Образовни профили: пекар - полажу завршни испит по новом концепту. Завршним испитом проверава се да ли је ученик, по успешно завршеном образовању за образовни профил пекар или месар, стекао стручне компетенције прописане Стандардом квалификације израдом два радна задатка уз услов да има писану припрему за њихову реализацију.

Завршни испит спроводи се у школи или просторима где се налазе радна места и услови у којима се обављају послови занимања за које се ученик образовао.

Нови концепт завршног испита заснован је на следећим принципима:

- ✓ уједначавање квалитета завршног испита на националном нивоу,
- ✓ унапређивање квалитета процеса оцењивања.

Квалитет оцењивања посебно у домену поузданости и објективности, остварује се увођењем екстерног оцењивања. Представници послодаваца, стручњаци у одређеној области, обучавају се и учествују као екстерни чланови комисија у оцењивању на завршном испиту.

За сваки образовни профил припрема се Приручник о полагању завршног испита, којим се детаљно уређује припрема, организација и реализација завршног испита. Приручник садржи: програм завршног испита, листу радних задатака и листу комбинација, радне задатке са обрасцима за оцењивање на завршном испиту, збирни образац за оцењивање радних задатака на завршном испиту.

Образовни профили: прехранбени техничар, техничар моделар одеће, моделар одеће, ветеринарски техничар и виноградар-винар полажу матурски испит по новом концепту. Матурским испитом проверава се да ли је ученик, по успешно завршеном образовању за одређени образовни профил, стекао стручне компетенције прописане Стандардом квалификације истог. Нови концепт матурског испита заснован је на истим принципима као завршни испит за пекаре.

Матурски испит састоји се из три дела:

- ✓ испит из матерњег језика и књижевности;
- ✓ испит за проверу стручно - теоријских знања;
- ✓ матурски практични рад.

За сваки образовни профил припрема се Приручник о полагању матурског испита. У састав Приручника улазе: збирка теоријских задатака за матурски испит, листа радних задатака, листа комбинација, радни задаци и обрасци за оцењивање радних задатака.

Активности	Носиоци активности	Период реализације активности
Израда плана припремне наставе	Стручно веће наставника стручних предмета	Септембар

Развојни план школе 2021- 2026.

Упознавање ученика и родитеља са Приручником о полагању завршног или матурског испита и распоредом припремне наставе	Предметни наставници, одељењске старешине, директор, педагог	Септембар - октобар
Припремна настава	Предметни наставници	Током године
Именовање ментора за ученике	Директор	Мај
Менторски рад	Ментор	Мај
Пробни завршни или матурски испит	Ментор, стручна већа	Мај
Формирање испитног одбора	Наставничко веће, директор	Мај
Формирање испитне комисије	Помоћник директора, директор	Мај
Достављање имена екстерних чланова испитне комисије Центру за стручно образовање и образовање одраслих	Помоћник директора	Мај
Обука нових чланова комисије	Предметни наставници, екстерни чланови комисије	Мај
Избор радних задатака и формирање школске листе за испитни рок	Стручно веће наставника стручних предмета	Мај
Израда распореда полагања завршног и матурског испита и обезбеђивање услова за њихову реализацију	Помоћници директора	Мај – јун
Реализација завршног и матурског испита	Предметни наставници	Јун

Развојни план школе 2021- 2026.

Анализа резултата завршног и матурског испита и мере за унапређивање	Предметни наставни, стручна већа	Јун/август
Достављање извештаја Центру за стручно образовање и образовање одраслих о успеху на завршном и матурском испиту	Помоћници директора	Јун

Ученику који је положио завршни или матурски испит по новом концепту полагања издаје се Диплома о стеченом средњем образовању за образовни профил. Уз диплому школа ученику издаје Уверење о положеним испитима у оквиру савладаног програма за образовни профил, чиме се на транспарентан начин послодавцима представљају стечене компетенције.

14. ПЛАН СТРУЧНОГ УСАВРШАВАЊА НАСТАВНИКА, ДИРЕКТОРА, СТРУЧНИХ САРАДНИКА И ДРУГИХ ЗАПОСЛЕНИХ У ШКОЛИ

Вредности и успех наставе у знатној мери зависи од личног, стручног и педагошког квалитета наставника. Како ови субјективни моменти представљају неопходни услов за постизање образовно-васпитних циљева, неопходно је перманентно усавршавати стручну и педагошку способност наставног кадра школе. Стручно усавршавање наставника одвијаће се у оквиру делатности низа стручних и педагошких организација у Школи, Суботици, а и ван ње.

Облици усавршавања:

- ✓ Усавршавања приправника и полагања стручних испита
- ✓ Усавршавања за педагошки рад
- ✓ Уже стручног усавршавања

Задаци:

1. Сачињавање оперативних планова рада ментора
2. Обављање менторских послова
3. Анализа досадашњих активности у вези са стручним усавршавањем
4. Обезбеђивање средстава
5. Набавка приручника, дидактичког материјала и уџбеника за наставничку библиотеку
6. Настављање претплаћивања на стручне часописе и листове
7. Обука за рад на рачунарима

Развојни план школе 2021- 2026.

8. Семинари које организује министарство и стручна удружења
9. Праћење стручне литературе
10. Обрада стручних тема на седницама стручних већа и наставничког већа
11. Огледни часови (извођење и анализа)

Конкретизација стручног усавршавања врши се у плановима ментора, Комисије за стручно усавршавање, стручних актива наставника и Наставничког већа школе. Овим плановима поред задужења за реализацију имају се дати и рокови извршења сваке теме.

Професионални развој је сложен процес који подразумева стално развијање компетенција наставника, васпитача и стручног сарадника ради квалитетнијег обављања посла и унапређивања развоја деце и ученика и нивоа постигнућа ученика. Саставни и обавезни део професионалног развоја је стручно усавршавање које подразумева стицање нових и усавршавање постојећих компетенција важних за унапређивање васпитно-образовног, образовно-васпитног, васпитног, стручног рада и неге деце.

У оквиру пуног радног времена наставник и стручни сарадник има 68 стручних сати годишње различитих облика стручног усавршавања од чега је 24 сата право на плаћено одсуство из установе ради похађања одобрених програма истручних скупова а 44 сати стручног усавршавања у оквиру својих развојних активности.

ПЛАН СТРУЧНОГ УСАВРШАВАЊА НАСТАВНИКА ВАН УСТАНОВЕ:

Садржај	Област усавршавања	Начин реализације	Ниво	Време реализације	Реализатор
Стручно усавршавање директора школе	Директор школе	Пријава на организоване семинаре и рад у Пословним удружењима подручја рада у оквиру којих школа функционише	Ваншколски и школски	Септембар - јун	Аутори акредитованих семинара на одговарајуће теме и други
Стручно усавршавање стручних сарадника	Педагог и психолог школе	Пријава на организоване семинаре	Ваншколски и школски	У току школске године	Аутори акредитованих семинара на одговарајуће теме
Стручно усавршавање	Администрација и секретар школе	Пријава на организоване семинаре	Ваншколски	Септембар - јун	Аутори акредитованих семинара на одговарајуће теме
Стручно усавршавање стручних већа	Према приоритету стручних већа наставника у школи	Пријава на организоване семинаре	Ваншколски	Септембар - јун	Аутори акредитованих семинара на одговарајуће теме

Развојни план школе 2021- 2026.

Педагошко усавршавање	Подизање квалитета наставе	Организација семинара у школи	Школски	Септембар - јун	Аутори акредитованих семинара које одабере Педагошки колегијум
Обука наставника и стручних сарадника на тему превенција насиља	Оспособљавање за непосредан рад са ученицима	Организација семинара у школи	Школски	Прво полугодиште	Аутори акредитованих семинара
Информатичка обука	Подизање квалитета наставе	Организација семинара у школи	Школски	Септембар - јун	
Садржаји одговарајућих група предмета (природне науке, друштвене науке, страни језици...)	Усавршавање наставника у оквиру своје струке	Пријава на организоване акредитоване семинаре, сарадња са Регионалним центром за стручно усавршавање	Ваншколско	Септембар - јун	У зависности од понуде Регионалног центра и других организованих акредитованих семинара
Усавршавање у оквиру реформских планова	Рад у огледним одељењима и ЗУОВ - у	Учествовање у реформским програмима који подразумевају стручно усавршавање	Ваншколско	Септембар - јун	ВЕТ и програми у којима Школа буде учествовала

Напомена: одлуке Стручних већа о одабраним програмима реализоваће се у складу са финансирањем стручног усавршавања

Стручно усавршавање наставника и учешће у раду пословних удружења средњих школа у подручјима рада за која школа образује ученике, финансира се из буџета СО Суботица, по посебним захтевима.

Праћење и евалуација: инструмент праћења је школска документација и упитници.

Носиоци евалуације су директор Школе, Педагошки колегијум, уколико буде и екстерна евалуација.

ЕВАЛУАЦИЈА ПЛАНА СТРУЧНОГ УСАВРШАВАЊА НАСТАВНИКА

ИНДИКАТОР	ИНСТРУМЕНТИ МЕРЕЊА	НОСИОЦИ АКТИВНОСТИ	ДИНАМИКА
Одржани угледни часови	Анкета, попис, документација, посматрање	Наставници, педагог, директор	Тромесечно током школске године

Развојни план школе 2021- 2026.

Реализовани каталогизовани семинари у установи	Документација	Педагог, психолог директор	полугодишње
Реализовани каталогизовани семинари изван установе	Документација	Наставници, педагог, психолог, директор	На крају школске године

15. ПЛАН НАПРЕДОВАЊА И СТИЦАЊА ЗВАЊА НАСТАВНИКА И СТРУЧНИХ САРАДНИКА

У току стручног усавршавања наставник, васпитач и стручни сарадник може да стекне звање: **педагошки саветник, ментор, инструктор и виши педагошки саветник**. Поред плана који је Школа направила за стручно усавршавање, потребан је план за стицање звања, који би помогао и оснажио наставнике и стручне сараднике да стичу звања.

У установи ова звања може да стекне до 25 одсто од укупног броја запослених наставника и стручних сарадника, и то: звање педагошког саветника до 15 одсто, самосталног педагошког саветника - до пет одсто, вишег педагошког саветника - до три одсто и високог педагошког саветника - до два одсто

Поступак за стицање одговарајућег звања покреће наставник и стручни сарадник подношењем захтева установи. Наставник и стручни сарадник подноси доказе о испуњености услова за стицање звања прописаних правилником, са проценом свог степена остварености образовно - васпитних циљева на основу услова за стицање звања утврђених овим правилником.

У поступку одлучивања о захтеву директор установе прибавља мишљење са проценом степена остварености образовно - васпитних циљева у кључним областима и квалитета педагошке праксе за:

- наставника - од стручног већа за област предмета и од просветног саветника,
- за стручног сарадника у школи - од педагошког колегијума и просветног саветника.

Планиране активности:

- Презентација Правилника о напредовању и стицању звања на седници Наставничког већа
- Праћење плана напредовања наставника
- Постављање линка са потребним информацијама на сајт школе
- Обавештавање запослених о извору информација у оквиру седница Наставничког већа
- Увођење Портфолија професионалног развоја
- Пружање помоћи запосленом у изради личног плана професионалног развоја
- Подршка наставницима који напредују у струци

АКТИВНОСТ	НОСИОЦИ	ВРЕМЕ
-----------	---------	-------

Развојни план школе 2021- 2026.

Анализа интересовања напредовања	Стручна већа, стручни сарадници	Август
Идентификација заинтересованих	Стручна већа, стручни сарадници	Август
Креирање програма стручног усавршавања у оквиру установе и изван ње	Стручна већа, стручни сарадници	Август
Израда плана активности у вези са напредовањем и стицањем знања	Тим за Развојни план, стручни сарадници, Директор	Септембар
Израда плана одржавања огледних часова	Наставници, стручни сарадници	Септембар
Организовање рада ученичких организација и подстицање учешћа ученика у њима	Директор, стручни сарадници, наставници	Септембар
Извођење и анализа огледних часова	Наставници, стручни сарадници	Континуирано
Подизање информатичке писмености наставник	Наставници информатике, предметни наставници	Континуирано
Организација ваннаставних активности и факултативне наставе	Наставници, стручни сарадници, помоћници директора	Континуирано
Приказ новина стручном органу школе из научне дисциплине изкоје се изводи настава	Наставници, стручни сарадници	Континуирано
Организовање предавања, трибине у школи	Наставници, стручни сарадници	Континуирано
Израда наставног средства и његово приказивање стручном органу школе	Наставници, стручни сарадници	Континуирано

Учествовање на стручним скуповима на нивоу региона, односно Републике	Наставници, стручни сарадници	Континуирано
Учествовање на стручним, односно студијским путовањима	Наставници, стручни сарадници	Континуирано
Рад на менторству	Наставници, стручни сарадници	Континуирано
Припрема ученика за такмичење	Наставници, стручни сарадници	Континуирано
Израда и реализација пројеката	Стручна већа, директор и помоћници директора	Континуирано
Сарадња са стручним институцијама	стручни сарадници	Континуирано

16. ПЛАН УКЉУЧИВАЊА РОДИТЕЉА, ОДНОСНО ДРУГИХ ЗАКОНСКИХ ЗАСТУПНИКА У РАД ШКОЛЕ

Школа подстиче и негује партнерски однос са родитељима, односно старатељима ученика, и тај однос је заснован на принципима међусобног разумевања, поштовања и поверења. Родитељи су битни носиоци квалитета васпитно-образовног рада школе и они су укључени у поједине сегменте функционисања и руковођења. У току школске године родитељи активно могу да учествују у функционисању школе путем Савета родитеља а председник Савета родитеља је један од чланова Школског одбора.

На основу члана 20. Закона о средњем образовању и васпитању („Сл. Гласник РС“ 55/2013-15, 101/2017-19, 27/2018-3 (др. закон), 6/2020-24) Хемијско-технолошка школа је саставила програм сарадње са породицом. Школа овим програмом дефинише садржај и облике сарадње са родитељима – старатељима ученика. Програм у области сарадње са породицом усмерен је пре свега на јачање родитељске компетенције и има социо-едукативни и саветодавни карактер. Активностима које се овим програмом планирају, школа ће настојати да родитеље-старатеље што више укључи у рад и функционисање школе.

Сарадња са породицом одвијаће се плански и систематски током целе године укључујући родитеље-старатеље у планирање, реализацију и евалуацију те сарадње. Да би се што боље одговорило потребама деце, породице и средине сарадња ће се реализовати применом и комбинацијом различитих облика сарадње.

Циљ

Организовати облике активности који ће:

Развојни план школе 2021- 2026.

- покренути партнерство између родитеља – старатеља и да се та сарадња подигне на виши ниво;
- пружити помоћ и подршку родитељима при обављању своје родитељске и васпитне функције.

Задаци

- допринос складном деловању породице и школе у образовању и васпитању ученика;
- обезбеђивање и инсистирање на континуираној и квалитетној сарадњи родитеља-старатеља и школе;
- остваривање позитивне интеракције наставник- родитељ-старатељ;
- обезбедити информисаност родитеља о променама у образовању које се остварују у школи и код ученика.

Очекивани исходи:

Овим програмом очекујемо да ће се побољшати сарадња са породицом и да ће родитељи-старатељи бити више укључени у живот и функционисање школе и да ће доприносити подизању квалитета васпитно-образовног рада.

Евалуација:

Ради праћења успешности програма, школа ће на крају сваког полугодишта ове школске године да организује анкетање родитеља у погледу њиховог задовољства сарадњом и у погледу њихових сугестија за наредно полугодиште. Мишљење родитеља-старатеља, добијено као резултат анкетања, ће се узимати у обзир при вредновању квалитета рада школе.

У циљу континуираног праћења реализације овог програма, на нивоу школе је оформљен Тим за сарадњу са породицом. Чланови Тима су одељењске старешине од 1.-4. разреда и стручна служба школе.

План сарадње са родитељима реализује се кроз следеће области и садржаје:

- Информисање родитеља: на самом почетку школовања кроз информисање родитеља основаца образовним профилима које школа нуди, касније на родитељским састанцима и кроз упознавање родитеља са правима и обавезама, са правилницима, Плановима и програмима наставе и учења, специфичностима образовног профила за који се ученици школују, инклузивним принципима и праксом која у школи постоји, затим са успехом ученика и мерама за побољшање успеха које се у школи примењују, различитим извештајима и анализама у складу са законским обавезама, важним информацијама о дешавањима и раду школе.
- Саветовање родитеља кроз саветодавни рад одељењског старешине, предметних наставника, стручних сарадника, директора, помоћника директора и по потреби секретара школе. Пружање помоћи родитељима у остваривању васпитне функције породице реализује се и кроз конкретне контакте где се прикупљају подаци о карактеристикама ученика, сазнања о интересовањима и потребама ученика и породичним приликама и условима за рад код куће, воде се разговори о актуелним темама везаним за развојни период и специфичности адолесцентског узраста.
- Укључивање родитеља у активности школе у складу са могућностима и интересовањима и обавезно укључивање рада Савета родитеља. Пожељни су различити начини укључивања родитеља у рад Школе, као на пример, кроз учешће у остваривању програма ваннаставних

Развојни план школе 2021- 2026.

активности, хуманитарних акција, учешће у остваривању друштвено-корисног рада, организацију програма културне и јавне делатности Школе.

- Консултовање у доношењу одлука око питања из њихове надлежности и учешће родитеља у раду Савета родитеља. Савет родитеља предлаже представнике родитеља, односно других законских заступника ученика у орган управљања, предлаже свог представника у тимове установе, разматра предлог школског програма, развојног плана, годишњег плана рада, разматра извештаје о остваривању програма образовања и васпитања, развојног плана и годишњег плана школе, спољашњем вредновању, самовредновању, завршном испиту, резултатима националног и међународног тестирања и спровођење мера за обезбеђивање и унапређивање квалитета образовно-васпитног рада, разматра намену коришћења средстава од донација и од проширене делатности установе, разматра и прати услове за рад установе, услове за одрастање и учење, безбедност и заштиту деце и ученика, даје сагласност на програм и организовање екскурзије, и разматра извештај о остваривању, предлаже представника и његовог заменика за локални савет родитеља. Савет родитеља своје предлоге, питања и ставове упућује органу управљања, директору, стручним органима установе и ученичком парламенту.

ПЛАН САРАДЊЕ СА РОДИТЕЉИМА:

ВРЕМЕ	АКТИВНОСТИ/ ТЕМЕ	НАЧИН РЕАЛИЗАЦИЈЕ	НОСИОЦИ РЕАЛИЗАЦИЈЕ	ОЧЕКИВАНИ ИСХОДИ
септембар	Прикупљање података: по изјашњавању за изборне предмете, о психофизичким способности детета, о социјалним, здравственим и породичним приликама, о ученицима путницима, о мишљењу иставовима родитеља о васпитно образовном раду школе Учешће родитеља у школском развојном планирању (анкете, скалепроцене...)	Разговор, упитници, анкете	Одељенске старешине, стручни сарадници, директор школе, пом. директора	Прикупљене информације о ученицима, ставовима и мишљењу родитеља
септембар	Упознавање са школском документацијом (Годишњи план рада за текућу школску годину, Извештај о реализацији годишњег плана рада за прошлу школску годину) на првом родитељском састанку	разговор	Директор, пом. директора, стручни сарадници	Информисаност родитеља о документацији школе

Развојни план школе 2021- 2026.

септембар	Упознавање родитеља-старатеља са увођењем инклузивног образовања, са остваривањем Програма заштите ученика од насиља, злостављања и занемаривања	разговор	Одељенски старешина, стручни сарадници, директор школе, пом. директора	Информисаност родитеља
новембар	Предавања на тему „Кризе у адолесценцији“ за родитеље-старатеље ученика 2. и 3. разреда	Предавање	психолог	Едукација и информисаност родитеља
Април, мај	Предавања на тему „Професионална оријентација“ за родитеље - старатеље ученика 4. разреда	предавање	Психолог, Тим за КВиС	Едукација и информисаност родитеља
Друго полугодје	Предавања на тему „Принципи успешног учења“ за родитеље-старатеље	радионица	педагог	Едукација и информисаност родитеља
Током школске године	Партиципација родитеља-старатеља на уређењу школског простора	Радне акције, радионице	Одељенске старешине, предметни наставници	Уређенији школски простор и блискија сарадња са род.-старатељима
Током школске године	Учешће родитеља-старатеља у традиционалним и новим школским манифестацијама, пројектима	Договор, тимски рад	Одељенске старешине, предметни наставници, стручни сарадници	Укљученост родитеља у дате активности
Током школске године	Учешће родитеља – старатеља у програмима слободних активности, одељењских заједница	Радионице, тимски рад	Одељенске старешине, руководиоци секција, предметни наставници, стручни сарадници	Укљученост родитеља у дате активности

Развојни план школе 2021- 2026.

Током школске године	Подстицање активног учешћа родитеља – старатеља у Савету родитеља, Школском одбору, стручном активу за Школско развојно планирање, Тиму за самовредновање, Тиму за заштиту ученика од насиља, злостављања и занемаривања	Разговор, консултовање, информисање	Одељенске старешине, стручни сарадници, директор, пом. директора	Укљученост родитеља у дате активности
Током школске године	Укључивање родитеља – старатеља у израду програма за ученика са посебним потребама, израда ИОП-а	разговор	Одељенски старешина,	Укљученост родитеља у дате активности
Током школске године	Саветодавни рад са родитељима-старатељима чија деца имају проблеме у развоју, учењу и понашању	Разговор, консултације, радионице, предавања	Стручни сарадници	Родитељи су охрабрени и посаветовани како дарешавају проблеме у развоју, учењу и понашању
Током школске године	Подстицање родитеља – старатеља да долазе на родитељске састанке и да активно учествују у њима	Разговор, информације путем огласне табле	Одељенски старешина, стручни сарадници	Укљученост родитеља у дате активности
Током школске године	Учешће родитеља – старатеља у изради програма за екскурзије и школске излете	разговор	Одељенски старешина, Тим за планирање школских излета и екскурзија	Укљученост родитеља у дате активности
Током школске године	Партиципација родитеља у изради плана заштите чије дете врши насиље или је жртва насиља	разговор	Одељенски старешина, Тим за заштиту ученика од насиља, злостављања и занемаривања, стручни сарадници	Укљученост родитеља у дату активност
Током школске године	Подршка педагошко-психолошког образовања родитеља – старатеља даровите деце	Разговор, консултације, радионице, предавања	Стручни сарадници	Подигнут ниво пед.-псих.образовања род.-стар. даровите деце
Током школске године	Сарадња са Центром за социјални рад општине Суботица (и по потреби и са Центрима других општина)	разговор	Стручни сарадници, директор, одељенски старешина, Тим за заштиту ученика од насиља...	Тимски рад у приступу решавања проблема

Развојни план школе 2021- 2026.

Друго полугодје	Упознавање родитеља – старатеља о реформама у образовању, са уписном политиком школе	Разговор, информације путем огласне табле	Директор школе, пом. директора, правник, стручни сарадници	Информисаност родитеља
Током школске године	Учешће родитеља – старатеља са истраживањима васпитно-образовног рада школе и унапређивањима у наставној пракси и накнадно извештавање о добијеним резултатима	Разговор, информације путем огласне табле, веб сајт	Стручни сарадници, директор, пом. директора, одељенске старешине	Унапређивање и истраживање наставне праксе кроз тимски рад породице и школе

РОДИТЕЉСКИ САСТАНЦИ

Родитељски састанци ће се одвијати путем следећих облика:

ИНДИВИДУАЛНИ КОНТАКТИ СА РОДИТЕЉИМА

Индивидуални контакти са родитељима имају за циљ међусобно информисање о напредовању и укупном психофизичком и социјалном развоју ученика. Сваки одељењски старешина прима родитеље у време које сам одреди и о томе води посебну документацију. На огласној табли за родитеље и на сајту школе налази се распоред индивидуалних састанака одељенског старешине са родитељима. Посебно је важно интензивирати рад са родитељима ученика који показују изузетно напредовање или стагнирање у раду.

САСТАНЦИ СА РОДИТЕЉИМА

Сваки одељењски старешина својим програмом рада утврђује број и садржај родитељских састанака који ће бити одржани током године (најмање четири, а по потреби и више). Одељењски старешина може реализовати и групне родитељске састанке уколико процени да су они сврсисходнији. На родитељским састанцима поред утврђених садржаја који се тичу анализе успеха и владања, реализације наставе, организације излета, екскурзија, рада ваннаставних активности биће реализоване и неке од педагошко-психолошких и здравствених тема. У организацији родитељских састанака и избору садржаја разговора велико учешће ће узети психолог, педагог и директор школе.

Обавеза сваког одељенског старешине је да на време пријаве одржавање родитељског састанка и поделе позивнице за исти. Тако ће на време све потребне информације стизати до родитеља а руководство школе биће у прилици да непосредно одговара на питања родитеља о свим актуелним дешавањима у школи. уколико се укаже потреба, организоваће се и ванредни родитељски састанци за поједина одељења.

ПЛАН РОДИТЕЉСКИХ САСТАНАКА

Време реализације	Активности/теме	Начин реализације	Носиоци реализације
СЕПТЕМБАР	Упознавање са организацијом рада школе, календаром образовно-	Упознавање, разговор,	ОДЕЉЕЊСКИ СТАРЕШИНА

Развојни план школе 2021- 2026.

	<p>васпитног рада за текућу школску годину;</p> <p>Правилима кућног реда, деловима Годишњег плана рада школе који су интересантни за родитеље, Правилима о понашању ученика, запослених и родитеља ученика школе;</p> <p>Избор представника родитеља за Савет родитељаШколе;</p> <p>Договор са родитељима о међусобној сарадњи, терминима индивидуалних разговора и инсистирање на правременом обавештавању школе о разлозимаодсуствовања ученика са наставе</p> <p>Упознавање родитеља са Правилником о правима, обавезама и одговорности ученика и васпитним и васпитно-дисциплинским мерама;</p> <p>Истицање значаја блавременог праћења рада и напредовања ученика у циљу превентивног деловањаили предузимања одговарајућих мера у ситуацијама које то изискују;</p> <p>Упознавање родитеља са организацијом допунског и додатног рада са ученицима и сугестије родитеља заукључивање ученика;</p> <p>Упознавање са Планом и програмом образовања за текућу школску годину;</p> <p>За завршне разреде: Упознавање родитеља са начином полагања матурског и завршног испита;</p> <p>Упознавање и договор о организовању екскурзије</p>	<p>договор, избор,гласање</p>	
<p>НОВЕМБАР</p>	<p>Понашање ученика у школи</p> <p>Анализа успеха ученика на првом класификационом периоду, уочавање наставних предмета из којих је успех најлошији ради предузимања мера за побољшањеуспеха;</p> <p>Анализа изостајања ученика, посебно неоправданих изостанака и изречене</p>	<p>Разговор</p>	<p>ОДЕЉЕЊСКИ СТАРЕШИНА</p>

Развојни план школе 2021- 2026.

	<p>васпитне и васпитно-дисциплинске мере;</p> <p>Осврт на остварену сарадњу породице и школе и учесталост индивидуалних разговора са родитељима;</p> <p>Договор са родитељима о пружању помоћи ученицима;</p> <p>Указивање на нужност проширивања знања родитеља из области педагогије, развојне психологије и друго;</p> <p>Организовање екскурзије;</p>		
ЈАНУАР	<p>Понашање ученика</p> <p>Анализа успеха ученика на крају првог полугодишта;</p> <p>Упознавање родитеља са мерама за побољшање успеха;</p> <p>Однос према школским обавезама и изреченим васпитним и васпитно-дисциплинским мерама;</p> <p>Однос ученика према школској имовини и материјална одговорност ученика;</p> <p>Истицање значаја професионалне оријентације ученика и благовременог планирања свог професионалног развоја;</p> <p>Анализа укључености ученика у допунски и додатни ради ефекти тог рада;</p>	Разговор	ОДЕЉЕЊСКИ СТАРЕШИНА
МАРТ - АПРИЛ	<p>Разговор о захтевима који до краја школске године стоје пред ученицима;</p> <p>Анализа успеха ученика на трећем класификационом периоду;</p> <p>У завршним разредима- упознавање родитеља са организацијом полагања завршног и матурског испита;</p>	Разговор	ОДЕЉЕЊСКИ СТАРЕШИНА
МАЈ - ЈУН	<p>Анализа очекиваног успеха ученика на крају другог полугодишта;</p>	Разговор	ОДЕЉЕЊСКИ СТАРЕШИНА

Развојни план школе 2021- 2026.

	Упознавање родитеља са мерама за побољшање успехаи сугестије родитеља		
--	---	--	--

ПЛАН РАДА САВЕТА РОДИТЕЉА:

Савет родитеља чини по један представник из сваког одељења у школи. У току школске године Савет родитеља разматра питања из своје надлежности а која су планирана Годишњим планом рада школе, а то су:

- ✓ Остварује чвршћу сарадњу између породице и школе ради постизања јединства образовно-васпитног утицаја на ученике;
- ✓ Предлаже представнике родитеља ученика у Школски одбор;
- ✓ Предлаже своје представнике у тиму за развојно планирање и у друге стручне тимове школе;
- ✓ Предлаже мере за осигурање квалитета и унапређивање образовно-васпитног рада;
- ✓ Разматра предлог програма образовања и васпитања, развојног плана, годишњег плана рада, извештаје о њиховом остваривању, вредновању и о самовредновању;
- ✓ Разматра намену коришћења средстава прикупљених од родитељаи од проширене делатности школе;
- ✓ Разматра и прати услове за рад школе, услове за одрастање и учење, безбедност и заштиту ученика;
- ✓ Учествује у поступку прописивања мера заштите и безбедности ученика за време боравка у школи и свих активности које организује школа;
- ✓ Даје сагласност на програм, цену екскурзије и избор агенције и организовање екскурзије и разматра извештај о њиховом остваривању;
- ✓ Разматра и друга питања утврђена статутом,

Савет родитеља има право да своје предлоге, питања и ставове упућује Школском одбору, директору и стручним органима Школе.

Родитељи су, кроз Савет родитеља упознати са садржајем и начином реализације актуелних пројеката у школи као што су Самовредновање, Школско развојно планирање, као и са резултатима истраживачко – аналитичког рада стручне службе.

Значајна је и подршка родитеља у обезбеђивању услова за успешнији рад школе, уређењу, опремању, обезбеђивању награда. Родитељи су присутни и радо виђени на бројним манифестацијама школе, завршној матурској свечаности, и другим активностима из културне и јавне делатности школе.

Задаци Савета родитеља по месецима:

Време реализације	Активности/теме	Начин реализације	Носиоци реализације
-------------------	-----------------	-------------------	---------------------

Развојни план школе 2021- 2026.

Септембар	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Конституисање Савета родитеља ✓ Избор председника и заменика председника ✓ Извештај о реализацији Годишњег плана рада за школску ✓ Годишњи план рада за ✓ Извештај о реализацији Школског развојног плана ✓ Школски развојни план ✓ Извештај о самовредновању ✓ Реализација плана уписа ✓ Извештај о средствима прикупљеним по основу ђачког динара и давање предлога за коришћење тих средстава ✓ Извештај о извођењу матурске екскурзије ✓ Избор представника Савета родитеља у орган управљања Школе- Школски одбор ✓ Именовање представника Савета родитеља у Стручни актив за развојно планирање и тимове за сарадњу са породицом, као и за заштиту ученика од насиља, злостављања и занемаривања ✓ Разно	Седнице Савета родитеља	Савет родитеља, представници Школе
Јануар	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Разматрање резултата образовно-васпитног рада на крају првог полугодишта и предлагање мера за осигурање квалитета и унапређивање образовно-васпитног рада ✓ Подношење финансијског извештаја ✓ Разматрање услова рада Школе, услова за одрастање и учење, безбедност и заштиту ученика ✓ Разно	Седнице Савета родитеља	Савет родитеља. представници Школе

Развојни план школе 2021- 2026.

Јун	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Разматрање резултата образовно-васпитног рада на крају наставе у другом полугодишту и предлог мера заосигурање квалитета и унапређење образовно-васпитног рада ✓ Разматрање услова рада Школе, услова за одрастање и учење, безбедност и заштиту ученика ✓ Извештаји са такмичења ✓ Доношење предлога о износу уплате за ђачки динар ✓ Разно	Седнице Савета родитеља	Савет родитеља. представници Школе
-----	--	-------------------------	------------------------------------

По потреби Савет родитеља ће одржати и ванредне седнице на којима ће се на дневном реду наћи она питања која су у делокругу рада Савета родитеља, а која нису планирана у овом програму.

17. ПЛАН САРАДЊЕ СА ДРУГИМ ШКОЛАМА, ПРИВРЕДНИМ ДРУШТВИМА И ДРУГИМ ОРГАНИМА И ОРГАНИЗАЦИЈАМА ОД ЗНАЧАЈА ЗА РАД ШКОЛЕ

Школа сарађује са Министарством просвете, Заводом за унапређивање образовања и васпитања, Школском управом, Покрајинским секретаријатом, Агенцијом за квалификације, Градском управом, као и са Службом за друштвене делатности Градске управе Града Суботица.

Добру сарадњу школа има да Националним саветом мађарске националне мањине усмерене ка образовању и васпитању ученика на матерњем језику, очувању и неговању културе и баштине. Поред тога школа сарађује и са Националним саветом буњевачке националне мањине ради организовања факултативне наставе о очувању и неговању буњевачког језика, традиције и баштине.

На предлог Министарства просвете, а у сарадњи са патронажном службом Здравственог центра у Суботици, те психолошко-педагошком службом начиниће се оперативни програм рада на превенцији наркоманије и осталих болести зависности.

Постоји добра сарадња и са Патронажном службом Здравственог центра у Суботици, уз чију помоћ се врши едукација ученика из области контрацепције, АИДС-а, алкохолизма и болести зависности уопште. Такође се остварује добра сарадња са Општинским центром за социјални рад, Полицијском управом, Домом ученика средњих школа, Општинском организацијом црвеног крста, Диспанзером, Службом за трансфузију крви, Центром за јавно здравље и другим установама по потреби, у циљу развијања свести ученика о значају здравља и здравог начина живота, превенцијом болести и развој хуманости.

Такође, школа сарађује са Националном службом за запошљавање, Регионалном Привредном комором, социјалним партнерима ради оспособљавања ученика за свет рада.

Развојни план школе 2021- 2026.

Добру сарадњу школа има са Заједницама стручних школа у циљу унапређивања образовно-васпитног рада, размени искуства и примера добре праксе, планирања и организације такмичења, увођењу нових или иновирању постојећих образовних профила, итд.

Школа сарађује са Канцеларијом за младе, Фондацијом Темпус, Београдском отвореном школом, Достигнућима младих у Србији, Школом креативних вештина, Градском библиотеком и учествује у пројектима којима се унапређује положај младих у друштву. Сарађује са Едукативним центром Рома и другим удружењима грађана који се баве васпитно-образовним проблемима младих и деце.

Школа сарађује са Народним позориштем, Савременом галеријом, Музејом и Историјским архивом и другим установама (у Суботици и шире), организујући посету позоришних представа, изложби, радионица, предавања, итд. са циљем да се продуби и развије љубав према историји и уметности.

Такође школа сарађује са Основним и средњим школама у граду и у Републици Србији, Високим струковним школама и факултетима ради оспособљавања ученика за наставак школовања.

У циљу упознавања локалне и шире заједнице о реализованим активностима и подизању имиџа школа сарађује такође са различитим електронским медијима, РТС, РТВ, РТ Пинк, ТВ Куир, ТВ Суботица, YUECO, Панон ТВ, www.suboticadanas.com, www.subotica.com

Сарадња школе са другим школама у земљи и иностранству

Хемијско-технолошка школа сарађује са следећим школама из земље: Хемијско-прехранбеном технолошком школом из Београда, Техничком школом из Ужица, Пољопривредном школом са домом ученика „Соња Маринковић“ из Пожаревца, Пољопривредно-ветеринарском школом са домом ученика „Свилајнац“ из Свилајца, Економско-трговинском школом из Бечеја, Средњом школом „Доситеј Обрадовић“ из Новог Кнежевца, Прехрамбено-хемијском школом из Ниша, и другим школама које имају иста подручја рада као школа. Циљ сарадње је размена искуства и примера добре праксе усмерених ка унапређивању квалитета образовно-васпитног рада, повезивање и умреживање запослених и ученика и учествовање у заједничким пројектима/обукама.

Школа има дугогодишњу сарадњу са школама из иностранства, Средњом струковном школом „Антуна Хорвата“ из Ђакова, Електро – економском школом из Бијелог Поља, Средњом школом из Кишкереша, Стручном гимназијом „Полак Михаљ“ из Печуја, Гимназијом и Средњом школом из места Руше у Словенији. Циљ сарадње је размена искуства и примера добре праксе усмерених ка унапређивању квалитета образовно-васпитног рада, повезивање и умреживање запослених и ученика и учествовање у заједничким пројектима. У зависности од развоја епидемиолошке ситуације планира се одлазак наших ученика и наставника у Београд, Ђаково (Хрватска), Руше (Словенија) све у циљу наставка развијања добрих односа и размене стручних искустава. Поред тога, настојаћемо да се успостави сарадња и са другим стручним школама из Србије, као и са још неким школама из региона.

Школа у оквиру међународне сарадње учествује у програму Комуникација између култура у Карпатском региону. Циљ овог програма је да наставници и ученици који живе у карпатској области ближе упознају књижевност, историју, музику, грађевинарство - тј. културу других народа, како би без предрасуда изграђивали европску културу. Међународно одељење се окупља по унапред утврђеном плану и програму уз учешће представника школа из Мађарске, Словачке, Украјине, Румуније, Словеније, Хрватске и наших ученика и наставника. У зависности од развоја епидемиолошке ситуације у региону у наредном периоду ће се и планирати организовање сарадње у Карпатској регији.

Развојни план школе 2021- 2026.

Сарадња школе са социјалним партнерима

Практичну наставу, наставу у блоку и професионалну праксу школа може да остварује у сарадњи са привредним друштвом, установом, другом организацијом или другим правним лицем у складу са Законом о средњем образовању и васпитању („Сл. гласник РС“, број 55/2013, 101/2017 и 27/2018 – др. закони, 6/2020, члан број 30) и Правилником о реализацији практичне наставе и професионалне праксе ("Службени гласник РС", број 112/2020).

Хемијско-технолошка школа у циљу унапређивања образовно-васпитног рада и задовољавања потреба послодавца имплементирала дуално образовање у складу са Законом о средњем образовању и васпитању („Сл. гласник РС“, бр. 55/2013, 101/2017 и 27/2018 – и др. закон, 6/2020) члан 26а и Законом о дуалном образовању („Сл. гласник РС“ бр. 101/2017, 6/2020, члан 2.) који дефинишу, Дуално образовање је модел реализације у систему средњег стручног образовања и васпитања у коме се кроз теоријску наставу и вежбе у школи и учење кроз рад код послодавца, стичу, усавршавају и изграђују знања, вештине, способности и ставови у складу са стандардом квалификације и планом и програмом наставе и учења.

У складу са епидемиолошком ситуацијом у земљи и одлукама Кризног штаба Републике Србије и МПНТР, као и послодавца (о превентивним мерама заштите и безбедности ученика, смањености обима посла), практична настава, професионална пракса, учење кроз рад и настава у блоку ће се реализовати и путем учења на даљину и у школским радионицама.

Школа својим дугогодишњим радом и улагањем у модернизацију и осавремењивање образовно-васпитног рада едукује високо квалитетан и стручан кадар за потребе суботичке привреде и локалне заједнице. Праћењем тржишта рада и захтева локалне привреда школа успоставља сарадњу са разним привредним субјектима на локалном и регионалном нивоу. У школи постоји дуга традиција доброг домаћина која се огледа у успостављању и неговању сарадње са социјалним партнерима усмереним ка континуираним подизањем исте на виши ниво, како у међуљудским односима, тако и пружању подршке школи у било којој форми. Захваљујући отворености и спремности привредних субјеката ученицима и запосленима школе је омогућено да посете производне погоне, реализују практичну наставу, наставу у блоку, професионалну праксу и учење кроз рад. Привредни субјекти пратећи рад наставника и ученика у току школовања се опредељују да запосле ученике који су код њих похађали практичну наставу, наставу у блоку, професионалну праксу или учење кроз рад. Са привредним друштвима школа сваке године обнавља уговоре о реализацији практичне наставе, наставе у блоку и професионалне праксе, а у складу са Законом о средњем образовању и васпитању („Сл. гласник РС“, број 55/2013, 101/2017 и 27/2018 – др. закони, 6/2020, члан број 30) и Правилником о реализацији практичне наставе и професионалне праксе ("Службени гласник РС", број 112/2020). Ученици који наставу похађају по дуалном моделу образовања и њихови родитељи Уговоре о учењу кроз рад потписују са послодавцима, а такође и школа потписује Уговоре о дуалном образовању са послодавцима.

Методе учења практичних облика наставе који се реализују у школи су учење посматрањем, опонашањем/имитирањем и вежбањем, учење кроз повратну информацију наставника, учење кроз решавање реалних проблема, учење кроз непосредни рад са материјалом и клијентима, увежбавање коришћења алата, уређаја и опреме, учење кроз израду нацрта, скица, прототипова и финалних производа, учење у виртуелном окружењу, учење кроз симулације и играње улога и слично.

За образовне профиле који наставу похађају по класичном моделу, практични облици наставе који се изводе код послодавца, методе учења су обилазак радне средине, упознавање са радним местима и средствима за рад, посматрање процеса рада, демонстрацију процеса рада од стране запослених, ментора или наставника, индивидуална вежба ученика и извршавање предвиђених радних задатака уз надзор ментора или наставника.

Развојни план школе 2021- 2026.

Део практичне наставе за образовни профил Пекар се реализује код следећих социјалних партнера:

1. „ДОН ДОН“ д.о.о. огранак Фиделинка пекара – образовни профил Пекар
2. „Мини Пани“ д.о.о. – образовни профили Пекар

Учење кроз рад и настава у блоку за подручје рада Пољопривреда, производња и прерада хране, образовни профил Пекар - дуал, се реализује код следећих социјалних партнера су:

- „Дон Дон“ д.о.о. огранак Фиделинка пекара, Суботица
- СЗТР Пекара „Пролеће“, Суботица
- СЗР СЗТ Пекара „Еуропа“, Суботица
- Угоститељско трговинска радња „БОСС“, Суботица
- Јожер Фаркаш ПР Колачи Фаркаш, Суботица
- „Мини Пани“ д.о.о. – образовни профили Пекар.

Учење кроз рад, настава у блоку и професионална пракса за подручје рада Трговина, угоститељство и туризма, образовни профил Посластичар - дуал, се реализује код следећих социјалних партнера су:

- СЗТР Пекара „Пролеће“, Суботица
- СЗР СЗТ Пекара „Еуропа“, Суботица
- Угоститељско трговинска радња „БОСС“, Суботица
- Јожер Фаркаш ПР Колачи Фаркаш
- „Времеплов 024“ д.о.о., Суботица
- Дадине посластице, Суботица
- „Вико-Гого“ доо, Суботица
- „Дарабош нова“, Суботица

Одељење образовног профила Посластичар део наставе у блоку и професионалне праксе ће реализовати код послодаваца.

Учење кроз рад и настава у блоку за подручје рада Пољопривреда, производња и прерада хране образовни профил Прехрамбени техничар - дуал, се реализује код следећих социјалних партнера су:

- „ДОН ДОН“ д.о.о. огранак Фиделинка пекара
- „Мини Пани“ д.о.о., Суботица
- Винарија „Звонко Богдан“, Суботица
- Дестилерија, Суботица
- Хладњача, Суботица

За подручје рада Пољопривреда, производња и прерада хране, образовни профили Прехрамбени техничар, социјални партнери су:

- „Геби“ д.о.о., Чантавир
- Пекара „Нова липа“, Суботица
- СЗТР Пекара „Пролеће“, Суботица
- СЗР СЗТ Пекара „Еуропа“, Суботица

Развојни план школе 2021- 2026.

- А.Д. „Алева“, Нови Кнежевац
- д.о.о. „FARM COMMERC“, Чантавир
- „Сунцокрет“ д.о.о., Хајдуково
- Винарија „Звонко Богдан“ д.о.о., Суботица
- Прехрамбена индустрија „Витамин“, Хоргош
- „Пионир“ д.о.о., Суботица
- Ветеринарски завод „Суботица“ а.д., Суботица
- „Млекара Суботица“, Суботица
- „ДОН ДОН“ д.о.о. огранак Фиделинка пекара
- „Мини Пани“ д.о.о., Суботица
- ЈКП „Водовод и канализација“, Суботица
- „DiBonis Winery“ д.о.о., Суботица
- Винарија „Бриндза“, Бачка Топола
- „МР Виногради“ д.о.о., Суботица
- Винарија „Драгић“, Суботица
- „Патент Цо“ д.о.о., Мишићево
- „Времеплов 024“ д.о.о., Суботица
- „Дарабош нова“, Суботица, итд.

За подручје рада Пољопривреда, производња и прерада хране, образовни профили Ветеринарски техничар, социјални партнери су:

- Золошки врт Палић, Палић
- „Агро Ас 032“ д.о.о., Келебија
- Приватна ветеринарска станица „ПАН ВЕТ“ доо, Суботица
- Ветеринарска станица „ВЕТЕРИНАР“ доо, Суботица
- Ветеринарска станица „СУБОТИЦА“ доо, Суботица
- Ергела Келебија доо, Келебија
- „РАВНИЦА“ доо, Бајмок
- Ветеринарски специјалистички институт „Суботица“, Суботица, итд.

Учење кроз рад, настава у блоку и професионална пракса за подручје рада Пољопривреда, производња и прерада хране, образовни профил Виноградар - винар - дуал, се реализује код следећег социјалног партнера су:

- Винарија „Звонко Богдан“ д.о.о., Суботица

Поред ове винарије, социјални партнери су и:

- „DiBonis Winery“ д.о.о., Суботица
- Винарија „Бриндза“, Бачка Топола
- „МР Виногради“ д.о.о., Суботица
- Винарија „Драгић“, Суботица

Развојни план школе 2021- 2026.

- Винарија „Маурер“, Суботица, итд.

За подручје рада Хемија, неметали и графичарство, образовни профили Техничар за заштиту животне средине, Техничар за индустријску фармацеутску технологију, Хемијски лаборант, Техничар за прераду нафте и гаса и Техничар за хемијску и фармацеутску технологију, социјални партнери су:

- „CHEMONA LAB“ д.о.о., Суботица
- „Геби“ д.о.о., Чантавир
- Прехрамбена индустрија „Витамин“, Хоргош
- Ветеринарски специјалистички институт „Суботица“, Суботица
- Ветеринарски завод „Суботица“ а.д., Суботица
- ЈКП „Водовод и канализација“, Суботица
- „Chemos“ а.д., Суботица
- „FM Pharm“ д.о.о., Суботица
- ЈП Палић, Лудаш
- Еко-салашу Хорват Лехел, Суботица
- Републичком хидрометеоролошком завод, Београд
- „ХемоТехна“ д.о.о., Чантавир
- Хидрометеоролошка станица, Палић
- „Цим гас“ д.о.о., Суботица
- ЈКП „Суботицагас“, Суботица
- „Патент Цо“ д.о.о., Мишићево
- Д.о.о. „Еурогаз“, Суботица, итд.

Учење кроз рад и настава у блоку за подручје рада Текстилно и кожарство, образовни профил Техничар моделар одеће - дуал, се реализује код следећих социјалних партнера су:

- „Jasmprex“ д.о.о., Суботица
- ЗТР „Mis exclusive“, Суботица
- Унит Спорт д.о.о., Суботица

За подручје рада Текстилно и кожарство, образовни профил Техничар моделар одеће практична настава и настава у блоку се реализује у специјализованим кабинетима и школским кројачким радионицама, и делом код социјалних партнера:

- „Jasmprex“ д.о.о., Суботица
- „Гордон“ д.о.о., Суботица
- ЗТР „Mis exclusive“, Суботица
- „8. март“ а.д., Суботица,
- „Еминент“ д.о.о., Суботица, итд.

Део наставе у блоку на сва четири подручја рада се реализије у школским радионицама, специјализованим кабинетима и лабораторијама. Школа да би одговорила захтевима привреде непрекидно улаже у набавку нових средстава за рад и улаже у одржавање истих.

Развојни план школе 2021- 2026.

У склопу наставе у блоку, стручних посета и екскурзија ученици се упознају са радом и функционисањем разних привредних субјеката у граду и окружењу.

У следећој табели дат је план унапређења сарадње са привредним друштвима:

Циљ промене	Активности	Начин реализације	Носиоци активности
Унапређење сарадње са привредним друштвима	Успостављање контаката са новим потенцијалим социјалним партнерима	Разговор Договор о посети	Директор школе Помоћници директора Координатор практичне наставе
	Организовање и реализовање састанака и округлих столова са постојећим и новим социјалним партнерима	Дискусија Размена мишљења Договор Уговор	Директор школе Помоћници директора Координатор практичне наставе Наставници стручних предмета Привредна друштва
	Организовање стручних посета	Посета Обилазак	Координатор практичне наставе Наставници практичне наставе и наставе у блоку Тим за безбедност и заштиту на раду
	Укључивање послодаваца у дуални образовни модел	Упознавање са дуалним моделом образовања Постизање договора Укључивање послодаваца	Директор школе Координатор практичне наставе

У Суботици, септембра 2021. године

Нађ Варјаш Арпад

председник Школског одбора